

658.312404

พ ๙๙๑๑

ร.๓

ความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงาน ของนักศึกษา
โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.)
คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี

สารนิพนธ์

ของ

พรีระนันท์ คำบอนพิทักษ์

๕๙ ก.พ. ๒๕๔๓

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก ศึกษาศาสตร์

ตุลาคม ๒๕๔๒

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

132451

ความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงาน ของนักศึกษา
โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.)
คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี

บทคัดย่อ
ของ
พรีระนันท์ คำบอนพิทักษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก ธุรกิจศึกษา
ตุลาคม 2542

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป แผนกวิชาการตลาด ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี จำนวนทั้งสิ้น 125 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษา

พบว่า การฝึกงาน ควรฝึกในสถานที่ทำงานของนักศึกษาเอง ฝึกในแผนกที่ทำงานประจำ ฝึกให้ตรงกับสาขาวิชาเอกที่เรียน ฝึกในเวลา 210 ชั่วโมง ฝึกในภาคเรียนสุดท้ายก่อนจบการศึกษา ควรปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงานเพียงครั้งเดียวและใช้เวลา 1 วัน การประเมินผลควรใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบดูแลนักศึกษาในขณะปฏิบัติงาน และให้เกรดผ่านกับไม่ผ่านโดยไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน

การจัดกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจแทนการฝึกงาน ควรจัดแบบเป็นกลุ่ม ควรจัดในภาคเรียนสุดท้ายก่อนจบการศึกษา ควรใช้เวลาตลอด 1 ภาคเรียน และการวัด/ประเมินผลควรให้เกรดผ่านกับไม่ผ่านโดยไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน

การเรียนแทนการฝึกงาน ควรเรียนแบบสัมมนาหรือเรียนทฤษฎีประกอบกับการปฏิบัติ ภาคสนาม ควรเรียนในภาคเรียนสุดท้ายก่อนจบการศึกษา และการวัด/ประเมินผลควรให้เกรดผ่านกับไม่ผ่านโดยไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน

ความต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษา

พบว่า ก่อนออกฝึกงานนักศึกษาต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การพัฒนาบุคลิกภาพและการใช้เครื่องใช้สำนักงาน และต้องการเลือกสถานที่ฝึกงานด้วยตัวเอง ต้องการฝึกในหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ก่อนออกฝึกงานควรปฐมนิเทศเกี่ยวกับการวางตัวให้เหมาะสมในการทำงาน วิธีการปฏิบัติงานต่าง ๆ และการหาประสบการณ์ในขณะฝึกงาน และการนิเทศ นักศึกษาต้องการให้อาจารย์นิเทศก์มานิเทศการฝึกงานเพียงครั้งเดียวตลอดการฝึกงาน

การทำกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจแทนการฝึกงาน นักศึกษาต้องการดูงานนอก
สถานที่ จัดฝึกอบรมหรือสัมมนาด้านการตลาดและธุรกิจจำลอง

สำหรับการเรียนแทนการฝึกงาน นักศึกษาต้องการเรียนในรายวิชาบุคลิกภาพของนัก
การตลาด วิชาภาษาอังกฤษ วิชาสารสนเทศทางการตลาด และวิชาการตลาดบริการ

THE OPENIONS AND NEEDS TOWARD PRACTICAL TRAINING OF INSERVICE
STUDENTS OF FACULTY OF MANAGEMENT SCIENCE,
RAJABHAT INSTITUTE UDONTHANI.

AN ABSTRACT
BY
PHEERANUN KHUMBONPITAK

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
Of Education degree in Business Education
At Srinakharinwirot University
October 1999

The purpose of the study is to investigate the opinions and needs toward practical training of inservice students of the Faculty of Management Science, Rajabhat Institute Udonthani. The sample comprised 125 inservice Marketing students in the Program of General Management who are pursuing Bachelor' s Degree in the Faculty of Management Science, Rajabhat Institute Udonthani.

A carefully designed questionnaire was administered to the 125 subjects. The SPSS program was used to analyze the data.

The results of the opinions study revealed that firstly, the students want their practical training to take place in their immediate workplace and in the department that corresponds to the field of their study; that the training should last for 210 hours in the semester before their graduation; that a one-day orientation before the training is necessary; that the assessment should be determined by interviewing the trainee's supervisor and that the result of the evaluation should be determined as a non-credit 'satisfactory' or 'unsatisfactory' grade. Secondly, the extra-curricular activities required as substitution for the practical training should be assigned as group work covering the whole final semester and the assessment determined as non-credit 'satisfactory' or 'unsatisfactory.' Thirdly, the course required as substitution for the practical training should be of the seminar or theoretical/practical type and in the final semester; the assessment should be determined as non-credit 'satisfactory' or 'unsatisfactory.'

The results of the needs study are that what the students require before the practical training are a special course on computer, on personality improvement, on the management of the office equipment, and the ability to select the training workplace of their own choice, may it be their immediate workplace, the government office or the private sector. The orientation on how to properly behave during the training, how to handle certain jobs, how to seek for experience while training and how to supervise is desirable. The supervision is only once required throughout the training. The extra-curricular activities on the business management required as substitution for the training should be trip to visit varied workplaces, and a workshop or seminar on marketing and dummy business. The courses required as substitution for the training should be courses on marketing officer's personality, English, marketing information and marketing service.

คณะกรรมการควบคุมและกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นและความ
ต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.)
คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี ของนางสาวพีระนันท์ คำบอนพิทักษ์ แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก ธุรกิจศึกษา ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์สำอองค์ งามวิชา)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์สำอองค์ งามวิชา)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)
.....กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์จูงใจ แสงพันธ์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย)
.....หัวหน้าภาควิชาบริหารธุรกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย)

วันที่ 30 กันยายน 2542

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้โดยได้รับความช่วยเหลือและแนะนำให้คำปรึกษา เป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์สำอองค์ งามวิชา ประธานกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ และรองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ กรรมการควบคุมสารนิพนธ์ เป็นกรรมการสอบ ที่ให้ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อให้สารนิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์จูงใจ แสงพันธุ์ ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบพระคุณอาจารย์ศิวิมล บัวราษฎร์ และอาจารย์เสาวคนธ์ แสตมปี ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณนักศึกษาทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านและเพื่อนร่วมงานที่มีส่วนให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนจนกระทั่งสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้

พรีระนนท์ คำบอนพิทักษ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัย	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	3
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความหมายของการฝึกงาน	6
ความสำคัญของการฝึกงาน	7
จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน	8
ขั้นตอนในการจัดส่งนักศึกษาออกฝึกงาน	10
รูปแบบของการฝึกงานในสถานประกอบการ	11
แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกงานของสถาบันราชภัฏอุดรธานี	12
ขั้นตอนการฝึกงานของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี	13
แนวปฏิบัติสำหรับการฝึกงาน	13
การประเมินผลการฝึกงาน	14
ผลการประเมินการฝึกงาน	15
บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์	15
บทบาทและหน้าที่ของผู้ควบคุมการฝึกงาน	15
โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ(กศ.บป.)	16
ความเป็นมาของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี	21
หลักสูตรวิทยาลัยครู	27
ความเป็นมาของหลักสูตรสาขาศิลปศาสตร์	28
โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี 2 ปี (หลังอนุปริญญา)	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	46
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	47
ตอนที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษา ...	48
ตอนที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการ ที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษา (กศ.บป.)	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อ การฝึกงาน	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อ การฝึกงาน	79
5 สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	96
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	96
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	96
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	96
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	97
การเก็บรวบรวมข้อมูล	97
การวิเคราะห์ข้อมูล	98
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	98
อภิปรายผลการวิจัย	101
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	110
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	110

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	111
ภาคผนวก	117
ภาคผนวก ก	118
ภาคผนวก ข	128

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน	48
2 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน	50
3 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานในสถานที่ทำงานของตนเองจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน ...	52
4 ความถี่ของเหตุผลของนักศึกษาที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการฝึกงานในสถานที่ทำงานของตนเอง	54
5 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นของการฝึกงานให้ตรงกับสาขาวิชาเอกที่เรียนจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน	55
6 ความถี่ของเหตุผลของนักศึกษาที่เห็นว่าจำเป็นและไม่จำเป็นต้องฝึกงานให้ตรงกับสาขาวิชาเอก	57
7 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระยะเวลา(210 ชั่วโมง)ในการฝึกงานจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน	58
8 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับช่วงเวลาในการฝึกงานจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน	60
9 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการติดต่อหน่วยงานหรือสถานประกอบการเพื่อขอรับการฝึกงานจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน	62
10 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฐมนิเทศ ...	64
11 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัด/ประเมินผลการฝึกงาน	65
12 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีการฝึกงานในสถานประกอบการมากกว่า 1 แห่ง จำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน	66
13 ความถี่ของเหตุผลของนักศึกษาที่เห็นว่าควรฝึกงานและไม่ควรฝึกงานในสถานประกอบการมากกว่า 1 แห่ง	68

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง		หน้า
14	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นของการฝึกงานในสถานประกอบการจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน	69
15	ความถี่ของเหตุผลของนักศึกษาที่เห็นว่าการฝึกงานจำเป็นและไม่จำเป็นต้องฝึกในสถานประกอบการ	71
16	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์จากการฝึกงานที่มีต่อการประกอบอาชีพของนักศึกษาจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน	72
17	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับของความรู้ที่เรียนในสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการฝึกงาน	73
18	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกลุ่มทำกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน	74
19	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเวลาในการจัดกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจ	75
20	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการวัด/ประเมินผลการจัดกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน	76
21	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชาเรียนแทนการฝึกงาน	78
22	อันดับของความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่นักศึกษาต้องการเรียนรู้ก่อนออกฝึกงาน ...	79
23	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนในรายวิชาที่เรียนแทนการฝึกงาน	80
24	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความต้องการเลือกสถานที่ฝึกงานจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน	81
25	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความต้องการฝึกงานกับประเภทของสถานประกอบการในการฝึกงานจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน	83

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
26 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความต้องการเกี่ยวกับลักษณะการฝึกงาน ในสถานประกอบการจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน	85
27 อันดับของความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่นักศึกษาต้องการปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงาน	87
28 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความต้องการเกี่ยวกับการปฐมนิเทศ	88
29 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกงาน	89
30 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความต้องการสัมมนาเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกงาน จำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน	90
31 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความต้องการได้ประโยชน์จากการฝึกงาน จำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน	92
32 อันดับของกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจที่นักศึกษาต้องการจัดแทนการฝึกงาน	94
33 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความต้องการความรู้ในการทำกิจกรรม ทางด้านบริหารธุรกิจ	94
34 อันดับของรายวิชาที่นักศึกษาต้องการเรียนแทนการฝึกงาน	95

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สถาบันราชภัฏอุดรธานี เป็นสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ เดิมใช้ชื่อสถาบันว่า “วิทยาลัยครูอุดรธานี” (สถาบันราชภัฏอุดรธานี. 2540 : 3) ปัจจุบันได้ทำการเปิดสอนใน 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาศิลปศาสตร์ (สถาบันราชภัฏอุดรธานี. 2541 : 3) ด้วยภารกิจหลักด้านการผลิตบัณฑิต และการบริการวิชาการแก่สังคม ตลอดจนการตระหนักในการกระจายโอกาสทางการอุดมศึกษา สถาบันราชภัฏอุดรธานี จึงได้ดำเนินโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ ภายใต้ชื่อย่อว่า “กศ.บป.” เพื่อสนองความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรประจำการ ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น (กองส่งเสริมวิทยฐานะครู. 2537 : 1) โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพ ในการปฏิบัติงานของบุคลากรประจำการ ให้สนองความต้องการของหน่วยงาน ผู้ใช้บุคลากร และมีส่วนในการพัฒนาชุมชน
2. เพื่อเป็นการให้บริการทางการศึกษา แก่บุคลากรประจำการให้สูงขึ้น
3. เพื่อเป็นการให้บริการทางการศึกษาแก่บุคลากรประจำการในท้องถิ่นอย่างเสมอภาค
4. เพื่อนำนวัตกรรมการศึกษา มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและคุณภาพในการเรียนการสอน
5. เพื่อเป็นการระดมสรรพกำลัง ของทรัพยากรในท้องถิ่น มาใช้ในการเพิ่มพูนสมรรถภาพและวิทยฐานะของบุคลากรประจำการให้มากที่สุด

สำหรับหลักสูตรที่เปิดสอนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ ประกอบด้วย หลักสูตรสาขาวิชาการศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาศิลปศาสตร์ โดยยึดหลักมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ มีการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ มุ่งเน้นการปฏิบัติควบคู่ทฤษฎีเพื่อก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ และการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถภาพในวิชาชีพ ทั้งในด้านความรู้ ด้านเทคนิควิธี และการจัดการงานอาชีพ และด้านคุณธรรม (กรมการฝึกหัดครู. 2536 : 3-4) สำหรับหลักสูตรสาขาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้มีความรู้ในวิชาวิทยาการจัดการ ที่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ความเข้าใจในระบบเศรษฐกิจและสังคม เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ ดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเจตคติและค่านิยม ในการประกอบอาชีพอิสระอย่างมีคุณภาพ มีจริยธรรม และคุณธรรม ตลอดจนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลง

ของเทคโนโลยี และการจัดการงานอาชีพ (สถาบันราชภัฏอุดรธานี. 2540 : 136-137) เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดังกล่าว จึงได้มีการกำหนดให้ผู้เรียนต้องฝึกงาน ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ อันจะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างแท้จริง

การฝึกงาน จึงเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ที่จะช่วยเสริมสร้าง และพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนทักษะในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้เรียน เพราะถือว่าการฝึกงานทำให้นักศึกษา ได้มีโอกาสนำความรู้จากภาคทฤษฎี มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติจริง ซึ่งจัดว่าเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ที่จะเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคตอย่างมั่นคง และมีประสิทธิภาพ (วิลาวรรณ รพีพิศล. 2538 : 9)

ถึงแม้หลักสูตรจะให้ความสำคัญต่อการฝึกงานของนักศึกษาเป็นอย่างมาก แต่จากการดำเนินการจัดฝึกงานที่ผ่านมาของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี ยังประสบปัญหา คือ ปัญหาด้านรูปแบบ วิธีการจัดส่งนักศึกษาออกฝึกงาน ที่ยังไม่ชัดเจน ขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติยังมีความซับซ้อน อีกทั้งนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ เป็นบุคลากรที่มีงานประจำทำอยู่แล้ว จึงเป็นปัญหาว่าจะทำการฝึกงานในสถานประกอบการในหน่วยงานที่ตนเองทำงานอยู่ หรือฝึกงานในสถานประกอบการอื่น ๆ และถ้าฝึกงานในสถานประกอบการอื่น ๆ จะมีปัญหาด้านเวลาฝึกงานหรือไม่ อย่างไร

จากปัญหาดังกล่าว ทางคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี ได้พยายามหาแนวทางดำเนินการแก้ปัญหา เพื่อความถูกต้องชัดเจน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเสมอมา แต่ยังคงหาข้อสรุปที่เป็นแนวทางชัดเจนไม่ได้ ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อฝึกงาน ของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาพัฒนาปรับปรุงรูปแบบวิธีการจัดการฝึกงาน ตลอดจนพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงาน ของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเพื่อหาข้อมูลด้านความคิดเห็นและความต้องการของนักศึกษา เพื่อใช้เป็น

1. ข้อมูลในการวางแผนปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร หรือการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

2. ข้อมูลในการวางแผนเพื่อปรับปรุง และพัฒนากระบวนการจัดการฝึกงาน รูปแบบวิธีการจัดส่งนักศึกษาออกฝึกงาน ในสถานประกอบการ ของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัย การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี ครอบคลุมตามกรอบความคิด อันได้แก่ แนวคิดทั่วไปในการฝึกงาน การเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน การปฐมนิเทศ การดำเนินการจัดส่งนักศึกษาออกฝึกงาน และการประเมินผลการฝึกงาน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป แขนงวิชาการตลาด ระดับปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2541 จำนวนรวม 125 คน คือ รุ่นที่ 12 จำนวน 74 คน และ รุ่นที่ 13 จำนวน 51 คน ซึ่งเคยผ่านการฝึกงานมาแล้วในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และกำลังจะออกฝึกงานในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ คือสถานภาพของนักศึกษา จำแนกตาม

3.1.1 อาชีพ

3.1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป แขนงวิชาการตลาด ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี

นิยามศัพท์เฉพาะ

การฝึกงาน

หมายถึง การทดลองปฏิบัติงานในสถานประกอบการทั้งของภาครัฐและเอกชนด้านการจัดการ การตลาด การบัญชี การขาย และการปฏิบัติงานสำนักงานทั่วไป ของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป แขนงวิชาการตลาด ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี

ความคิดเห็น

หมายถึง ความรู้สึกหรือการรับรู้ที่มีต่อสภาพการฝึกงาน เกี่ยวกับแนวคิดทั่วไปในการฝึกงาน การเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน การปฐมนิเทศ การดำเนินการจัดส่งนักศึกษาออกฝึกงาน และการประเมินผลการฝึกงาน

ความต้องการ

หมายถึง ความปรารถนา ความรู้สึกอยากจะได้ หรือสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่นักศึกษาคิดว่าเป็นสิ่งจำเป็น ที่ทำให้การฝึกงานมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการฝึกงาน การเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน การปฐมนิเทศ การดำเนินการจัดส่งนักศึกษาออกฝึกงาน และการประเมินผลการฝึกงาน

โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ

หมายถึง โครงการที่สถาบันราชภัฏอุดรธานีจัดขึ้น เพื่อให้การศึกษาแก่บุคลากรที่กำลังปฏิบัติงานทั้งสังกัดภาครัฐหรือเอกชน โดยไม่จำกัดอาชีพ

นักศึกษา

หมายถึง ผู้เรียนในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ โดยมีการจัดการเรียนการสอนในเวลาวันเสาร์และอาทิตย์ สำหรับบุคลากรประจำการทั้งภาครัฐและเอกชน โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป แขนงวิชาการตลาด ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) สังกัดคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี เรียกชื่อย่อว่า "นักศึกษา ภาค กศ.บป."

อาชีพ

หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงานที่บุคคลนั้นทำอยู่ หรือมีหน้าที่ความรับผิดชอบในปัจจุบัน คือ อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อาชีพลูกจ้างเอกชน อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว และอาชีพเกษตรกรรม

ประสบการณ์ในการทำงาน

หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในหน่วยงานที่สังกัด ซึ่งมีระยะเวลาดังแต่ ต่ำกว่า 3 ปี 3-5 ปี 6-10 ปี และ 11 ปี ขึ้นไป

หลักสูตรสาขาศิลปศาสตร์

หมายถึง สาขาวิชาทางศิลปศาสตร์ ที่สถาบันราชภัฏอุดรธานีเปิดสอน เพื่อฝึกฝนให้นักศึกษา ไปประกอบอาชีพในด้านอื่น ๆ คือ อาชีพนักธุรกิจ อาชีพค้าขาย อาชีพพนักงานบัญชี อาชีพธุรกิจส่วนตัว อาชีพพนักงานการตลาด อาชีพพนักงานขาย เป็นต้น ซึ่งไม่ต้องประกอบอาชีพเป็นครู

โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป

หมายถึง ชุด หรือสำรับ ที่ประกอบขึ้นด้วย รายวิชาต่าง ๆ ทางด้านวิทยาการจัดการ ที่เลือกหรือจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ต้องการ ซึ่งเป็นโปรแกรมวิชาที่อยู่ในหลักสูตรสาขาศิลปศาสตร์

ระดับปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา)

หมายถึง หลักสูตรในระดับปริญญาตรี 2 ปี (หลังอนุปริญญา) ซึ่งผู้เข้าศึกษาในหลักสูตรนี้ จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า โดยใช้เวลาเรียนไม่ต่ำกว่า 2 ปี

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยนี้ ได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในบทนี้ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับข้อดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการฝึกงาน
2. ความสำคัญของการฝึกงาน
3. จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน
4. ขั้นตอนในการจัดส่งนักศึกษาออกฝึกงาน
5. รูปแบบของการฝึกงานในสถานประกอบการ
6. แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกงานของสถาบันราชภัฏอุดรธานี
7. ขั้นตอนการฝึกงานของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี
8. โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ
9. ความเป็นมาของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี
10. หลักสูตรวิทยาลัยครู
11. ความเป็นมาของหลักสูตรสาขาศิลปศาสตร์ โปรแกรมการจัดการทั่วไป
12. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการฝึกงาน

การฝึกงานได้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน เช่น การฝึกงาน หมายถึง การสอนให้ทำงานจนทำได้ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 156)

ไพศาล สินลารัตน์ (2529 : 1) ได้ให้ความหมายสั้น ๆ ว่า การฝึกงาน คือ การปฏิบัติงาน ในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ และสมมาตร สุนศักดิ์ (2534 : 12) กล่าวว่า เป็นการจัดการประสบการณ์ให้แก่นักเรียน โดยขอความร่วมมือจากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนทักษะและความชำนาญโดยสอดคล้องกับหลักสูตร

อัสดา อินยาศรี (2541 : 19) ให้ความหมายของการฝึกงานไว้ว่า "เป็นกระบวนการฝึกหัดทักษะในวิชาชีพของผู้เรียน ให้มีทักษะพร้อมที่จะออกไปสู่งานอาชีพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักศึกษาจะได้รับประสบการณ์วิชาชีพโดยตรง จากการฝึกงานในสถานประกอบการ ซึ่งนักศึกษาจะต้องนำเอาประสบการณ์ของการเรียนรู้ทั้งหมดที่ได้ศึกษา นำมาปฏิบัติงานจริง เพื่อฝึกทักษะในการทำงานให้มีประสิทธิภาพก่อนนักศึกษาสำเร็จออกไป

ฉวีวรรณ ศุภวัชรินทร์ (2535 : 25) ให้ความหมายของการฝึกงาน ไว้ว่า หมายถึง การฝึกหัดงานนอกสถานที่สำหรับนักศึกษา โดยส่งไปปฏิบัติงานจริงกับแหล่งวิทยาการ และสถานประกอบการ

จันทร์หา ยินติยม (2539 : 16) กล่าวว่า การฝึกงาน หมายถึง การฝึกงานนอกสถานที่ของนักศึกษา โดยส่งไปปฏิบัติงานจริงกับแหล่งวิทยาการ

สรุป การฝึกงาน หมายถึง การฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการต่าง ๆ โดยมี การนำเอาความรู้ที่ได้ศึกษามาทั้งหมด ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มาใช้ในการฝึกงาน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนจบการศึกษา เพื่อนำเอาประสบการณ์จากการฝึกงานจริง ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป

ความสำคัญของการฝึกงาน

การฝึกงานมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษา ดังที่

อรทัย จันทรสถาพร (2535 : 13) กล่าวว่า การฝึกงานอาชีพทุกประเภท ล้วนมี ประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคคล ให้เป็นผู้ผลิตที่มีความสามารถและมีความชำนาญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกอาชีพร่วมกัน ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการนั้น เป็นวิธีการฝึกงาน อาชีพ ที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกงาน มีความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพตามสาขาของงาน ดังนั้นการฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการ จะสามารถทำให้สถาบันทางการศึกษา ได้จัดการ ศึกษาด้านวิชาชีพ ให้เป็นไปตามเป้าหมายและความต้องการอย่างสมบูรณ์

สมมาตร สุนศักดิ์ (2534 : 14-15) สรุปถึงความสำคัญของการฝึกงานไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. ได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพในอนาคต
2. ลดปัญหาการว่างงาน เพราะการรับบุคคลเข้าทำงาน มักจะนิยมรับผู้ที่เคยผ่านการฝึกงานมาแล้ว
3. มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ
4. ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน
5. สร้างความเชื่อมั่น ที่จะสร้างงานอิสระด้วยตนเอง

จันทร์หา ยินติยม (2539 : 21) สรุปความสำคัญของการฝึกงาน ได้ว่า การฝึกงานในสถานประกอบการทุกประเภทย่อมมีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคคล เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกงาน มีความพร้อมและมั่นใจในความสามารถ ก่อนที่จะออกสู่ตลาดแรงงาน

วิลาวรรณ รพีพิศาล (2538 : 12) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกงาน ไว้ว่า การฝึกงานทุกประเภท ล้วนมีประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคคล ให้เป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ โดย

เฉพาะการจัดฝึกงานร่วมกัน ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการนั้น เป็นวิธีการที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกงาน มีความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพตามสาขาของงาน ดังนั้นการจัดการฝึกงานของนักศึกษาในสถานประกอบการ จึงสามารถทำให้สถาบันทางการศึกษา ได้จัดการศึกษาด้านวิชาชีพให้เป็นไปตามเป้าหมาย และความต้องการอย่างแท้จริง

การจัดการฝึกงานของนักศึกษาจึงถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่สามารถฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และปฏิบัติการฝึกงานด้วยเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน เพื่อเตรียมความพร้อมให้เกิดความมั่นใจที่จะออกไปประกอบอาชีพในอนาคต เนื่องจากผู้ฝึกงานได้เรียนรู้ประสบการณ์จริงเกี่ยวกับการทำงาน ทำให้เกิดทักษะในการปฏิบัติงานแต่ละด้าน มีการพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับงานอาชีพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมาก ในการประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป การฝึกงานจึงนับว่ามีประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการศึกษาและวงการอุตสาหกรรม เพราะนอกจากเกิดความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการแล้ว ผู้เข้ารับการฝึกงานยังได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นอีกด้วย

จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน

การศึกษาและการฝึกงานเป็นส่วนประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ การสอน และการแนะนำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะทางวิชาชีพต้องมีการศึกษาหาความรู้ภาคทฤษฎี ในโรงเรียนหรือฝึกงานในสถานศึกษา และต้องฝึกงานในสถานประกอบการ เพื่อหาความรู้ และประสบการณ์จริงเพิ่มเติม และการฝึกงานอาชีพจะก่อประโยชน์ก็ต่อเมื่อนักเรียน นักศึกษา หรือผู้เข้ารับการฝึกงานได้ทำการฝึกปฏิบัติงาน จนบรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกงานอาชีพตามที่กำหนดไว้ ดังที่ เมสัน, เฮนส์ และเฟอเทด (สายเดือน ดันตกานต์. 2539 : 14-15 อ้างอิงจาก Mason, Hains and Furtade. 1981) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกงานอาชีพว่า

1. ช่วยให้นักศึกษามีประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพตามความสนใจของตนเอง
2. ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสหารายได้พิเศษ
3. ช่วยขจัดปัญหาการลาออกกลางคันของนักศึกษา เพราะเกิดแรงจูงใจในเรื่องรายได้

และมีความหวังในการประกอบอาชีพต่อไป

4. ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาและพัฒนาฝีมือในการทำงาน

น้อย ศิริโชค (2524 : 11-12) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการฝึกงานว่า มีจุดมุ่งหมายทั้งระดับองค์กร และระดับบุคคล คือ

จุดมุ่งหมายระดับองค์กร เพื่อ

1. พัฒนาฝีมือของผู้ปฏิบัติงาน
2. พัฒนาการฝึกงานให้ได้ประโยชน์สูงสุด
3. กำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงาน
4. พัฒนาการบริหารโดยเฉพาะการบริหารบุคคล

5. พัฒนาการบริหารแก่สาธารณะ และผู้รับบริการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
6. ลดความสิ้นเปลือง และป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน
7. พัฒนาบุคลากรและองค์กรให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายระดับบุคคล เพื่อ

1. พัฒนาบุคลิกภาพในการปฏิบัติงาน
2. พัฒนาฝีมือในการปฏิบัติงาน
3. ฝึกฝนการตัดสินใจในการทำงาน
4. เรียนรู้การปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย
5. ปรับปรุงสภาพการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น
6. สร้างความพอใจในการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 96-97) กล่าวถึงจุดประสงค์ของการสอนและฝึกปฏิบัติในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีจุดมุ่งหมายคล้ายการฝึกงาน คือ

1. ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักและคุ้นเคยกับเครื่องมือและอุปกรณ์
2. ช่วยให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับการวางแผนและทดลองใช้เครื่องมือในการปฏิบัติการ
3. พัฒนาความสามารถ ของผู้เรียนในการประยุกต์หลักการทั่วไป ให้สอดคล้องกับการ

ปฏิบัติ

4. พัฒนาความสามารถในการปฏิบัติของผู้เรียน
5. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหาและพิจารณาทางเลือกในการปฏิบัติที่เหมาะสม
6. ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทัศนคติและภูมิใจในอาชีพของตน

ไพศาล สินลารัตน์ (2529 : 18) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกงานไว้ดังนี้

1. เพื่อให้นักศึกษา นำความรู้จากที่ได้ศึกษา จากสถาบันไปใช้ในการปฏิบัติจริง ในโรงงานอุตสาหกรรม หรือสถานประกอบการนอกสถาบัน
2. เพื่อให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์และทักษะเพิ่มขึ้น
3. เพื่อให้นักศึกษาให้บริการวิชาการแก่ชุมชน และสามารถนำผลของการฝึกงานมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพของนักศึกษา เมื่อสำเร็จหลักสูตรไปแล้ว

สายเดือน ตันตกานต์ (2539 : 16) กล่าวถึงจุดมุ่งหมาย ของการฝึกงานไว้ว่า "การฝึกงานนั้นมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และความพร้อมในการปฏิบัติงาน รวมทั้งเจตคติที่ดีต่ออาชีพของตนเองและผู้อื่น

จันทรา ยินดียัม (2539 : 18) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการฝึกงาน ไว้ว่า การฝึกงานเป็นความต้องการให้นักศึกษาเกิดทักษะ ต่อสภาพการทำงานที่แท้จริง ทั้งในด้านทักษะเกี่ยวกับความชำนาญในงานเฉพาะ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับคน ซึ่งหมายถึงความมีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งการสร้างทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ

จากจุดประสงค์ดังกล่าวของการฝึกงาน สรุปได้ว่า การฝึกงานนั้นมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และความพร้อมในการปฏิบัติงาน รวมทั้งเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ของตนเองและผู้อื่น

ขั้นตอนในการจัดส่งนักศึกษาออกฝึกงาน

การจัดการเกี่ยวกับการฝึกงาน ควรจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่เปิดสอนในแต่ละ สาขาวิชา ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการการฝึกงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นก่อนส่งนักศึกษา ออกฝึกงาน สถานศึกษาควรมีการจัดการตามขั้นตอน ดังนี้ (รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2535 : 86-90)

ขั้นตอนที่ 1 สำรวจสถานประกอบการ การสำรวจดังกล่าวควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ ประเภทของสถานประกอบการ ว่ามีกี่ประเภท และมีรายละเอียดอะไรบ้าง และสามารถนำ นักศึกษามาฝึกงานตามหลักสูตรที่เปิดสอนได้

ขั้นตอนที่ 2 เลือกสถานประกอบการ การเลือกสถานประกอบการ ควรมีการประชุม ผู้ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการนักศึกษาเข้าฝึกงาน เช่น ผู้บริหาร ครูและอาจารย์ เป็นต้น ซึ่งใน การคัดเลือกสถานประกอบการมีเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

1. เลือกสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากสถานศึกษาจนเกินไป
2. กรณีที่เลือกสถานประกอบการที่ห่างไกล สถานศึกษาที่จัดส่งนักศึกษาไป ฝึกงาน ควรประสานงานกับสถานศึกษาที่อยู่ใกล้เคียงกับสถานประกอบการนั้น ๆ เพื่อขอความ ร่วมมือด้านบุคลากร ในการนิเทศการฝึกงานของนักศึกษา
3. เป็นสถานประกอบการที่ถูกต้องตามกฎหมาย
4. เป็นสถานประกอบการ ที่ให้ความร่วมมืออย่างจริงจังกับนักศึกษาที่จะออก ไปฝึกงาน

ขั้นที่ 3 ติดต่อกับสถานประกอบการ เพื่อทำการตกลงเกี่ยวกับการส่งนักศึกษาออก ฝึกงาน และทางสถานศึกษา ควรแจ้งให้สถานประกอบการ ทราบถึงรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการ ฝึกงาน เช่น จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เหตุผลที่เลือกสถานประกอบการนั้น ๆ ความ ต้องการของนักศึกษาที่จะมาฝึกงานว่าต้องการทางด้านใด ประวัติของนักศึกษาที่จะมาฝึกงาน ทำความตกลงเกี่ยวกับภาระหน้าที่ที่สถานประกอบการ ต้องดำเนินการกับสถานศึกษา ตกลง เรื่องระเบียบต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นที่ 4 แจ้งเรื่องการฝึกงานของนักศึกษาให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อประโยชน์ในการ ควบคุม และสามารถติดต่อกับนักศึกษาในช่วงเวลาดังกล่าว

ขั้นที่ 5 ประชุมนิเทศนักศึกษาก่อนออกฝึกงาน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับ นักศึกษาก่อนเข้ารับการฝึกงาน และชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึกงานให้นักศึกษาทราบ ด้วย

ขั้นที่ 6 การจัดอาจารย์ให้เป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุม ดูแล ติดตาม และ นิเทศการฝึกงานของนักศึกษา รวมทั้งการทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการที่ ส่งนักศึกษามาฝึกงาน

ขั้นที่ 7 การประเมินผลการฝึกงาน ว่ามีสัมฤทธิ์ผลทางวิชาชีพในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ระหว่างการฝึกงานเพียงไร โดยอาจจะให้สถานประกอบการเป็นผู้ประเมิน หรือร่วม มือกันระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาก็ได้ ซึ่งในการประเมินอาจจะมีสมุดบันทึกการ ทำงาน ประเมินการประเมินด้วย

ขั้นที่ 8 การทำหนังสือขอบคุณสถานประกอบการ หลังจากการฝึกงานผ่านไปแล้ว ประมาณ 1 อาทิตย์ หรือภายใน 2 อาทิตย์เป็นอย่างช้า และควรแจ้งผลการประเมินจาก คณะกรรมการให้สถานประกอบการทราบ

ขั้นที่ 9 ประเมินหรือเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษา ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ต่อการฝึกงานในสถานประกอบการ

รูปแบบของการฝึกงานในสถานประกอบการ

รูปแบบของการฝึกงานสามารถสรุปได้ 2 ลักษณะ คือ (ขวัญชัย สนิทพิสัยสมบูรณ์. 2537 : 23-24 อ้างอิงจาก วิรัช กุมุทมาศ. 2528 : 69)

1. การฝึกงานในเวลาราชการ (Full-time Course) เป็นหลักสูตรที่เรียนตามปกติใน โรงเรียนหรือวิทยาลัยเทคนิค ซึ่งจัดการฝึกงานในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นแบบ On the job training คือ เป็นขบวนการเรียนรู้ และหาประสบการณ์ จากการทำงานจริงจากคนงาน หัวหน้า งาน ผู้ชำนาญงานพิเศษหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายอบรม ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำการทำงานให้กับ ผู้เรียนทางช่างเทคนิค เพื่อให้มีความรู้ ความชำนาญ และความสามารถในการทำงานมากขึ้น วิธีการจัดการฝึกงานอาจจัดตามช่วงเวลา ดังนี้

1.1 จัดฝึกงานในช่วงปิดภาคเรียนโดยใช้ระยะเวลาสั้น ๆ วิธีนี้เป็นที่นิยมกัน มากของสถานอาชีวศึกษาทั้งหลาย

1.2 จัดการฝึกงานควบคู่ไปกับการเรียน อาจเป็นบางเดือน หรือตลอดภาคเรียน อาจฝึกงานในช่วงเช้าแล้วกลับมาเรียนในตอนเย็นก็ได้ วิธีนี้จะจัดก่อนการเรียนปีสุดท้ายของ การศึกษาหลักสูตรนี้ เรียกว่า Sandwich Course

2. การฝึกงานนอกเวลาราชการ (Part-time Course) เป็นหลักสูตรที่เรียนนอกเวลา ปกติในโรงเรียนเทคนิค ซึ่งแบ่งเป็น 3 แบบ คือ

2.1 หลักสูตรเรียนในวันหยุด (Day-release Course) จัดขึ้นสำหรับผู้ที่มิงาน ทำเต็มเวลาทั้งวัน ผู้เรียนจะเรียนในวันหยุดงานประจำสัปดาห์ และในตอนเย็นหลังจากเลิกงาน อีกหนึ่งหรือสองครั้งต่อสัปดาห์ หลักสูตรนี้ได้จัดขึ้นในประเทศสิงคโปร์

2.2 หลักสูตรแบบ Block Release เป็นหลักสูตรที่กำหนดให้ผู้เรียนที่จะออกฝึกงานได้เรียนวิชาต่าง ๆ ที่จำเป็นให้จบภายในเวลาจำกัด เพื่อให้มีระยะเวลาว่างช่วงหลังติดต่อกันยาวนาน พอที่จะฝึกงานได้ กลุ่มผู้เรียนจะฝึกงานหมุนเวียนกันไป

2.3 หลักสูตรเรียนภาคค่ำ (Evening Course) คล้ายกับหลักสูตรในข้อ 2.1 แต่เปลี่ยนเวลาเรียนเป็นตอนค่ำ สาม หรือสี่ครั้งต่อสัปดาห์

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกงานของสถาบันราชภัฏอุดรธานี

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกงานหรือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของสถาบันราชภัฏอุดรธานี ถือแนวปฏิบัติดังนี้ (สถาบันราชภัฏอุดรธานี. 2534 : 3-4)

1. มีคณะกรรมการอำนวยการฝึกงานระดับวิทยาลัย มีหน้าที่อำนวยการและประสานการฝึกงานทุกสาขาวิชาในระดับวิทยาลัยกับสถานประกอบการ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

2. มีคณะกรรมการประสานงานระดับคณะวิชาทุกคณะวิชา ประกอบด้วยประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ คณะกรรมการและเลขานุการ จำนวน 5-7 คน ประธานกรรมการคณะวิชาอาจมาจากรองหัวหน้าคณะวิชาฝ่ายวิชาการหรือคณะวิชาจะแต่งตั้งรองหัวหน้าคณะวิชาฝ่ายฝึกงานทำหน้าที่ประธานก็ได้ ซึ่งคณะกรรมการมีหน้าที่ดังนี้

2.1 พิจารณาความเหมาะสมของโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของแต่ละโปรแกรมวิชา

2.2 เสนอโครงการที่ได้รับความเห็นชอบจากข้อ 2.1 ไปยังรองอธิการฝ่ายวิชาการ โดยผ่านหัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าสำนักส่งเสริมวิชาการ รองอธิการฝ่ายวิชาการ

2.3 มีหน้าที่ร่างหนังสือ ติดต่อแหล่งฝึกงาน ส่งนักศึกษาออกฝึกงาน ในทุกกรณี เพื่อให้คณะวิชาออกหนังสือติดต่อแหล่งฝึกงานและส่งนักศึกษาออกฝึกงาน

2.4 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการฝึกงานแก่คณะกรรมการดำเนินการของแต่ละโปรแกรมวิชา

2.5 ประเมินผลโครงการของแต่ละโปรแกรมวิชา

3. มีคณะกรรมการดำเนินการฝึกงานของแต่ละโปรแกรมวิชา ซึ่งประกอบด้วย ประธาน กรรมการ และเลขานุการ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากภาควิชา และยังมีหน้าที่ดังนี้

3.1 เขียนโครงการฝึกงานของแต่ละโปรแกรมวิชาที่รับผิดชอบ เสนอคณะกรรมการประสานงานฝึกงานในระดับคณะวิชา เพื่อขออนุมัติโครงการต่อวิทยาลัย

3.2 ดำเนินการ จัดการฝึกงานตามที่ขออนุมัติโครงการไว้แล้ว

3.3 นิเทศ ติดตาม การฝึกงานของนักศึกษา

3.4 ประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา และส่งผลการประเมินต่อแผนกทะเบียน วัตถุประสงค์ เมื่อเสร็จสิ้นภาคเรียนที่นักศึกษาออกฝึกงาน ตามแผนการเรียน

4. งบประมาณที่ใช้ในโครงการ ได้จาก

- 4.1 งบ บ.กศ. ประจำปีของภาควิชา
- 4.2 งบประมาณแผ่นดินประจำปีของภาควิชาตามที่เห็นสมควร
- 4.3 เก็บเพิ่มจากนักศึกษา ตามข้อ 5.12 ของระเบียบของสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยการเก็บเงินบำรุงการศึกษาของวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2534
- 4.4 งบประมาณคณะกรรมการประสานงานในระดับคณะวิชา ตามที่คณะวิชาตั้งงบประมาณไว้

5. การนิเทศติดตามผล

5.1 การเดินทางไปนิเทศติดตามผล ในระยะทางที่สามารถไป-กลับได้ใน 1 วัน วิทยาลัยจะอนุญาตให้ยานพาหนะให้

5.2 ในกรณีที่อยู่ไกลและต้องค้างคืนให้ใช้งบประมาณตามข้อ 4.1 – 4.3

6. การเบิกค่านิเทศการฝึกงาน แก่อาจารย์นิเทศก์ นักศึกษา กศ.บป. ให้ปฏิบัติตามระเบียบสภาการฝึกหัดครูว่าด้วยการรับจ่ายเงินเพื่อจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ พ.ศ.2532 ข้อ 8.2 และให้ตั้งเบิกเป็นรายเดือน ส่วนการนิเทศการฝึกงานนักศึกษา ภาคปกติ ให้เบิกจ่ายตามโครงการที่ตั้งไว้ในข้อ 4.1-4.3

ขั้นตอนการฝึกงานของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี

ขั้นตอนในการฝึกงาน (สถาบันราชภัฏอุดรธานี : ม.ป.ป.) ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. การลงทะเบียนฝึกงานหรือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาที่จะออกฝึกงาน จะมีสิทธิ์ยื่นคำร้องแบบขอฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ให้คณะวิทยาการจัดการพิจารณาอนุมัติ และการจะลงทะเบียนได้จะต้องมีคุณสมบัติผ่านการประเมินก่อน
2. ติดต่อสถานที่ฝึกงาน โดยมีหนังสือตอบรับจากหน่วยงานหรือสถานประกอบการ
3. นักศึกษาเข้ารับการปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงาน
4. นักศึกษาออกฝึกงาน โดยมีหนังสือส่งตัวจากทางสถาบัน และฝึกงานภายใต้การควบคุมของอาจารย์นิเทศก์ และผู้ควบคุมการฝึกงานของหน่วยงานหรือสถานประกอบการ
5. เมื่อครบกำหนดการฝึกงานให้นักศึกษานำเอกสารต่าง ๆ คือสมุดบันทึกการฝึกงาน ภาคนิพนธ์ (ถ้ามี) ใบประเมินของผู้ควบคุมการฝึกงาน และหนังสือส่งมอบให้อาจารย์นิเทศก์
6. เข้าร่วมการสัมมนา และปัจฉิมนิเทศหลังฝึกงาน ตามที่คณะวิทยาการจัดการได้กำหนดไว้

แนวปฏิบัติสำหรับการฝึกงาน

นักศึกษาฝึกงานเป็นบุคคลที่เปรียบเสมือนตัวแทนของสถาบัน ดังนั้นจึงควรที่จะปฏิบัติตามให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของหน่วยงาน ที่นักศึกษาสังกัดอยู่โดยเคร่ง

ครัด เพื่อจะเป็นผู้ปฏิบัติงาน อีกทั้งยังเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของตนเอง และสถาบันอีกด้วย ซึ่งนักศึกษาควร จะปฏิบัติตนดังต่อไปนี้

1. ต้องปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามระเบียบของหน่วยงาน เช่น
 - 1.1 ลงเวลาปฏิบัติงานทุกวันทั้งไปและกลับ
 - 1.2 เขียนใบลาแจ้งเหตุผล เมื่อมีความจำเป็นไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามปกติ
 - 1.3 ขออนุญาตผู้ควบคุมการฝึกงาน เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องออกไปติดต่องานนอกสถานที่
 - 1.4 อื่น ๆ ตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานนั้น ๆ
2. ต้องบันทึกการปฏิบัติงาน ในแบบรายงานการฝึกงานประจำทุกวัน แล้วนำเสนอผู้ควบคุมการฝึกงานเพื่อตรวจสอบและเซ็นชื่อรับทราบทุกสัปดาห์และบันทึกสรุปผลการฝึกงานเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกงานแล้ว
3. แต่งกายให้สุภาพ เรียบร้อย ตามระเบียบของสถาบัน หรือตามระเบียบของหน่วยงานนั้น ๆ
4. ต้องเคารพเชื่อฟังหัวหน้าหน่วยงาน หรือบุคคลที่มีหน้าที่ดูแลการฝึกงาน
5. ต้องปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีวัฒนธรรมอันดีงาม เช่น การใช้คำพูด กิริยามารยาท การวางตัวให้เหมาะสม สุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน มีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงานและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
6. ต้องเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน เอาใจใส่ต่องาน และไม่เบียดเบียน ช่วยเหลืองานอื่น ๆ นอกเหนือจากหน้าที่ให้เต็มความสามารถ
7. ต้องเป็นบุคคลที่ตรงต่อเวลา มีความกระตือรือร้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีเจตคติที่ดีต่องาน
8. ต้องรู้จักรักษาเครื่องมือเครื่องใช้และผลประโยชน์ของหน่วยงาน
9. ต้องคำนึงถึงคุณภาพของงานและความปลอดภัยในการทำงาน
10. หลังเสร็จสิ้นการฝึกงานให้นำสมุดบันทึกการฝึกงาน ภาคนิพนธ์ (ถ้ามี) ใบประเมินผลของผู้ควบคุมการฝึกงาน และหนังสือส่งตัวกลับ มอบให้อาจารย์นิเทศก์

การประเมินผลการฝึกงาน

คณะวิทยาการจัดการ จะประเมินผลการฝึกงานดังต่อไปนี้

1. การเข้าร่วมประชุมนิเทศ การฝึกอบรมเสริมทักษะก่อนการฝึกงาน การสัมมนาหลังการฝึกงาน และการปัจฉิมนิเทศ
2. เวลาในการฝึกงานจะต้องมีจำนวนชั่วโมงครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
3. การประเมินผลโดยผู้ควบคุมการฝึกงานซึ่งจะต้องได้รับคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60
4. ข้อมูลจากอาจารย์นิเทศก์
5. ภาคนิพนธ์ (ถ้ามี)

ผลการประเมินการฝึกงาน

ตามข้อบังคับสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยการประเมินผลการศึกษา กำหนดให้ใช้สัญลักษณ์ เป็นค่าระดับคะแนนแสดงผลการประเมิน 3 ระดับ คือ

ผ หมายถึง หมายความว่า ผลการประเมินผ่านยอดเยี่ยม เมื่อนักศึกษาได้รับผลการประเมินเป็นคะแนนประเมินไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 80

ผ หมายถึง หมายความว่า ผลการประเมินผ่าน เมื่อนักศึกษาได้รับผลการประเมินเป็นคะแนนการประเมินไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 60 แต่ไม่เกินร้อยละ 80

ม หมายถึง หมายความว่า ผลการประเมินไม่ผ่านเมื่อนักศึกษาได้รับการประเมินต่ำกว่า ร้อยละ 60

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์

อาจารย์นิเทศก์ คือบุคลากรที่สถาบันได้แต่งตั้งขึ้น เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบดังต่อไปนี้

1. ประสานงานระหว่างคณะวิทยาการจัดการ กับหน่วยฝึกงานหรือสถานประกอบการ
2. ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำนักศึกษาในการปฏิบัติระหว่างฝึกงาน
3. ให้การนิเทศนักศึกษาตามที่ได้รับมอบหมาย
4. ประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษาตามแบบฟอร์มแล้วนำส่งคณะวิทยาการจัดการ
5. ร่วมจัดปฐมนิเทศก่อนการฝึกงาน ร่วมจัดสัมมนาและปัจฉิมนิเทศหลังการฝึกงาน
6. รวบรวมเอกสารต่าง ๆ เช่น สมุดบันทึกการฝึกงาน ใบลงเวลาการปฏิบัติงาน ภาคนิพนธ์ (ถ้ามี) ใบประเมินผลของผู้ควบคุมการฝึกงานและหนังสือส่งตัวกลับ พิจารณาประเมินผลส่งคณะวิทยาการจัดการ ตามเวลาที่กำหนด

บทบาทและหน้าที่ผู้ควบคุมการฝึกงาน

ผู้ควบคุมการฝึกงาน คือ บุคลากรที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยฝึกงาน หรือสถานประกอบการ เพื่อทำหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาในการปฏิบัติงาน
2. ควบคุม ดูแลการทำงาน of นักศึกษา
3. ปรึกษาหารือกับอาจารย์นิเทศก์ เมื่อนักศึกษามีปัญหา และร่วมกันวางแผนเพื่อแก้ไขและปรับปรุงการปฏิบัติงานของนักศึกษา
4. ตรวจสอบบันทึกการทำงาน of นักศึกษาและให้ข้อเสนอแนะ
5. ประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษาตามแบบฟอร์มการประเมินผล
6. ให้ความสนใจและเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษา กับทางสถาบัน

ความเป็นมาของโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.)

โดยที่โครงการ กศ.บป. เป็นโครงการให้การศึกษอบรม และบริการทางวิชาการของวิทยาลัยครู ที่ได้ปรับปรุงขึ้นมาแทนที่ โครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อคป.) ที่วิทยาลัยครูมีอยู่เดิม โดยเหตุผลสำคัญที่กรมการฝึกหัดครูให้มีโครงการ กศ.บป. ขึ้นพอประมวลได้ดังนี้

1. การแก้ไข พ.ร.บ. วิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 ได้มีการแก้ไขปรับปรุง โดย พ.ร.บ. วิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 สาระของมาตรา 5 ของ พ.ร.บ. วิทยาลัยครู ที่แก้ไขใหม่ได้กำหนดให้วิทยาลัยครูเปิดสอนในสาขาวิชาการอื่น ที่ไม่ใช่วิชาชีพครูได้ และได้ระบุไว้ว่า วิชาการสาขาอื่นที่วิทยาลัยครูจะให้การศึกษานั้น จะต้องสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โครงการ อคป. เป็นโครงการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมวิทยฐานะของผู้มีอาชีพครูเพียงอย่างเดียว จึงมีข้อจำกัด ไม่สามารถตอบสนองต่อผู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้ โครงการ กศ.บป. จึงเป็นโครงการจัดการศึกษาของวิทยาลัยครู ที่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. วิทยาลัยครู ฉบับใหม่

2. ความเสมอภาคทางการศึกษา ในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 กรมการฝึกหัดครูได้เน้นนโยบายเกี่ยวกับ ความเสมอภาคทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายว่า จะเปิดโอกาสให้ประชาชน ในท้องถิ่นในทุกสาขาอาชีพ ได้รับการศึกษามากที่สุด ปัจจุบันแม้ประเทศเราจะมีสถาบันอุดมศึกษาระบบเปิดอยู่หลายแห่ง แต่ก็มีข้อจำกัดในด้านหลักสูตร รูปแบบ ตลอดจนวิธีการในการให้การศึกษ ซึ่งไม่สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถ และในการประกอบอาชีพ ตลอดจนฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เรียน

3. ความเชื่อในระบบการให้การศึกษ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ในวงการศึกษาระบบการศึกษาแบบเอกัตถภาพ เป็นระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากกว่า การศึกษาระบบมวลชน โครงการ กศ.บป. สามารถจะเลือกรายวิชา วิธีการเรียน ชนิดของสื่อการเรียนได้อย่างกว้างขวาง ตามความสนใจ ความสามารถ และความเป็นไปได้ของตนเอง

4. ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีความผูกพัน กับการดำเนินชีวิตของประชาชนมากขึ้น ประชาชนในชาติไม่ว่าอยู่ในเขตเมืองหรือชนบท จำเป็นจะต้องพัฒนาตนเองให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดังกล่าว จึงจะสามารถดำเนินชีวิต และประกอบอาชีพไปอย่างราบรื่นได้ การศึกษาดลอดชีวิต จึงมีความจำเป็นสำหรับทุกคน

5. วิทยาลัยครูเป็นสถาบันอุดมศึกษา ที่เก่าแก่ของประเทศ มีทรัพยากรบุคคล อุปกรณ์ และสถานที่เพียงพอ ทั้งยังกระจายอยู่ทั่วภูมิภาคของประเทศ หากได้ระดมสรรพกำลังที่มีอยู่ มาใช้ในการจัดการศึกษาในหลาย ๆ สาขาวิชา ที่เป็นที่ต้องการของท้องถิ่น ก็สามารถให้การศึกษได้อย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยยกมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชากรของประเทศให้สูงขึ้น (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 2538 : 8)

รายละเอียดโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) พ.ศ. 2528 มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ภูมิหลัง

วิทยาลัยครูได้ปฏิบัติตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 เกี่ยวกับการส่งเสริมวิชาชีพและวิทยฐานะครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการศึกษา ตลอดจน บัณฑิตสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไป จึงเห็นสมควรที่จะให้มีการปรับปรุงแก้ไข โครงการให้การศึกษาศึกษาและฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ(อศป.) ซึ่งมีอยู่เดิม ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเสียใหม่ จึงได้กำหนดโครงการเกี่ยวกับเรื่องนี้ขึ้น เรียกว่าโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ พ.ศ. 2528 (กศ.บป.) ทั้งนี้เพื่อให้การศึกษาได้เป็นไปตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 ซึ่งระบุให้วิทยาลัยครูทำหน้าที่ให้การศึกษาวิชาการในสาขาอื่น ทั้งในระดับปริญญาและอนุปริญญาตามความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขการจัดการศึกษาในกรณีดังกล่าว ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้น เพื่อเป็นการปรับปรุงวิธีการในการให้การศึกษ แก่บุคลากรประจำการ ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป จึงให้มีข้อกำหนดต่าง ๆ ดังนี้

1. จัดให้มีหลักสูตรวิชาการสาขาอื่น เพื่อให้บุคลากรในสาขาอื่นที่มีวิชาชีพครู ได้ศึกษาเล่าเรียนในหลักสูตรดังกล่าว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ โดยตรงมากขึ้น
2. เพื่อให้การปรับปรุงวิธีการให้เหมาะสม จึงจัดให้มีการเรียนในบางรายวิชา โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนได้ ทั้งนี้อาศัยนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้
3. เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสอน จึงให้มีการกำหนดจำนวนชั่วโมงสอนของแต่ละคนให้อยู่ในพิสัยที่เหมาะสม
4. เพื่อเป็นการปรับปรุงวิธีการให้การศึกษ จึงจัดให้มีการแยกโปรแกรมการให้การศึกษออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทเรียนตามความต้องการของหน่วยงานต้นสังกัดและประเภททั่วไป ทั้งสองประเภทให้มีทั้งหลักสูตรสายอาชีพครูและสายวิชาการสาขาอื่น ทั้งในระดับปริญญาและอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตร
5. เพื่อเป็นการส่งเสริมวิทยฐานะครูของบุคลากรประจำการ การรับเข้าเรียนจึงรับเฉพาะบุคคลที่มีงานทำอยู่แล้วเท่านั้น ทั้งในภาครัฐและเอกชนโดยให้มีการทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนเข้าเรียน บุคคลที่หน่วยงานต้นสังกัดส่งเข้าเรียนจะต้องมีการทดสอบความรู้ร่วมกันระหว่างต้นสังกัดกับวิทยาลัยครู

6. เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้มีการสมัครเข้าเรียนได้อย่างเสรี สำหรับผู้เรียนในสถาบันอุดมศึกษาอื่น จึงจัดให้มีการยกเว้นการเรียนในรายวิชาที่เทียบเท่า ในเนื้อหาสาระใกล้เคียงกับที่ได้เรียนมาแล้วในสถาบันอุดมศึกษาอื่นในระดับเดียวกัน

7. เพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานในเรื่องคุณภาพของผู้เรียน ตามโครงการนี้ให้สูงขึ้น จึงจัดให้มีการสอบประจำภาค โดยใช้ข้อสอบมาตรฐานกลางในวิชาที่ไม่บังคับให้เข้าชั้นเรียน ซึ่งอาจจัดทำโดยระบบของกลุ่มวิทยาลัยหรือในระดับกรม

8. เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้คำแนะนำในด้านการเรียน จึงจัดให้มีระบบ อาจารย์ที่ปรึกษา (Mentor) ให้ดูแลรับผิดชอบนักศึกษาเป็นกลุ่ม ๆ

9. เพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขวิธีการประเมินผลการศึกษาให้เหมาะสมรายวิชาที่ได้ระดับคะแนน “จ” ในการประเมินผลรายวิชา ไม่นับหน่วยวิชาที่ได้ระดับนี้ไปรวมเพื่อการหาค่าระดับคะแนนเฉลี่ยในแต่ละภาคเรียน

10. เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการเดินทางมาเข้าชั้นเรียนของผู้เรียนจึงจัดให้มีการเรียนการสอน ในและหรือนอกเวลาราชการก็ได้

11. เพื่อเป็นการควบคุมมิให้ผู้เรียนต้องรับภาระในการเรียนหนักเกินไป จึงกำหนดให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 12 หน่วยกิต ในแต่ละภาคเรียน ยกเว้นการเรียนในเวลาราชการ ตามปกติ

12. เพื่อเป็นการควบคุมปริมาณการผลิตทางสายอาชีพครู จึงกำหนดให้ผู้เรียนทางสายอาชีพครูต้องประกอบอาชีพครูหรือเป็นบุคลากรทางการศึกษาเท่านั้น

13. เพื่อเป็นการควบคุมการจ่ายเงินค่าตอบแทน ในการดำเนินการให้อยู่ในความเหมาะสม จึงกำหนดให้จ่ายค่าตอบแทนในการดำเนินการแก่เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่วิทยาลัยแต่ตั้งขึ้นได้ไม่เกินร้อยละ 80 ของเงินค่าลงทะเบียน และให้จ่ายค่าสอนได้ไม่เกินวงเงินร้อยละ 60 ของเงินค่าลงทะเบียนรายวิชา ที่เรียกเก็บได้ในภาคเรียนนั้น โดยไม่รวมค่าวัสดุฝึก

14. เพื่อเป็นการตอบแทนแก่ผู้ออกข้อสอบ ผู้ตรวจกระดาษคำตอบในรายวิชาที่ไม่มีการเข้าชั้นเรียน ให้จ่ายค่าตอบแทนในการออกข้อสอบและตรวจกระดาษคำตอบได้ตามที่สภาการฝึกหัดครู กำหนด

15. เพื่อเป็นการกำหนด ขอบเขตของระยะเวลาในการศึกษาของผู้เรียน จึงให้มีการกำหนดอายุของการนับผลการเรียนในรายวิชาเพื่อการขอจบการศึกษา กล่าวคือ ผลการสอบของรายวิชาใดก็ตามที่มีอายุเกิน 5 ปี สำหรับหลักสูตร 2 ปี และเกิน 10 ปี สำหรับหลักสูตร 4 ปี ให้ถือว่าผลการสอบของรายวิชานั้นหมดสภาพ ไม่ให้นำผลการสอบไปนับในการขอจบการศึกษาโดยจะต้องลงทะเบียนเรียนใหม่ในรายวิชาเดิม หรือรายวิชาที่มีเนื้อหาสาระใกล้เคียงกัน

16. เพื่อให้การดำเนินงานในการให้การศึกษาตามโครงการการนี้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงให้แก้ไขปรับปรุงระเบียบการประเมินผลการศึกษาและระเบียบการรับ-จ่ายเงินที่จะ

ใช้ในการจัดการศึกษาตามโครงการนี้เสียใหม่ เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับข้อกำหนดต่างๆ ที่ได้ปรับปรุงขึ้นใหม่สำหรับอัตราการเก็บเงินค่าบำรุงการศึกษาประเภทต่างๆ ให้ใช้อัตราเดิม

17. เพื่อใช้การศึกษาตามโครงการนี้ได้มีมาตรฐานเดียวกันจึงกำหนดให้ใช้หลักสูตรที่ สภาการฝึกหัดครูอนุมัติ หรือหลักสูตรอื่นๆ ที่สภาการฝึกหัดครูรับรองและให้มีการปรับปรุง แก้ไข ในเรื่องที่ไม่เข้าชั้นเรียนในบางรายวิชาได้ ส่วนรายวิชาใดไม่มีการบังคับให้เข้าชั้นเรียนให้ทำเป็นประกาศของกรมฝึกหัดครู

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มสมรรถภาพ ในการปฏิบัติงานของบุคลากรประจำการให้สนองความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้บุคลากร และมีส่วนในการพัฒนาชุมชน
2. เพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะแก่บุคลากรประจำการให้สูงขึ้น
3. เพื่อเป็นการให้บริการทางการศึกษาแก่บุคลากรประจำการในท้องถิ่นอย่างเสมอภาค
4. เพื่อนำนวัตกรรมการศึกษามาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ และคุณภาพในการเรียนการสอน
5. เพื่อเป็นการระดมสรรพกำลัง และทรัพยากรในท้องถิ่น มาใช้ในการเพิ่มพูนสมรรถภาพ และวิทยฐานะของบุคลากรประจำการให้มากที่สุด

เป้าหมาย

ให้โอกาสในการศึกษาและฝึกอบรมแก่บุคลากรประจำการถึงระดับปริญญา โดยเน้นสมรรถภาพเพื่อการปฏิบัติงานและมีส่วนในการพัฒนาชุมชน ในระยะเวลา 5 ปีแรก (พ.ศ. 2529-2534) วิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง อาจจัดการศึกษาและฝึกอบรมให้แก่บุคลากรประจำการตามโครงการนี้ไม่น้อยกว่า 90,000 คน

วิธีดำเนินการ

1. แก้ไขปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบการประเมินผลการศึกษาระเบียบการรับ-จ่ายเงิน ของโครงการนี้
2. จัดทำหลักสูตรวิชาการสาขาอาชีพอื่นในระดับ 2 ปี และ 4 ปี
3. จัดทำประกาศของกรมฝึกหัดครู ที่เกี่ยวกับรายวิชาที่ไม่บังคับการเข้าชั้นเรียนของทุกหลักสูตรที่จะนำไปใช้ในโครงการนี้
4. จัดให้มีโครงการพัฒนาตำราและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการดำเนินของโครงการนี้

5. เมื่อเตรียมการทุกอย่างเรียบร้อยแล้ว จึงให้เปิดรับนักศึกษาได้ภายในปีการศึกษา

2529

6. การดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการหรือข้อกำหนดและวัตถุประสงค์ของโครงการ

ระยะเวลาในการดำเนินการ

ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 เป็นต้นไป

การเงิน

1. เงินที่ใช้ในการจัดการศึกษา ได้จาก เงินสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดผู้ใช้บุคลากร งบประมาณของกรมการฝึกหัดครู และเงินค่าธรรมเนียมที่รับจากผู้เข้ารับการศึกษ

2. การรับจ่ายเงินให้เป็นไปตามระเบียบสภากาการฝึกหัดครู ว่าด้วยการรับจ่ายเงินเพื่อจัดการศึกษา สำหรับบุคลากรประจำการ พ.ศ. 2528

การบริหารโครงการ

ให้กรมการฝึกหัดครูตั้งคณะกรรมการดังต่อไปนี้บริหารโครงการ

1. คณะกรรมการอำนวยการ
2. คณะกรรมการดำเนินงานระดับกลุ่มวิทยาลัยครู
3. คณะกรรมการดำเนินงานของวิทยาลัยครู

การประเมินผลโครงการ

ให้กรมการฝึกหัดครูวิทยาลัยครู และหน่วยงานต้นสังกัดของผู้เข้ารับการศึกษาร่วมกันประเมินผลโครงการในแต่ละปีการศึกษา

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กรมการฝึกหัดครูร่วมกับวิทยาลัยครู ที่เปิดดำเนินการเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ โดยประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดผู้ใช้บุคลากร

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. เป็นการพัฒนาและเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของบุคลากรประจำการในท้องถิ่น ตามความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้บุคลากร อันจะส่งผลถึงการพัฒนาศึกษาและการพัฒนาชุมชน

2. บุคลากรประจำการมีโอกาสเพิ่มพูนวิทยฐานะของตนให้สูงขึ้นถึงระดับปริญญา

3. กระจายความเสมอภาคทางการศึกษาไปสู่ท้องถิ่น อันเป็นการสนองความต้องการที่จะเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของบุคลากรประจำการ อย่างทั่วถึง
 4. สามารถควบคุมจำนวนการผลิต และคุณภาพการผลิตได้เหมาะสมยิ่งขึ้นกว่าเดิม
 5. ระดมสรรพกำลังและทรัพยากรทางการศึกษาในท้องถิ่นมาใช้อย่างคุ้มค่า
 6. ลดความสูญเปล่าของเวลาปฏิบัติงาน โดยบุคลากรประจำการไม่ต้องละทิ้งงานในหน้าที่ปฏิบัติอยู่ประจำ
 7. เพิ่มพูนขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรประจำการในท้องถิ่น
- ทรวงกันดาร

สำหรับสถาบันราชภัฏอุดรธานี ได้เปิดรับนักศึกษาในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) ทั้งสาขาวิชาการศึกษา สาขาศิลปศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์ ทั้งในระดับอนุปริญญา ปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี และปริญญาหลักสูตร 2 ปีหลังอนุปริญญา ในปี พ.ศ. 2529 เป็นต้นมา (สถาบันราชภัฏอุดรธานี. 2538 : 15)

ความเป็นมาของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี

ก่อนปี พ.ศ. 2518 วิทยาลัยครู เป็นสถานศึกษาสังกัดกรมการฝึกหัดครู ทั้ง 36 แห่ง จัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา(ป.กศ.) และประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ. ชั้นสูง) แต่หลังจากมีพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 ก็เริ่มผลิตครูระดับปริญญาตรีเป็นต้นมา และเมื่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจ สังคม และการอุตสาหกรรม ของประเทศเจริญก้าวหน้าไป ความต้องการกำลังคนทางวิชาชีพต่าง ๆ ก็มีมากขึ้น กรมการฝึกหัดครูจึงเห็นความจำเป็น ที่จะต้องพัฒนาการจัดการศึกษา ให้มีการเรียนการสอนในสาขาวิชาการอื่น นอกเหนือจากสาขาวิชาการศึกษาที่ทำมาแต่เดิม เพื่อผลิตกำลังคนวิชาชีพ ต่าง ๆ ทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และสภาพสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงได้เสนอพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 ขึ้น และได้ระบุในมาตรา 5 “ให้วิทยาลัยครูเป็นสถาบันการศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาวិชาการในสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่นและผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี...และมีภารกิจอื่น ๆ ได้แก่ ทำการวิจัย ส่งเสริมวิทยฐานะครูและบุคลากรประจำการ ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม” และในปี 2528 วิทยาลัยครูอุดรธานี ได้ก่อตั้งคณะวิทยาการจัดการขึ้นมา ซึ่งต่อมาปี พ.ศ. 2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อวิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง ว่า “สถาบันราชภัฏ” (Institute of Rajabhat) ทำให้วิทยาลัยครูอุดรธานีเปลี่ยนชื่อเป็นสถาบันราชภัฏอุดรธานี (สถาบันราชภัฏอุดรธานี. 2538 : 15)

ด้วยเหตุที่สถาบันราชภัฏเป็นองค์กรทางด้านการศึกษา จึงมีหน่วยงานย่อยทำหน้าที่ด้านวิชาการเป็นส่วนใหญ่ คณะ (หรือคณะวิชาที่เรียกว่าเมื่อเป็นวิทยาลัยครู) เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดของสถาบันราชภัฏ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษา ที่สามารถประสานปริญญ์ได้ (สถาบันราชภัฏอุดรธานี. 2541 : 1)

คณะ

ตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 มาตรา 10 กำหนดให้ คณะ เป็นส่วนราชการมีฐานะเทียบเท่ากอง คณะ หมายถึง หน่วยงานในสถาบันที่ปฏิบัติการกิจตามหน้าที่หลักของสถาบัน นับตั้งแต่การจัดการศึกษาตามหลักสูตรโปรแกรมวิชา การปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาการวิจัย การให้บริการวิชาการแก่ชุมชน การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม กิจการนักศึกษา งานด้านการบริหารและการวางแผนงาน กล่าวได้ว่าคณะเป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันฯ โดยให้คณะมีหน้าที่ ดังนี้

งานการศึกษา

1. ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยใช้มาตรการประเมินผลการเรียนการสอน
2. ปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนด้วยการจัดทำอุปกรณ์ที่ทันสมัย และจัดสภาพแวดล้อม ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน
3. จัดรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งเสริมคุณภาพบัณฑิตทั้งในด้านวิชาการ คุณธรรม-จริยธรรม ให้มีความคิดเชิงสร้างสรรค์สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ชี้นำสังคมในทางที่ถูกต้อง
4. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ โดยสร้างเป็นเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา
5. ประสานงานกับฝ่ายวิชาการของสถาบัน ในการจัดทำแผนการเรียนการสอนของคณะที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมวิชาต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์
6. ส่งเสริม สนับสนุน กำกับมาตรฐานการศึกษาและโปรแกรมวิชา

งานกิจการนิสิตนักศึกษา

1. จัดให้มีการอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้นักศึกษามีจิตสำนึกที่ดีงาม และมีจรรยาบรรณ ทางวิชาการและวิชาชีพ
2. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษา สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม และมีความรับผิดชอบ

3. ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม รู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งภายใน และภายนอกสถาบัน
4. ประสานงานกับสำนักกิจการนักศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามข้อบังคับของทางสถาบัน
5. จัดให้มีคณะกรรมการกิจการนักศึกษา ระดับคณะฯ เพื่อจัดทำแผนการจัดกิจกรรมของนักศึกษา
6. ควบคุมดูแลระเบียบวินัยการปกครองนักศึกษา
7. จัดให้มีโครงการติดตามผลบัณฑิตที่จบการศึกษา และจัดสัมมนาเชิงวิชาการแก่ศิษย์เก่า
8. สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ ระหว่างนักศึกษาเก่ากับปัจจุบัน เพื่อให้มีความใกล้ชิดผูกพัน อันจะนำไปสู่การช่วยเหลือเกื้อกูลทางด้านความรู้ประสบการณ์และอาชีพ
9. ส่งเสริมในด้านสุขภาพของนักศึกษา ได้แก่ จัดให้มีการแข่งขันกีฬา ตรวจสอบสภาพจัดสถานที่พักผ่อนให้สะอาดและร่มรื่น

งานวิจัย

1. สนับสนุนให้บุคลากรของคณะ ได้มีโอกาสทำงานวิจัย ทั้งการวิจัยขั้นพื้นฐานการวิจัยประยุกต์เพื่อเพิ่มผลิตผลทางวิชาการให้มากขึ้น ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ
2. แสวงหาสู่ทางให้คณะเป็นแหล่งข้อมูล(Data base) ของสาขาทางธุรกิจที่เกี่ยวกับ ข้อมูลท้องถิ่น และในระดับมหกรรมภาค
3. แสวงหาทุนเพื่อสนับสนุนการวิจัย เพื่อนำมาพัฒนาบุคลากรและโปรแกรมวิชา
4. จัดการเสริมสร้างระบบข้อมูลข่าวสาร และเครือข่ายงานวิจัยกับสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ
5. สนับสนุนให้มีการถ่ายทอดผลงานวิจัยสู่สาธารณชน
6. ร่วมมือกับหน่วยงานรัฐและธุรกิจเอกชน ในการเปิดโอกาสให้บุคลากรของคณะได้ เข้าไปมีส่วนร่วมงานด้านวิจัย เพื่อการพัฒนา

งานบริการวิชาการแก่สังคม

1. กำหนดแผนงานให้บริการงานวิชาการแก่สังคมในทุกโปรแกรมวิชา ที่มีการเรียนการสอนในคณะ โดยระดมความคิดจากหน่วยงานภายใน และชุมชนภายนอก เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น
2. จัดทำแผนปฏิบัติงานโครงการบริการจัดการแก่สังคม ซึ่งมีทั้งแบบให้เปล่า และเพื่อแสวงหารายได้ เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. สนับสนุนการผลิตสื่อรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่สังคม

งานด้านอนุรักษ์ส่งเสริม เผยแพร่และพัฒนาศาสนา ศิลป และวัฒนธรรม

1. ส่งเสริมให้นักศึกษาได้นำศิลปะและวัฒนธรรมไทย สอดแทรกในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถาบัน
2. ส่งเสริมให้นักศึกษาจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม
3. สนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ด้วยการเผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

งานด้านการบริหาร

1. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของคณะ ให้มีการใช้ประโยชน์ของพื้นที่อย่างเหมาะสม
2. สนับสนุนให้คณาจารย์มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ
3. จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มพูนตำแหน่งทางวิชาการ แก่อาจารย์ในคณะ
4. ปรับปรุงการบริหารงานธุรการของคณะฯ ให้มีระบบและคล่องตัวด้วยการจัดหาอุปกรณ์อำนวยความสะดวก เพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน
5. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของคณะ ฯ
6. จัดดำเนินการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของคณะ ฯ ให้รับทราบทั่วไปโดยผ่านสื่อต่าง ๆ
7. ปรับปรุงกลไกการบริหาร เพื่อเสริมสร้างการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของคณะฯ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการประเมินผลงานทุกปี
8. จัดสร้างบรรยากาศเพื่อเสริมแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน
9. สนับสนุน ส่งเสริม จัดหาสื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอน

คณะกรรมการบริหารคณะ

ประกอบด้วย คณบดี รองคณบดี ผู้ทรงคุณวุฒิ หัวหน้าโปรแกรมวิชาทุกโปรแกรมและหัวหน้าสำนักงานเลขานุการคณะ

3.1 วางนโยบายและกำกับแผนพัฒนาของคณะเกี่ยวกับ

แผนงานบริหารการศึกษาระดับอุดมศึกษา

แผนงานจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

แผนงานปรับปรุงคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

แผนงานอนุรักษ์ส่งเสริมเผยแพร่และพัฒนาศิลปและวัฒนธรรม

แผนงานบริการวิชาการแก่ชุมชน

แผนงานกิจการนิสิตนักศึกษา

3.2 ส่งเสริม สนับสนุน และเสนอวิธีอันจะทำให้การศึกษา การวิจัย การบริการ ทางวิชาการแก่ชุมชน การปรับปรุง การถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมงานกิจกรรมนักศึกษาและภารกิจอื่น ๆ ของคณะให้มีความเจริญยิ่งขึ้น

3.3 เสนอความคิดเห็นและให้คำปรึกษาแก่คณะบดี ที่เกี่ยวกับการกิจของสถาบัน ในส่วนที่คณะรับผิดชอบ

3.4 พัฒนางานด้านวิชาการและกำกับมาตรฐานการศึกษาของคณะและโปรแกรมวิชา

3.5 ส่งเสริม สนับสนุน และเสนอวิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้โปรแกรมวิชามีการพัฒนา

3.6 พิจารณาการจัดสรรงบประมาณของคณะ

3.7 ประเมินผล การประกันคุณภาพทางการศึกษาของคณะ

3.8 จัดทำภาระงานของอาจารย์ประเมินผล การปฏิบัติงานของคณาจารย์ในคณะ ฯ

3.9 พิจารณาอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาที่สังกัดคณะ ฯ

3.10 พิจารณาเรื่องอื่น ๆ ตามที่สถาบันกำหนด

สำนักงานเลขานุการคณะ

เป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ของคณะเกี่ยวกับงาน ชุกรการ การเงิน พัสดุรวมทั้ง สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการกิจหลักของคณะ รวมทั้งรับผิดชอบงานที่มีอาจจะนับได้ว่าเป็นงานของฝ่ายใดในคณะ ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ห้องปฏิบัติการ

เป็นหน่วยงานบริการ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียน-การสอน ของนักศึกษา ใน โปรแกรมต่าง ๆ และให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ ทดลอง มีหัวหน้าห้องปฏิบัติการและเจ้าหน้าที่ ตามความเหมาะสมเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ โดยมีหน้าที่ดังนี้

5.1 กำหนดและวางแผนการใช้ห้องปฏิบัติการให้นักศึกษาโปรแกรมวิชาต่าง ๆ

5.2 จัดระเบียบการใช้ห้องปฏิบัติการ การดูแลรักษาอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งาน

5.3 จัดทำรายการวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่จำเป็นในการปฏิบัติ เสนอต่อคณะ เพื่อดำเนินการของงบประมาณ

5.4 จัดทำสถิติ บันทึกการใช้งานอุปกรณ์และวัสดุต่อคณะทุกเทอมการศึกษา

อาจารย์ประจำคณะ

หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิในทางวิชาการหรือวิชาชีพที่มีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติงานให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ของคณะ อาจารย์ทุกท่านจะเป็นอาจารย์ประจำคณะ หน้าที่ของอาจารย์ประจำคณะมีดังนี้

1. สอน
2. นิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
3. ที่ปรึกษาทางวิชาการ
4. วิจัย
5. บริการทางวิชาการ
6. ทำนุบำรุง ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม
7. อื่น ๆ ตามได้รับมอบหมายจากสถาบัน
8. ที่ปรึกษาชมรม/ที่ปรึกษานักศึกษา

โปรแกรมวิชา

หมายถึง หลักสูตร นักศึกษา กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมนักศึกษา การบริหาร และการนิตการเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิต

7.1 คณะกรรมการบริหารโปรแกรมวิชา ประกอบด้วยผู้รอบรู้ในศาสตร์สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องทั้งบุคลากรภายในคณะและบุคลากรภายนอกคณะ ตลอดทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกสถาบัน คณะกรรมการบริหารโปรแกรม มีจำนวนประมาณ 5-7 คน ประกอบด้วย หัวหน้าโปรแกรมวิชา กรรมการ เลขานุการ โปรแกรมวิชา และกรรมการตามความเหมาะสม

7.2 บทบาทและหน้าที่ของกรรมการบริหารโปรแกรมวิชา

7.2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางการปฏิบัติงาน ของโปรแกรมวิชา ให้สอดคล้องกับนโยบายของสถาบันและคณะ

7.2.2 กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิต

7.2.3 ร่วมวางแผนรับนักศึกษา การรับนักศึกษาเข้าสู่โปรแกรมวิชา และการพัฒนานักศึกษา ให้มีคุณลักษณะที่เป็นบัณฑิตของโปรแกรม

7.2.4 พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรของโปรแกรมวิชา

7.2.5 จัดทำแผนการเรียนของโปรแกรมวิชา และติดตาม เปิดสอนให้เป็นไปตามแผนการเรียน

7.2.6 จัดให้มีแนวการสอน และตำราหลักของทุกรายวิชาในโปรแกรมวิชา

7.2.7 รับผิดชอบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาร่วมกับคณะ เพื่อจัดหาอาจารย์นิเทศก์ และแหล่งฝึกประสบการณ์

7.2.8 เสนอรายวิชาในโปรแกรมและอาจเสนอข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับผู้สอน
ต่อคณบดี

7.2.9 เสนอแนะให้คณะจัดหาสื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชา

7.2.10 พัฒนากำกับดูแลกระบวนการเรียนการสอน ให้เป็นไปตาม เกณฑ์การ
ประกันคุณภาพทางวิชาการ

7.2.11 จัดทำรายงานประจำปี ของโปรแกรมวิชา

7.2.12 ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาของโปรแกรมวิชา

7.2.13 ปฏิบัติงานอื่นที่คณะและสถาบันมอบหมาย

7.2.14 พิจารณาอาจารย์ที่ปรึกษาประจำโปรแกรมวิชา

หลักสูตรวิทยาลัยครู

หลักสูตรของสถาบันราชภัฏอุดรธานีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ปัจจุบันยังใช้หลักสูตรเดิมของวิทยาลัยครู ซึ่งยังไม่มีการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นของสถาบันราชภัฏอุดรธานีโดยตรง ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเสนอในเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรของวิทยาลัยครู ดังนี้

สาระสำคัญของหลักสูตรของวิทยาลัยครู

หลักสูตรของวิทยาลัยครู ปัจจุบันได้ทำการเปิดสอน 3 หลักสูตร คือ หลักสูตรสาขา
วิชาการศึกษาศาสตร์ หลักสูตรสาขาวิทยาศาสตร์ และหลักสูตรสาขาศิลปศาสตร ซึ่งมีความสำคัญ คือ

1. หลักการ

หลักสูตรวิทยาลัยครู ยึดหลักมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ ระดับอุดมศึกษา มุ่งผลิตกำลังคนที่สนองความต้องการของท้องถิ่น และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งที่เป็นนักวิชาการทั้งวิชาชีพ และวิชาชีพขั้นสูง มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตามสภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคมและความก้าวหน้าของวิทยาการ เปิดโอกาสให้มีการเลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง ทั้งหลักสูตรระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) ในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติควบคู่ทฤษฎี และยึดหลักความร่วมมือ ระหว่างสถาบันการศึกษาและชุมชน นำไปสู่การพัฒนา ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ และการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถภาพในวิชาชีพ ทั้งในด้านความรู้ ด้านเทคนิควิธีและการจัดการงานอาชีพและด้านคุณธรรม

2. จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรวิทยาลัยครู มุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัติดังนี้

2.1 มีความรู้ ทักษะและเทคนิคเฉพาะทาง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี

2.2 มีทักษะในด้านการจัดการงานอาชีพ สามารถดำเนินงานอาชีพของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 มีความคิดสร้างสรรค์ มีนิสัยใฝ่รู้ มีทักษะและวิจารณญาณในการแก้ปัญหา สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

2.4 มีเจตคติที่ดี มีจรรยาบรรณและมุ่งมั่นที่จะพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าในอาชีพ

2.5 มีโลกทัศน์ที่กว้าง ยอมรับความเปลี่ยนแปลงของสังคม

2.6 เป็นพลเมืองดี มีความตระหนักต่อการพัฒนาตนเอง และเป็นผู้นำในการพัฒนาสังคม

2.7 ความเป็นประชาธิปไตย กระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วม ในการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ในการวิจัยนี้ ขอกล่าวถึงเฉพาะหลักสูตรสาขาศิลปศาสตร์ ของวิทยาลัยครู

ความเป็นมาของหลักสูตรสาขาศิลปศาสตร์

ในปี พ.ศ. 2528 วิทยาลัยครูได้พัฒนาหลักสูตรและจัดการศึกษา เพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่นในหลายด้านพร้อม ๆ กัน โดยการเปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ทั้งระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) จำนวนหลายสาขาและหลายวิชาเอก (โปรแกรม) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงบทบาทและหน้าที่ของวิทยาลัยครูอย่างรวดเร็ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงเกี่ยวกับรายละเอียดของหลักสูตรทั้ง 3 สาขาวิชา ให้มีโครงสร้างเหมือนกัน โดยยึดหลักโครงสร้างของหลักสูตร สาขาวิชาการศึกษาเป็นหลัก โดยในการปรับปรุงกรมการฝึกหัดครูได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานกับวิทยาลัยครู โดยได้ดำเนินงานร่วมกับวิทยาลัยครูในเรื่องต่าง ๆ อาทิเช่น การกำหนดรหัสวิชา เนื้อหาของรายวิชา จำนวนหน่วยกิต และคาบการเรียน แล้วจัดพิมพ์ฉบับร่างส่งให้วิทยาลัยครู ทั้ง 36 แห่ง พิจารณาเพิ่มเติมปรับปรุงแก้ไข ซึ่งในการจัดทำได้มีการจัดทำในหลายขั้นตอน จึงทำให้หลักสูตรที่อนุมัติใช้มีประสิทธิภาพ ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู. 2530 : คำชี้แจง) ซึ่งหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มีสาระสำคัญดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร์ เพื่อให้สำเร็จการศึกษา ในสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ให้สามารถประกอบอาชีพตามความต้องการของสังคมและท้องถิ่น โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 สามารถประกอบอาชีพโดยใช้ความรู้ ทักษะและเทคนิคเฉพาะทาง ด้านศิลปศาสตร์ในหน่วยงานของรัฐ เอกชนและประกอบอาชีพอิสระได้

1.2 นำความรู้ด้านศิลปศาสตร์ ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนา และปรับปรุงความเป็นอยู่ คุณภาพชีวิตของตนและสังคมได้อย่างเหมาะสม

1.3 ตระหนักถึงความสำคัญ ของวิทยาการทางด้านศิลปศาสตร์ ที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ สังคมและสภาพแวดล้อม

1.4 พัฒนาและส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม เจตคติและศรัทธาในการประกอบอาชีพทางด้านศิลปศาสตร์ อันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมได้อย่างดี

2. โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาศิลปศาสตร์ ประกอบด้วยหมวดวิชาและกลุ่มวิชา ดังนี้

2.1 หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป (General Education) หมายถึงวิชาการศึกษาทั่วไป ที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียน เพื่อให้มีความรู้อย่างกว้างขวาง และรอบรู้ในสิ่งที่จำเป็น สำหรับการเป็นพลเมืองดีของสังคม หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป แบ่งเป็น 4 กลุ่มวิชา คือ

2.1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร

2.1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์

2.1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์

2.1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2.2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน (Specialized Education) หมายถึงวิชาเฉพาะทางใดทางหนึ่งที่นักศึกษาแต่ละคนจะเลือกเรียน เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ รู้เทคนิควิธีและเข้าใจกระบวนการงานอาชีพตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ หมวดวิชาเฉพาะด้าน แบ่งเป็น 3 กลุ่มวิชา คือ

2.2.1 กลุ่มวิชาเนื้อหา หรือกลุ่มวิชาเอก-โท

2.2.2 กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ

2.2.3 กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2.3. หมวดวิชาเลือกเสรี (Free Elective) หมายถึง วิชาที่ให้นักศึกษาเลือกเรียนได้ตามความถนัดและมีความสนใจ เพื่อให้มีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น

4. ระดับของหลักสูตร

หลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาศิลปศาสตร์ มี 3 ระดับ คือ

4.1 ระดับปริญญาตรี 4 ปี โดยรับผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ใช้เวลาเรียน 4 ปี ซึ่งต้องผ่านกระบวนการฝึกงาน ก่อนจบ

4.2 ระดับอนุปริญญา โดยรับผู้จบมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ใช้เวลาเรียน 2 ปี ได้รับประกาศนียบัตรอนุปริญญา ซึ่งต้องผ่านกระบวนการฝึกงาน ก่อนจบ

4.3 ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) โดยรับผู้จบอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ใช้เวลาเรียน 2 ปี ซึ่งต้องผ่านกระบวนการฝึกงาน ซึ่งต้องผ่านกระบวนการฝึกงาน ก่อนจบ

สำหรับสถาบันราชภัฏอุดรธานี ภายในปี 2528 ได้มีการจัดตั้งคณะวิทยาการจัดการ ขึ้น ซึ่งมีหน้าที่หลักคือผลิตบัณฑิตสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ได้ทำการเปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร์ (สถาบันราชภัฏอุดรธานี. 2538 : 15) โดยทำการเปิดสอนหลายโปรแกรมวิชา แต่ในการวิจัยนี้ ขอกล่าวถึงเฉพาะ โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี 2 ปี (หลังอนุปริญญา) ของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี ซึ่งทำการเปิดการเรียนการสอน มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2529 จนถึงปัจจุบัน

โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี 2 ปี หลังอนุปริญญา

หลักสูตรสาขาบริหารและการจัดการ โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) เป็นการจัดการศึกษาระดับวิชาชีพชั้นสูง (Professional) เฉพาะด้านการจัดการ นักศึกษาสามารถนำวิชาความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการแบ่งเป็น 5 แขนงต่าง ๆ เพื่อเน้นความรอบรู้ และความชำนาญเฉพาะด้าน โดยแบ่งเป็น 5 แขนง คือ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) การตลาด (Marketing) การจัดการทั่วไป การเงิน และการบัญชี (Finance and Accounting) การผลิต (Production) คอมพิวเตอร์ธุรกิจ (Business Computer) (สถาบันราชภัฏอุดรธานี. 2541 : 2-3)

ลักษณะบัณฑิตโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ที่พึงประสงค์

1. มีความรู้ในวิชาการทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. มีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
3. มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียรมีวินัย และมีความรับผิดชอบต่อสังคม
4. มีความรู้ความสามารถ รู้ในวิทยาการเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงาน เช่น อุปกรณ์ สำนักงาน คอมพิวเตอร์ เป็นต้น
5. เป็นบุคคลที่กระตือรือร้นใฝ่หาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

6. สามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า และมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม
7. มีความสนใจในขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของไทยและของท้องถิ่น
8. มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาไทยและอังกฤษในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป

1. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถระดับวิชาชีพชั้นสูง (Professional) ในวิชาวิทยาการจัดการที่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจในระบบเศรษฐกิจและสังคม สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อผลิตบุคลากรที่สามารถติดต่อ และปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าในเทคโนโลยีฯ ภาระการจัดการในงานอาชีพ
4. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีเจตคติ และค่านิยมในการประกอบอาชีพอิสระ อย่างมีคุณภาพ จริยธรรมและปัญญาธรรม

การจัดการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป

โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป จัดอยู่ในหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร์ สายบริหารธุรกิจและการจัดการ ซึ่งจะขอกล่าวถึงเฉพาะระดับปริญญาตรี 2 ปี (หลังอนุปริญญา) โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. จุดประสงค์เฉพาะหลักสูตร

- 1.1 เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถระดับวิชาชีพชั้นสูง (Professional) ในวิชาวิทยาการจัดการ ที่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.2 เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในระบบเศรษฐกิจและสังคม สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.3 เพื่อผลิตบุคลากรที่สามารถติดตาม และปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การจัดการในงานอาชีพ
- 1.4 เพื่อผลิตบุคลากรที่มีเจตคติ และค่านิยมในการประกอบอาชีพอิสระอย่างมีคุณภาพ จริยธรรม และปัญญาธรรม

2. โครงสร้างของหลักสูตร

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชาและแต่ละกลุ่มวิชา ดังนี้

2.1 หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป	24	หน่วยกิต
2.1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	6	หน่วยกิต
2.1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	6	หน่วยกิต
2.1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6	หน่วยกิต
2.1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	6	หน่วยกิต
2.2 หมวดวิชาเฉพาะด้าน	47	หน่วยกิต
2.2.1 กลุ่มวิชาเนื้อหา หรือกลุ่มวิชาเอก-โท	33	หน่วยกิต
2.2.2 กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ	9	หน่วยกิต
2.2.3 กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	5	หน่วยกิต
2.3 หมวดวิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต

สำหรับในหมวดวิชาเฉพาะด้าน กลุ่มวิชาเนื้อหานั้น ได้มีการเปิดให้เลือกทั้งหมด 7 แขนงวิชา ดังนี้

1. แขนงวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์
2. แขนงวิชาการจัดการด้านการผลิต
3. แขนงวิชาการตลาด
4. แขนงวิชาการจัดการทั่วไป
5. แขนงวิชาการเงินการธนาคาร
6. แขนงวิชาการบัญชี
7. แขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

การจัดการเรียนการสอน

1. ระดับปริญญาตรีให้เรียน 10 หน่วยกิต
2. ระดับอนุปริญญาให้เรียน 6 หน่วยกิต
3. ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) ให้เรียน 6 หน่วยกิต

แนวทางการจัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนวิชาใดๆ ในหลักสูตรวิทยาลัยครูตามความถนัดและสนใจมีแนวปฏิบัติดังนี้

1. ไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยเรียนมาแล้ว
2. ไม่เป็นรายวิชาที่กำหนดให้เรียนให้เรียนโดยไม่นับหน่วยกิตรวมในเกณฑ์การสำเร็จหลักสูตรของโปรแกรมวิชานั้น

จุดประสงค์และการจัดการเรียนการสอน

จุดประสงค์

1. หมวดวิชาพื้นฐาน

เป็นกลุ่มวิชาที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียน แบ่งเป็น 4 กลุ่มวิชา ได้แก่ กลุ่มวิชาภาษา และการสื่อสาร กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ และกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นหมวดวิชาที่มุ่งสร้างคุณภาพ ของคนให้มีความเจริญงอกงามด้าน ปัญญาธรรม คุณธรรม และจริยธรรม ตลอดจนมีความรู้ในด้านศิลปวิทยาการ ที่สร้างบุคลิก ลักษณะของผู้มีการศึกษา และมีประสิทธิภาพในการดำรงชีวิตตามระบอบประชาธิปไตย

จุดประสงค์ทั่วไปของหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป มีดังนี้

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมและวิชาการใหม่ ๆ โดยเฉพาะความรู้ความเข้าใจ ระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การเมืองการปกครองของไทย ความรู้ ความเข้าใจเพื่อนร่วมโลก เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากความเจริญ ก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2. ให้มีทักษะการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา ทั้งทักษะในด้านการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ด้านการคิด อย่างมีเหตุผล รู้จักวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ได้ ตลอดจนทักษะด้านภาษาให้สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี
3. ให้มีเจตคติที่ดีและซาบซึ้งในคุณค่าของสังคม ความดี ความงาม และการดำรงตนให้มี คุณค่าต่อสังคม มีค่านิยม ที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรมและความรับผิดชอบ ซาบซึ้งในศิลปะ และสุนทรียภาพ ตระหนักในการปฏิบัติตนตามวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

การจัดการเรียนการสอน

1. การจัดรายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป จัดแยกตามระดับการศึกษา คือ ระดับปริญญาตรี ชุดหนึ่ง ระดับอนุปริญญา ชุดหนึ่ง และระดับปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา) เป็นอีกชุดหนึ่ง
2. รายวิชาและจำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา ทุกโปรแกรมวิชาทุกสายและทุกสาขาวิชา จัดให้เรียนเหมือนกันหมด คือ ปริญญาตรี 40 หน่วยกิต อนุปริญญา 16 หน่วยกิต และปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา) 24 หน่วยกิต
3. รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป บังคับให้เรียนทุกกลุ่มวิชา จำนวนหน่วยกิตกลุ่มวิชาละเท่า ๆ กัน ไม่บังคับรายวิชาแต่ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถาบันการศึกษาที่จะจัดให้นักศึกษาเรียน โดยยึดจุดประสงค์ ของหมวดวิชาเป็นหลักสำคัญ
4. การจัดรายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป ควรจัดให้เรียนในระยะต้น ๆ ของระดับการศึกษา เช่น ระดับปริญญาตรี ควรจัดให้เรียนช่วงระยะเวลา 2 ปีการศึกษาแรก

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน

หมวดวิชาเฉพาะด้าน เป็นหมวดวิชา ที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติในวิชาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง ทั้งในด้านเทคนิควิธีและการจัดการ งานอาชีพ โดยให้สามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หมวดวิชาเฉพาะด้านแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มวิชาเนื้อหา(เอก-โท) กลุ่มวิชา วิทยาการจัดการ และกลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ(ฝึกงาน)

จุดประสงค์ทั่วไป

หมวดวิชาเฉพาะด้านมีจุดประสงค์ดังนี้

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและวิทยาการใหม่ ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในการประกอบอาชีพและช่วยพัฒนาสังคมส่วนรวม
2. ให้มีทักษะอย่างเพียงพอเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา เทคนิควิธี และการจัดการงานอาชีพ สามารถดำเนินงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ให้มีเจตคติที่ดีและตระหนักในคุณค่าของวิชาชีพที่ได้ศึกษา มีจรรยาบรรณและมุ่งมั่น ในการพัฒนาวิชาชีพของตนให้เกิดความก้าวหน้า

การจัดการเรียนการสอน

1. กลุ่มวิชาเนื้อหา จัดให้เรียนไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
2. กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ กำหนดให้เรียน 9 หน่วยกิต โดยจัดเป็นรายวิชาบังคับ ทุกสาย ทุกโปรแกรมวิชา ต้องเรียนเหมือนกัน 1 รายวิชา (3 หน่วยกิต) ส่วนหน่วยกิตที่เหลือ 6 หน่วยกิต ให้จัดรายวิชาที่เหมาะสมกับแต่ละโปรแกรมวิชา การจัดรายวิชาจะจัดให้มีหน่วยกิต เท่ากับหน่วยกิตที่เหลือ หรือจัดรายวิชาให้มากกว่า และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนก็ได้
3. กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ(ฝึกงาน) จัดให้เรียน 5 หน่วยกิต โดยให้เรียนวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2 หน่วยกิต และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ(ฝึกงาน) 3 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรี หมวดวิชาเลือกเสรีเป็นหมวดวิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้นและนำไปใช้เป็นประโยชน์ ต่องานและชีวิตของตน

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิทยาลัยครู มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถในระดับวิชาชีพชั้นสูง สามารถนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนจึงได้กำหนดให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือฝึกงานจริง ในสถานประกอบการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ อันจะเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงาน มีดังนี้

อุทุมพร พลาวงศ์ และชาติรี รัตนวงศ์ (2524 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การศึกษาผลที่ได้รับจากการส่งนักศึกษาออกฝึกงานภายนอกสถานศึกษา มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของหน่วยงานอุตสาหกรรมและของนักศึกษาที่ออกฝึกงาน ศึกษาความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับจากการออกฝึกงานในหน่วยงานอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ยังได้ศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้น จากการออกฝึกงานใน หน่วยงานอุตสาหกรรมของนักศึกษาด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยใช้แบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นมาจำนวน 3 ฉบับ ฉบับที่ 1 สำหรับนักศึกษาที่ออกฝึกงานในหน่วยงานอุตสาหกรรม ฉบับ 2 สำหรับผู้อำนวยการ ผู้จัดการหรือเจ้าของกิจการของหน่วยงานอุตสาหกรรม ที่รับนักศึกษาเข้าฝึกงาน และฉบับที่ 3 สำหรับหัวหน้างานที่ควบคุมดูแลนักศึกษาฝึกงาน ในหน่วยงานอุตสาหกรรม ผลการวิจัย พบว่า หน่วยงานอุตสาหกรรม มีความต้องการ และพึงพอใจในการรับนักศึกษาเข้าฝึกงาน และนักศึกษาก็มีความต้องการ และพึงพอใจในการออกฝึกงานในหน่วยงานอุตสาหกรรม เพราะทำให้นักศึกษาได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ต่าง ๆ จากการฝึกงาน นอกจากนี้ยังทราบถึงปัญหาต่าง ๆ จากการฝึกงาน นอกจากนี้ยังทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในการส่งนักศึกษาออกฝึกงานในหน่วยงานอุตสาหกรรม ดังนี้

1. อาจารย์ ที่ควบคุมการออกฝึกงานของนักศึกษา ติดตามผลการออกฝึกงานของนักศึกษาน้อยครั้งเกินไป
2. ความรู้และทักษะจากการฝึกงานที่นักศึกษาได้รับ ส่วนมากจะไม่ค่อยสอดคล้องกับหลักสูตรภาคปฏิบัติของสถาบัน
3. มาตรฐานต่าง ๆ ทางด้านช่างอุตสาหกรรมระหว่างในสถาบันฯ กับหน่วยงานอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง
4. เครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกงานในหน่วยงานอุตสาหกรรม ยังไม่ค่อยเหมาะสมกับสภาพของงานเท่าที่ควร
5. นักศึกษาออกฝึกงานไม่ติดต่อกัน ทำให้หน่วยงานอุตสาหกรรมไม่อาจมอบหมายงานที่ต้องทำติดต่อกันหลาย ๆ วันให้นักศึกษาปฏิบัติ
6. สถาบันฯ ควรเป็นผู้ดำเนินการจัดหาหน่วยงานอุตสาหกรรมให้นักศึกษาได้ออกไปฝึกงาน

ไพฑูรย์ ลีลาวรรณกุลศิริ (2530 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การฝึกงานในหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ และสถานประกอบการของเอกชน ของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปว.ส.) สาขาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพณิชยการพระนครหรือยุทธยา ปีการศึกษา 2529 มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อศึกษาปัญหาและความ

ต้องการของนักศึกษาฝึกงานในหน่วยงานราชการของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือสถานประกอบการของเอกชน ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาบริหารธุรกิจ และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหา และความต้องการในการฝึกงานในทัศนะของนักศึกษา ผู้เข้าร่วมรับการฝึกงาน และผู้ให้การฝึกงาน จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาไม่มีปัญหาในการฝึกงาน แม้ว่างานที่ได้รับมอบหมายจะไม่ตรงกับที่เคยเรียนมา รวมทั้งไม่มีปัญหา ในการปรับตัวให้เข้ากับผู้ร่วมงาน สำหรับความต้องการ ของนักศึกษาฝึกงาน พบว่า นักศึกษาต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ เครื่องใช้สำนักงาน การจัดเก็บเอกสาร และจิตวิทยาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการฝึกงาน และจากการศึกษาปัญหาของผู้ให้การฝึกงาน พบว่า นักศึกษาฝึกงานมิได้ก่อให้เกิดผลเสียประการใด อันเนื่องจากการฝึกงาน และกลับเห็นว่า นักศึกษาเหล่านั้น สามารถฝึกงานได้ผลน่าพอใจ แต่มีข้อสังเกตบางประการ คือ นักศึกษาฝึกงาน ยังไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ผู้ให้การฝึกงานเสนอว่า นักศึกษาควรเรียนรู้เพิ่มเติมในเรื่องการใช้เครื่องใช้สำนักงาน การจัดเก็บเอกสาร จิตวิทยา ตลอดจนเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ มีน้ำใจ มีจรรยาบรรณในวิชาชีพอีกด้วย และนอกจากนี้ได้เสนอว่า สถานศึกษา ควรกำหนดขอบข่ายของงาน ให้แก่ผู้ฝึกงานทราบว่า ต้องการให้นักศึกษาฝึกงานนั้นได้ฝึกงานอะไรบ้าง รวมทั้งนักศึกษาฝึกงานควรจะมีความรู้ในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากวิชาชีพเฉพาะที่เรียน

อำนาจ นาคทัต (2534 : 63-64) วิจัยเรื่อง การประเมินผลโครงการ ฝึกงานของนักศึกษาระดับ ปว.ส. สาขาก่อสร้างของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา โดยส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหารสถานศึกษา 49 คน ผู้บริหารสถานประกอบการ 137 คน ผู้เกี่ยวข้องจากสถานศึกษา 35 คน ผู้ควบคุมงานในสถานประกอบการ 88 คน นักศึกษา ฝึกงาน 284 คน ผลการวิจัยพบว่า มีความเหมาะสมในด้านการกำหนดหลักการ เหตุผล วัตถุประสงค์ของโครงการฝึกงาน มีความเหมาะสม เกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้นในการจัดการฝึกงาน เช่น สถานฝึกงาน เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึก ระยะเวลา งบประมาณ เป็นต้น แต่มีบางประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไข คือ นักศึกษาฝึกงานเห็นว่า ระยะเวลาในการฝึกงานน้อยเกินไป ไม่พอเพียงที่จะหาประสบการณ์จากการฝึกงาน ควรมีระยะฝึกไม่น้อยกว่า 2 เดือนติดต่อกัน และนักศึกษาบางส่วน ไม่ได้รับการตรวจเยี่ยมจากอาจารย์นิเทศก์ สำหรับปัญหาของอาจารย์นิเทศก์ เกี่ยวกับสาเหตุที่ไม่ได้ออกไปนิเทศนักศึกษาฝึกงาน เนื่องมาจากการขาดยานพาหนะ มีงานเร่งด่วนอื่น ๆ เบียดเบียนการเดินทางไม่เหมาะสม ในส่วนผลการฝึกงานของนักศึกษา ผลประเมินพบว่า นักศึกษาบางส่วนขาดการฝึกงานในบางเรื่อง อันเนื่องมาจาก ในช่วงของการฝึกปฏิบัติงาน ไม่มีการดำเนินงานในลักษณะ ดังกล่าว

สังวาล บัวเขียว (2534 : 104-105) วิจัยเรื่อง ศึกษาปัญหาและความคิดเห็น เกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษาฝึกงานสังกัดวิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช ภาคเรียนฤดูร้อน ปีการศึกษา 2532 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาทุก ๆ ด้านในการจัดการฝึกงานของวิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช เป็นปัญหาในระดับน้อย หรือแทบจะไม่เกิด

ขึ้นเลย แต่ก็จะมีบางปัญหาที่เป็นปัญหาในระดับปานกลาง หรือระดับมาก เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ยานพาหนะเดินทางไปนิเทศ และติดตามผลนักศึกษาฝึกงานของอาจารย์นิเทศ เป็นปัญหาในระดับมาก หรือเกิดขึ้นบ่อย และในแต่ละตอนแต่ละด้านก็จะมีบางข้อที่เป็นปัญหาในระดับสูงกว่าระดับเฉลี่ยข้างต้นนี้

ฉวีวรรณ สุครวัชรินทร์ (2535 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการฝึกงานของนักศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ผลวิจัยพบว่า

1. การวางแผนและเตรียมการ

แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการในภาพรวม มีความคิดเห็นสอดคล้องทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความต้องการปานกลาง หัวหน้าคณะบริหารธุรกิจ และอาจารย์นิเทศก์ ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาปานกลาง และมีความต้องการปานกลาง นักศึกษาระดับ ปว.ท. และปว.ส. ทุกสาขาในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีความต้องการมาก ส่วนความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันคือ นักศึกษาระดับ ปว.ท. มีปัญหาปานกลาง ส่วนนักศึกษาระดับ ปว.ส. มีปัญหาน้อย

2. การดำเนินการระหว่างการฝึกงาน

แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการในภาพรวม มีความคิดเห็นสอดคล้องทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความต้องการปานกลาง หัวหน้าคณะบริหารธุรกิจ และอาจารย์นิเทศก์ ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาปานกลาง และมีความต้องการปานกลาง นักศึกษาระดับ ปว.ท. และปว.ส. ทุกสาขาในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีปัญหาน้อย และมีความต้องการมาก

3. การประเมินผลการฝึกงาน

แหล่งวิทยาการ ในภาพรวม มีความคิดเห็นสอดคล้องทั้ง 3 ด้าน มีความคิดเห็นในระดับปฏิบัติมาก ไม่มีปัญหา ส่วนสถานประกอบการ ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับปฏิบัติปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความพอใจปานกลาง หัวหน้าคณะบริหารธุรกิจ และอาจารย์นิเทศก์ ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับกลาง มีปัญหาน้อย และมีความพอใจปานกลาง นักศึกษาระดับ ปว.ท. และปว.ส. ทุกสาขาในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีปัญหาน้อย และมีความพอใจมาก

เฉลิม ทองเพชร (2535 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การประเมินผลการฝึกงานนักศึกษา ระดับ ปว.ส. สาขาวิชาช่างเทคนิคโลหะ กลุ่มวิทยาลัยเทคนิค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกรมอาชีวศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินผลการฝึกงานนักศึกษาระดับ ปว.ส. สาขาวิชา

ช่างเทคนิคโลหะ กลุ่มวิทยาลัยเทคนิค ภาคตะวันออกเฉยงเหนือ สังกัดกรมอาชีวศึกษา โดยแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร 54 คน กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง 42 คน และกลุ่มนักศึกษาที่ออกฝึกงานในสถานประกอบการในปีการศึกษา 2532 จำนวน 52 คน ผลการประเมินปรากฏว่า การดำเนินการฝึกงานของนักศึกษาส่วนรวมมีความเหมาะสมดี ทั้งหลักการ เหตุผล วัตถุประสงค์ของการฝึกงาน มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการจัดการอาชีวศึกษา รวมทั้งองค์ประกอบในการจัดการด้านการฝึกงาน และวิธีการที่สถานศึกษานำมาปฏิบัติ ในการส่งนักศึกษาออกฝึกงานในสถานประกอบการ แต่มีบางประเด็นที่ควรปรับปรุง แก้ไข ได้แก่ องค์ประกอบในเรื่องระยะเวลาการฝึกงาน สถานที่ฝึกงานนักศึกษา และวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศนักศึกษาฝึกงาน

อนันต์ สุขล้วน (2536 : 93-94) วิจัยเรื่อง สภาพการฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษา ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคตราด มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษา ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม และเพื่อประมวลปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงานของนักศึกษาระดับ ปว.ช. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม แบ่งการศึกษาค้นคว้าสภาพการฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านสถานประกอบการ ด้านตัวนักศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านอาจารย์นิเทศ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล จากนักศึกษาแผนกช่างยนต์ ช่างไฟฟ้ากำลังและช่างอิเล็กทรอนิกส์ จำนวนแผนกละ 30 คน รวม 90 คน ที่ออกฝึกงานในการเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านสถานประกอบการ โดยทั่วไปมีปัญหาค่อนข้างน้อย เว้นแต่เรื่อง ผู้ควบคุมการฝึกงานขาดความเชื่อถือในความรู้ของนักศึกษาฝึกงาน และคำแนะนำของผู้ควบคุมการฝึกงานกับทฤษฎีที่เรียนมาไม่สอดคล้องกัน ซึ่งมีปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนมาตรฐานของสถานประกอบการโดยทั่วไปอยู่ในระดับดี ไม่ว่าจะเป็นสภาพของอาคาร ความพร้อมด้านบุคลากร ความเพียงพอของอุปกรณ์เครื่องมือ ส่วนคุณภาพของเครื่องมือ และอุปกรณ์ อยู่ในระดับพอใช้ ปัญหาด้านตัวนักศึกษา มีปัญหาระดับปานกลางในเรื่อง การขาดความเชื่อมั่นในการทำงานในช่วงระยะแรกของการฝึกงานและนักศึกษาเป็นกังวลที่จะทำงานให้บรรลุตามที่ผู้ควบคุมการฝึกงานต้องการ และนักศึกษามีความพึงพอใจและเห็นประโยชน์ของการฝึกงานอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งเห็นว่าการฝึกงานภายนอกวิทยาลัยทำให้เกิดผลดีมากกว่าการฝึกงานภายในวิทยาลัย อีกทั้งทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น สร้างความมั่นใจในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น และนักศึกษาได้แนวทางในการประกอบอาชีพหรือดำเนินธุรกิจส่วนตัวเพิ่มขึ้น ด้านมนุษยสัมพันธ์ นักศึกษาฝึกงานประสบปัญหาด้านมนุษยสัมพันธ์ในการฝึกงาน ทั้งด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ควบคุมการฝึกงาน หัวหน้างาน และเพื่อนร่วมงาน อยู่ในระดับน้อย ตลอดจนนักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ด้านอาจารย์นิเทศก์ ปัญหาโดยทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นปัญหามากที่สุด คือ อาจารย์นิเทศก์ เป็นอาจารย์ต่างแผนก ไม่สามารถให้คำอธิบายที่กระจ่าง

แจ้งได้ และคำแนะนำของอาจารย์นิเทศก์ไม่สอดคล้องกับผู้ควบคุมการฝึกงาน ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกงานเกี่ยวกับอาจารย์นิเทศก์ มีความเห็นว่า ความทั่วถึงในการดูแลนักศึกษาฝึกงานของอาจารย์นิเทศก์ และความกระจำจรัสชัดเจนในการให้คำแนะนำของอาจารย์นิเทศ อยู่ในระดับพอใช้ ส่วนความคิดเห็นด้านความยุติธรรม ความเป็นกันเอง และการให้กำลังใจในการฝึกงานของอาจารย์นิเทศ แก่นักศึกษาฝึกงานอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

บุบผา มังคละมณี และอภิรักษ์ จันทวงศ์ (2536 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการส่งนักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการ มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการส่งนักศึกษาฝึกงาน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงแผนการจัดส่งนักศึกษาฝึกงาน ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสถานที่ฝึกงานมากขึ้น เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม โดยส่งแบบสอบถามไปยังสถานฝึกงานภาคเอกชน และหน่วยงานราชการในจังหวัดต่าง ๆ ในจังหวัดทางภาคใต้ ผลจากการวิจัยพบว่า สถานประกอบการต่าง ๆ รับนักศึกษาฝึกงานจากสถานที่ต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก เช่น จาก ม.เกษตรศาสตร์ สถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยเกษตรกรรม วิทยาลัยประมงสงขลา ดิณสุลานนท์ วิทยาลัยเทคนิค รับฝึกงานนักศึกษาในระดับ ปว.ช. ปว.ส. ปริญญาตรี ส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า ในการส่งนักศึกษาฝึกงานควรให้สถานศึกษาเป็นผู้ทำหน้าที่ติดต่อติดต่อกับสถานประกอบการเอง ระยะเวลาการฝึกงานควรอยู่ในช่วง 1 เดือน ถึง 1 เดือนครึ่ง ในระหว่างการฝึกงาน สถานประกอบการจะจัดผู้ควบคุมการปฏิบัติงาน อาจารย์นิเทศก์ควรไปเยี่ยมนักศึกษา เดือนละ 1 ครั้ง ผู้ควบคุมการฝึกงานควรเป็นผู้ทำหน้าที่ประเมินผล โดยสถานประกอบการ จะส่งแบบประเมินผลให้สถานศึกษาเอง คุณลักษณะที่สถานประกอบการพึงประสงค์มากที่สุดคือ ต้องเป็นคนมีความรับผิดชอบสูง และสถานศึกษาต้องเตรียมความพร้อมในการให้คำแนะนำต่าง ๆ แก่นักศึกษา และทำความเข้าใจกับครูผู้ควบคุม ตลอดจนเตรียมการด้านเอกสารให้พร้อมในระดับมาก ตัวนักศึกษา ต้องเตรียมความรู้ทักษะพื้นฐาน ความตั้งใจในการทำงาน และค่าใช้จ่าย ในระดับมาก ส่วนสถานประกอบการ จะเตรียมในเรื่องหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน จัดผู้ควบคุมการปฏิบัติงาน จัดอุปกรณ์ และการฝึกอบรมเบื้องต้นในระดับมาก ส่วนเอกสารต่าง ๆ ที่วิทยาลัยเตรียมมีความเหมาะสมในระดับมาก

เสนีย์ พันโยธา (2537 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ในการฝึกงานของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปว..ส.) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการฝึกงาน ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปว.ส.) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการฝึกงาน ผู้เกี่ยวข้องจากสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องจากสถานประกอบการ และนักศึกษาที่ออกฝึกงานในสถานประกอบการ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ช่วงเวลาที่เหมาะสม ในการออกฝึกงานของนักศึกษา ควรอยู่ในช่วงเดือนมีนาคม ถึงเดือนเมษายน ซึ่งมี

ระยะเวลาการฝึกงาน 2 เดือน เฉพาะวันปิดภาคเรียนและหลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษาที่ออกฝึกงาน ควรให้ผ่านกับไม่ให้ผ่านโดยไม่น่าจะแนมรวมกับผลการเรียน แต่มีบางประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไขคือเรื่องการวางแผนการฝึกงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ การติดต่อประสานงานกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ การนิเทศการฝึกงานร่วมกันระหว่างอาจารย์นิเทศก์ กับผู้ควบคุมการฝึกงาน ของนักศึกษาในสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศก์ คอยควบคุมดูแล เอาใจใส่ ในการฝึกงานของนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างน้อย ควรมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการฝึกงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

ขวัญชัย สันทิพย์สมบูรณ์ (2537 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง รูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ ในการส่งนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปว.ส.) สาขาช่างยนต์ ออกฝึกงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ รูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ ในการส่งนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปว.ส.) สาขาช่างยนต์ ออกฝึกงาน ของนักศึกษาวิทยาเขตในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยเทคนิค ในสังกัดกรมอาชีวศึกษา และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับรูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ในการส่งนักศึกษา ออกฝึกงานในสถานประกอบการ ปรากฏว่า ควรมีการจัดตั้งคณะทำงานในรูปของคณะกรรมการ ออกสำรวจข้อมูลและสร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการเกี่ยวกับการฝึกงาน วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดหลักสูตร จัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อคัดเลือกสถานประกอบการ กำหนดแผนงาน วางแผนเตรียมการเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติ การนิเทศ และการประเมินผลการฝึกงาน

วิลาวรรณ รพีพิศาล (2538 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์กระบวนการจัดการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์กระบวนการจัดการฝึกงาน และศึกษาความคิดเห็นอาจารย์นิเทศก์ นักศึกษา ผู้ประกอบการ เกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร และกระบวนการจัดการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 501 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบศึกษาเอกสาร แบบสอบถามอาจารย์นิเทศก์ นักศึกษา ผู้ประกอบการ และแบบสัมภาษณ์ ผู้บริหารวิทยาเขต ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างหลักสูตรเป็นแบบหน่วยกิตประกอบด้วย 3 หมวดวิชา คือ วิชาพื้นฐาน วิชาชีพ และวิชาเลือกเสรี รวมไม่เกิน 95 หน่วยกิต วิชาที่เปิดสอนเป็นไปตามความต้องการของสังคมเป็นส่วนใหญ่ การฝึกงานตามข้อกำหนดในหลักสูตร ไม่นับหน่วยกิต ใช้เวลาฝึก 200 ชั่วโมง โดยใช้เกณฑ์ผ่านหรือไม่ผ่าน การจัดฝึกงานที่ปฏิบัติ ยังไม่สนองความมุ่งหมายหลักสูตร และการจัดฝึกงานเท่าที่ควร ลักษณะงานที่นักศึกษาส่วนใหญ่ฝึกไม่สอดคล้องกับสาขาวิชา ขึ้นวางแผนเตรียมการ ไม่ได้จัดองค์การดูแลเพื่อวางแผน

และประสานงานกับสถานประกอบการ ในรูปโครงการความร่วมมือขึ้นดำเนินงาน นักศึกษาติดต่อดำเนินงานด้วยตนเอง และสถาบันไม่ได้จัดสรรงบประมาณ ดำเนินการประชุมประสานงานระหว่างฝึกงานและหลังฝึกงาน ขึ้นประเมินผล ไม่ได้กำหนดเกณฑ์และประเมินผลร่วมกันระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบการ สิ่งที่เห็นว่าควรปฏิบัติมากที่สุดคือ กำหนดนโยบายและขั้นตอนการจัดฝึกงานให้ชัดเจน ประชุมนิเทศนักศึกษา ก่อนฝึกงาน จัดงบประมาณดำเนินงาน แจ้งให้นักศึกษาทราบผลการปฏิบัติงาน และทำหนังสือขอบคุณสถานประกอบการ

พินิจ ทิพย์อักษร (2539 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องสภาพการฝึกงานในสถานประกอบการ ของนักเรียนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดสระบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการฝึกงานในสถานประกอบการของนักเรียนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดสระบุรีและเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ควบคุมนักเรียน ขณะฝึกงานในสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานอยู่ในระดับดี โดยเฉพาะด้านทักษะ ความรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านองค์ประกอบอื่น

2. ผู้ควบคุมนักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพการฝึกงานของนักเรียนอยู่ในระดับดี โดยเฉพาะด้านทักษะ ความรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านองค์ประกอบอื่น

จันทรา ยืนดียม (2539 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเข้าฝึกงาน ตามหลักสูตรของวิทยาลัยพาณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามแนวความคิดของสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า สถานประกอบการ ทั่วหน่วยงานรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชน มีแนวความคิดว่า ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าฝึกงานในสถานประกอบการ ในแต่ละด้าน และรวมทุกด้านอยู่ในระดับน้อย

สายเดือน ดันตกานต์ (2539 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานส่งนักศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ของวิทยาลัยพาณิชยการบึงพระพิบูลย์โลก กองวิทยาลัย อาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์นิเทศก์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานส่งนักศึกษาฝึกงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความร่วมมือในการรับนักศึกษาเข้าฝึกงานของสถานประกอบการ ความเหมาะสมของจำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานในสถานประกอบการแต่ละแห่ง การจัดหัวหน้าควบคุมการปฏิบัติงาน ของสถานประกอบการให้นักศึกษาได้อย่างเหมาะสม และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการของนักศึกษา เป็นปัญหาสูงสุด

2. นักศึกษาที่ออกฝึกงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานส่งนักศึกษาออกฝึกงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความสะดวกในการปรึกษาหารือ และขอคำแนะนำจากอาจารย์นิเทศก์ การหาสถานประกอบการที่เหมาะสม และการนำความรู้พื้นฐาน ด้านการปฏิบัติงานที่ได้รับจากสถานประกอบการ เป็นปัญหาสูงสุด

3. หัวหน้างานในสถานประกอบการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการ ส่งนักศึกษาฝึกงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การรับนักศึกษาฝึกงานได้ในจำนวนจำกัด การมอบหมายงานตรงกับสาขาวิชาที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่ และความร่วมมือของอาจารย์นิเทศก์กับสถานประกอบการเกี่ยวกับการฝึกงาน เป็นปัญหาสูงสุด

4. อาจารย์นิเทศก์ ให้ข้อแนะนำเกี่ยวกับการฝึกงานว่า ควรกำหนดวิธีติดต่อประสานงานให้ชัดเจน ควรระบุบุคคลผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกงาน จำนวนการนิเทศนักศึกษาในสถานประกอบการแต่ละรายไม่ควรมากเกินไป ควรลดขั้นตอนการประเมินและส่งผลการประเมินให้เร็วขึ้น อาจารย์นิเทศก์ควรเข้าร่วมสัมมนาการฝึกงาน ควรชี้แจงการประเมินให้ชัดเจน นักศึกษามีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการติดต่อประสานงานให้รวดเร็วขึ้น อาจารย์นิเทศก์ควรใช้เวลาการนิเทศให้มากกว่าที่เป็นอยู่ หัวหน้างานในสถานประกอบการ เสนอแนะว่า การติดต่อประสานงานควรดำเนินการอย่างรวดเร็ว และสม่ำเสมอ อาจารย์นิเทศก์ควรติดต่อกับฝ่ายบุคคลโดยตรง ควรมีการประเมินผลทุกสัปดาห์

อาทิตย์ ประสาทแก้ว (2540 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของหัวหน้างานต่อการฝึกงานของนักศึกษา โรงเรียนโปลิเทคนิคลานนาเชียงใหม่ โดยมีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้างาน เกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษา โรงเรียนโปลิเทคนิคลานนาเชียงใหม่ ในด้านความสามารถทางวิชาการ บุคลิกภาพและคุณลักษณะส่วนตัว เทคนิคทักษะ และวิธีการปฏิบัติงานตามหน่วยงานต่าง ๆ ที่โรงเรียนโปลิเทคนิคลานนาเชียงใหม่ ส่งนักศึกษาไปฝึกงานในปีการศึกษา 2539 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้างานมีความคิดเห็นว่า นักศึกษาฝึกงาน มีความสามารถในการปฏิบัติงาน ในด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านเทคนิคทักษะและวิธีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับพอใช้ ส่วนด้านบุคลิกภาพและคุณลักษณะส่วนตัว และด้านทัศนคติต่ออาชีพ อยู่ในระดับดี

อัสดา อินยาศรี (2541 : 81-84) วิจัยเรื่อง ประเมินผลโครงการฝึกงาน ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) วิชาเอกการจัดการทั่วไป ของสถาบันราชภัฏ ในเขตภาคเหนือตอนบน โดยประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านวัตถุประสงค์ของการฝึกงาน และผลการฝึกงานของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 40 คน ผู้ควบคุมการฝึกงาน จำนวน 80 คน และนักศึกษาฝึกงาน จำนวน 144 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่าที่สร้างขึ้นตามแนวของลิเคอร์ท์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการฝึกงาน อาจารย์นิเทศก์ ผู้ควบคุมการฝึกงาน และนักศึกษาฝึกงาน มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมาก ในทุกประเด็น

2. ปัจจัยในการดำเนินงานของโครงการฝึกงานอาจารย์นิเทศก์ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมระดับปานกลาง ส่วนผู้ควบคุมการฝึกงาน และนักศึกษาฝึกงานมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก

3. กระบวนการดำเนินงานของโครงการฝึกงาน อาจารย์นิเทศก์ ผู้ควบคุมการฝึกงาน และนักศึกษาฝึกงาน มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมากในด้าน การปฏิบัติงานของนักศึกษา การทำงานร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การนิเทศและการประเมินผลการฝึกงาน สำหรับวิธีดำเนินงานและการเตรียมบุคลากร อาจารย์นิเทศก์มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลางเท่านั้น ส่วนผู้ควบคุมการฝึกงานและนักศึกษาฝึกงานมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก

4. ผลการฝึกงานของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ ผู้ควบคุมการฝึกงาน และนักศึกษาฝึกงานมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมมากในทุกประเด็น

ผลสรุปจากการวิจัย แสดงให้เห็นว่า การฝึกงานมีความสำคัญต่อนักศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะการฝึกงานมีส่วนช่วยพัฒนาทักษะต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง และการฝึกงานจะบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น การฝึกงานที่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียน การได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการ การออกติดตามผลของอาจารย์นิเทศก์ และการศึกษาสภาพความต้องการที่แท้จริงเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป แขนงวิชาการตลาด ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี เป็นนักศึกษาที่จบระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ซึ่งเคยผ่านกระบวนการฝึกงานมาแล้วในระดับอนุปริญญา แต่ยังไม่ได้ฝึกงานในระดับปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา) ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2541 จำนวนรวม 125 คน คือ รุ่นที่ 12 จำนวน 74 คน และ รุ่นที่ 13 จำนวน 51 คน

- 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการสร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี ประกอบด้วย 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงาน
2. ขอคำแนะนำปรึกษาจากอาจารย์หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดการฝึกงาน ของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 2 มาวิเคราะห์เพื่อสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามความมุ่งหมายของการวิจัย
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ตรวจแก้ไข ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของเนื้อหา ความเหมาะสมในการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา และความชัดเจนของข้อความ
5. หากคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการ ที่มีต่อการฝึกงาน ของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (ดูภาคผนวก ข) ตรวจสอบภาษาที่ใช้ และความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face validity)
6. ปรับปรุงแบบสอบถาม โดยให้อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ ตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลที่สถาบันราชภัฏอุดรธานี
2. การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอน ให้นักศึกษากรอกแบบสอบถาม แล้วขอคืนทันที ซึ่งได้รับคืนมาทั้งหมด จำนวน 125 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ พบว่า เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน 125 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package For the Social Sciences)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติ ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

$$\text{สูตร ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้เลือกคำตอบนั้น}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งสิ้น}} \times 100$$

2. ถ่วงน้ำหนักสำหรับแบบสอบถามเรียงอันดับความสำคัญ โดยมีหลักเกณฑ์วิเคราะห์ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดน้ำหนักหรือคะแนนความสำคัญที่ให้ต่ออันดับความต้องการ โดยผู้วิจัยกำหนดให้

3 คะแนน เป็นคะแนนที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเป็นอันดับ 1

2 คะแนน เป็นคะแนนที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเป็นอันดับ 2

1 คะแนน เป็นคะแนนที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเป็นอันดับ 3

ขั้นที่ 2 นำเอาความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละอันดับความต้องการ คูณด้วยคะแนนความสำคัญที่ให้ต่ออันดับความต้องการ (จากขั้นตอนที่ 1)

ขั้นที่ 3 นำผลคูณจากขั้นที่ 2 มารวมกันตามอันดับความต้องการความรู้ในเรื่องนั้น ๆ

ขั้นที่ 4 นำเอาผลรวม(จากขั้นที่ 3) มาเปรียบเทียบอันดับความต้องการ

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี ซึ่งประกอบด้วย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงาน
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกงานของนักศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษา

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน

อาชีพ	ประสบการณ์ในการทำงาน								รวม	
	ต่ำกว่า 3 ปี		3 – 5 ปี		6 – 10 ปี		11 ปี ขึ้นไป			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ	16	12.80	10	8.00	8	6.40	4	3.20	38	30.40
ค้าขาย หรือธุรกิจส่วนตัว	18	14.40	10	8.00	5	4.00	4	3.20	37	29.60
ลูกจ้างเอกชน	25	20.00	12	9.60	6	4.80	-	-	43	34.40
อื่น ๆ (เกษตรกรรวม และว่างงาน)	6	4.80	-	-	-	-	1	0.80	7	5.60
รวม	65	52.00	32	25.60	19	15.20	9	7.20	125	100.00

จากตาราง 1 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่ มีอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชน (ร้อยละ 34.40) และมีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 3 ปี (ร้อยละ 52.00)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชน (ร้อยละ 34.40) รองลงมา ได้แก่ รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 30.40) ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 29.60) และอื่น ๆ (เกษตรกรและว่างงาน) (ร้อยละ 5.60) ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี (ร้อยละ 52.00) รองลงมา ได้แก่ ประสบการณ์ 3 – 5 ปี (ร้อยละ 25.60) ประสบการณ์ 6 – 10 ปี (ร้อยละ 15.20) และประสบการณ์ 11 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 7.20) ตามลำดับ

สำหรับอาชีพเกษตรกร เนื่องจากมีนักศึกษาตอบเพียงคนเดียว จึงนำไปรวมกับอาชีพอื่น ๆ

**ตอนที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ(กศ.บป.)
คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี**

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงาน ประกอบด้วย

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่เห็นว่าควรมีการฝึกงาน

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมทาง
ด้านบริหารธุรกิจแทนการฝึกงาน

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของนักศึกษาที่เห็นว่าควรเรียนแทนการ
ฝึกงาน

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน (ข้อคำถามที่ 1 และ 30)

ความคิดเห็นเห็นเกี่ยวกับ การฝึกงาน	รวม		อาชีพ										ประสบการณ์ในการทำงาน							
			รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ		ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว		ลูกจ้างเอกชน		อื่น ๆ (เกษตรกรรม และว่างงาน)		ต่ำกว่า 3 ปี		3 - 5 ปี		6 - 10 ปี		11 ปี ขึ้นไป			
	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ		
	68	54.40	20	16.00	20	16.00	24	19.20	4	3.20	39	31.20	13	10.40	12	9.60	4	3.20		
ควรฝึก	57	45.60	18	14.40	17	13.60	19	15.20	3	2.40	26	20.80	19	15.20	7	5.60	5	4.00		
ไม่ควรฝึก	49	86.00	16	28.10	16	28.10	14	24.60	3	5.30	22	38.60	15	26.30	7	12.30	5	8.80		
	8	14.00	2	3.50	1	1.80	5	8.80	-	-	4	7.00	4	7.00	-	-	-	-		
รวม	125	100.00	38	30.40	37	29.60	43	34.40	7	5.60	65	52.00	32	25.60	19	15.20	9	7.20		

จากตาราง 2 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าควรฝึกงาน (ร้อยละ 54.40) และ ร้อยละ 45.60 เห็นว่าไม่ควรฝึกงาน

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า นักศึกษาทุกอาชีพส่วนใหญ่เห็นว่าควรฝึกงาน คืออาชีพ ลูกจ้างเอกชน รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 19.20, 16.00 และ 16.00 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี และ 6 - 10 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าควรฝึกงาน (ร้อยละ 31.20 และ 9.60 ตามลำดับ) ส่วนประสบการณ์ 3 - 5 ปี และประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ควรฝึกงาน (ร้อยละ 15.20 และ 4.00 ตามลำดับ)

สำหรับนักศึกษาที่เห็นว่าไม่ควรฝึกงาน พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่าควร จัดกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจ (ร้อยละ 86.00) และร้อยละ 14.00 เห็นว่าควรเรียนแทนการฝึกงาน

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ทุกอาชีพส่วนใหญ่ เห็นว่าควรจัดกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจ คืออาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว และลูกจ้างเอกชน (ร้อยละ 28.10, 28.10 และ 24.60 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ทุกประสบการณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรจัดกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจ คือ ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี, 3-5 ปี, 6-10 ปี และ 11 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 38.60, 26.30, 12.30 และ 8.80 ตามลำดับ)

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่เห็นว่าควรมีการฝึกงาน

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานในสถานทำงานของตนเองจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน
(ข้อคำถามที่ 2 และ 3)

การฝึกงาน ในสถานที่ทำงาน	รวม		อาชีพ										ประสบการณ์ในการทำงาน					
			รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ		ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว		ลูกจ้างเอกชน		อื่น ๆ (เกษตรกรรม และว่างงาน)		ต่ำกว่า 3 ปี		3 - 5 ปี		6 - 10 ปี		11 ปี ขึ้นไป	
	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ
ไม่เห็นด้วย	15	22.10	2	2.90	7	10.30	5	7.40	1	1.50	8	11.80	2	2.90	4	5.90	1	1.50
เห็นด้วย ฝึกในแผนก ฝึกแผนกอื่น ๆ	53	77.90	18	26.50	13	19.10	19	27.90	3	4.40	31	45.60	11	16.20	8	11.80	3	4.40
	32	60.40	14	26.40	6	11.30	10	18.90	2	3.80	17	32.10	8	15.10	4	7.50	3	5.70
	21	39.60	4	7.50	7	13.20	9	17.00	1	1.90	14	26.40	3	5.70	4	7.50	-	-
รวม	68	100.00	20	29.40	20	29.40	24	35.30	4	5.90	39	57.40	13	19.10	12	17.60	4	5.90

จากตาราง 3 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยที่การฝึกงานควรฝึกในสถานที่ทำงานของตนเอง (ร้อยละ 77.90) ซึ่งให้เหตุผล (ดูตาราง 4) และร้อยละ 22.10 ไม่เห็นด้วย ซึ่งให้เหตุผล (ดูตาราง 4)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า นักศึกษาทุกอาชีพส่วนใหญ่เห็นด้วย คืออาชีพลูกจ้างเอกชน รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 27.90, 26.50 และ 19.10 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ทุกประสบการณ์ส่วนใหญ่เห็นด้วย คือประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี, 3-5 ปี, 6 – 10 ปี และ 11 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 45.60, 16.20, 11.80 และ 4.40 ตามลำดับ)

สำหรับวิธีการฝึกงานในสถานที่ทำงานของตนเอง พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าควรฝึกในแผนกงานประจำ (ร้อยละ 60.40) และร้อยละ 39.60 เห็นว่าไม่ควรฝึกในแผนกประจำ

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจและลูกจ้างเอกชนส่วนใหญ่เห็นว่าควรฝึกในแผนกงานประจำ (ร้อยละ 26.40 และ 18.90 ตามลำดับ) ส่วนอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว ส่วนใหญ่ เห็นว่าควรฝึกงานในแผนกอื่น (ร้อยละ 13.20)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ทุกประสบการณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าควรฝึกในแผนกประจำ คือประสบการณ์ ต่ำกว่า 3 ปี, 3-5 ปี, 6-10 ปี และประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 32.10, 15.10, 7.50 และ 5.70 ตามลำดับ)

ตาราง 4 ความถี่ของเหตุผลของนักศึกษาที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการฝึกงานในสถานที่ทำงานของตนเอง (ข้อคำถามที่ 2)

เหตุผล	ความถี่
นักศึกษาที่ไม่เห็นด้วย ให้เหตุผล คือ	
• ต้องการเรียนรู้การปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม	6
• การทำงานในปัจจุบันไม่ตรงกับสาขาวิชาเอกที่เรียนจึงควรมีการฝึกงานจากสถานประกอบการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาเอกที่เรียน	4
• ต้องการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในการทำงาน	3
• ต้องการศึกษาวิธีการปฏิบัติงานของสถานประกอบการอื่น ๆ เพื่อนำมาพัฒนางานประจำของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	2
นักศึกษาที่เห็นด้วย ให้เหตุผล คือ	
• ได้พัฒนาการปฏิบัติงานประจำของตนเองเพิ่มมากขึ้น	15
• จะทำให้ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานประจำ	13
• ไม่ต้องเสียเวลาดำเนินการขอฝึกงานเพราะเป็นสถานที่ทำงานของตนเอง	7
• ทำให้การปฏิบัติงานประจำต่อเนื่องเพราะไปฝึกที่อื่นจะทำให้การปฏิบัติงานประจำหยุดชะงัก	7
• สะดวกสำหรับการเดินทางและประหยัดค่าใช้จ่าย	4
• หน่วยงานปัจจุบัน ไม่อนุญาตให้ไปฝึกงานกับสถานประกอบการอื่น ๆ	4
• ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะไปฝึกงานในสถานประกอบการอื่น	3

จากตาราง 4 พบว่า นักศึกษาที่ไม่เห็นด้วย ให้เหตุผล คือ ต้องการเรียนรู้การปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม มากที่สุด (ความถี่ = 6) สำหรับนักศึกษาที่เห็นด้วย ให้เหตุผลคือ ได้พัฒนางานของตนเองเพิ่มมากขึ้น มากที่สุด (ความถี่ = 15)

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นของการฝึกงานให้ตรงกับสาขาวิชาเอกที่เรียนจำนวนอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน (ข้อคำถามที่ 5)

การฝึกงาน ให้ตรงกับสาขาวิชาเอก	รวม		อาชีพ						ประสบการณ์ในการทำงาน									
			รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ		ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว		ลูกจ้างเอกชน		อื่น ๆ (เกษตรกรรม และว่างงาน)		ต่ำกว่า 3 ปี		3 - 5 ปี		6 - 10 ปี		11 ปี ขึ้นไป	
	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ
จำเป็น	38	ร้อยละ 55.90	13	ร้อยละ 19.10	13	ร้อยละ 19.10	10	ร้อยละ 14.70	2	ร้อยละ 2.90	23	ร้อยละ 33.80	6	ร้อยละ 8.80	6	ร้อยละ 8.80	3	ร้อยละ 4.40
ไม่จำเป็น	30	ร้อยละ 44.10	7	ร้อยละ 10.30	7	ร้อยละ 10.30	14	ร้อยละ 20.60	2	ร้อยละ 2.90	16	ร้อยละ 23.50	7	ร้อยละ 10.30	6	ร้อยละ 8.80	1	ร้อยละ 1.50
รวม	68	ร้อยละ 100.00	20	ร้อยละ 29.40	20	ร้อยละ 29.40	24	ร้อยละ 35.30	4	ร้อยละ 5.90	39	ร้อยละ 57.40	13	ร้อยละ 19.10	12	ร้อยละ 17.60	4	ร้อยละ 5.90

จากตาราง 5 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า การฝึกงานจำเป็นต้องฝึกให้ตรงกับสาขาวิชาเอกที่เรียน (ร้อยละ 55.90) (ดูเหตุผลในตาราง 6) และร้อยละ 44.10 เห็นว่าไม่จำเป็น (ดูเหตุผลในตาราง 6)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจและอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัวส่วนใหญ่เห็นว่าจำเป็น (ร้อยละ 19.10 เท่ากัน) ส่วนอาชีพลูกจ้างเอกชนส่วนใหญ่เห็นว่าไม่จำเป็น (ร้อยละ 20.60)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี และ 11 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่เห็นว่าจำเป็น (ร้อยละ 33.80 และ 4.40) ส่วนประสบการณ์ 3-5 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่จำเป็น (ร้อยละ 10.30) และประสบการณ์ 6 – 10 ปี เห็นว่าจำเป็นและไม่จำเป็น (ร้อยละ 8.80 เท่ากัน)

ตาราง 6 ความถี่ของเหตุผลของนักศึกษาที่เห็นว่าจำเป็นและไม่จำเป็นต้องฝึกงานให้ตรงกับสาขาวิชาเอก (ข้อคำถามที่ 5)

เหตุผล	ความถี่
นักศึกษาที่เห็นว่าจำเป็นต้องฝึกให้ตรงกับสาขาวิชาเอก ให้เหตุผลคือ	
• ได้รู้จริงในสาขาวิชาเอกที่เรียนมากยิ่งขึ้น	7
• ได้นำความรู้ในด้านที่เรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์	6
• ได้เข้าใจทฤษฎีที่เรียนมากยิ่งขึ้น	6
• การฝึกงานตามวิชาที่ตนเองถนัดย่อมฝึกงานได้ประสิทธิภาพ	6
• ฝึกงานสาขาที่ไม่ได้เรียน จะทำให้เกิดความผิดพลาดจากการปฏิบัติงานได้	6
• ได้มีความรู้เฉพาะด้าน	2
• เพื่อเป็นการทดสอบตนเองว่ามีความเข้าใจในสิ่งที่เรียนมากน้อยเพียงใด	2
• ได้นำประสบการณ์จากการฝึกงานด้านการตลาดไปประยุกต์ใช้กับงานประจำ	3
นักศึกษาที่เห็นว่าไม่จำเป็นต้องฝึกตรงกับสาขาวิชาเอก ให้เหตุผลคือ	
▪ ฝึกงานสาขาอื่น ๆ ก็สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้	7
▪ ความรู้ที่เรียนมา ไม่ได้นำไปใช้ในการทำงานปัจจุบัน	5
▪ การฝึกงานด้านใด ๆ ก็ได้ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ได้เช่นกัน	4
▪ การทำงานจริง ไม่ได้นำความรู้จากวิชาเอกมาประยุกต์ใช้เพียงอย่างเดียว	4
▪ จะได้เรียนรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ	3
▪ เมื่อจบการศึกษา แล้วเปลี่ยนสายงาน อาจไม่ตรงกับวิชาเอกที่เราเรียนก็ได้	3
▪ การทำงานจริง บางครั้งก็ไม่ได้ตรงกับสาขาวิชาเอกที่เรียน	2
▪ ทำให้รู้ถึงการทำงานประเภทอื่น ๆ	2

จากตาราง 6 พบว่า นักศึกษาที่เห็นว่าจำเป็นต้องฝึกตรงกับสาขาวิชาเอก ให้เหตุผล คือ เพื่อรู้จริงในสาขาวิชาเอกที่เรียนมากยิ่งขึ้น มากที่สุด (ความถี่ = 7) สำหรับนักศึกษาที่เห็นว่า ไม่จำเป็นต้องฝึกตรงกับสาขาวิชาเอก ให้เหตุผล คือ การฝึกงานในสาขาอื่นก็สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ มากที่สุด (ความถี่ = 7)

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระยะเวลา(210 ชั่วโมง) ในการฝึกงานจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน (ข้อคำถามที่ 25)

ระยะเวลาในการฝึกงาน (210ชั่วโมง)	รวม		อาชีพ										ประสบการณ์ในการทำงาน							
			รับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ		ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว		ลูกจ้างเอกชน		อื่น ๆ (เกษตรกรรม และว่างงาน)		ต่ำกว่า 3 ปี		3 - 5 ปี		6 - 10 ปี		11 ปี ขึ้นไป			
	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ		
นานเกินไป	11	16.20	5	7.40	3	4.40	2	2.90	1	1.50	5	7.40	2	2.90	3	4.40	1	1.50		
น้อยเกินไป	10	14.70	3	4.40	4	5.90	3	4.40	-	-	9	13.20	-	-	1	1.50	-	-		
เหมาะสมแล้ว	47	69.10	12	17.60	13	19.10	19	27.90	3	4.40	25	36.80	11	16.20	8	11.80	3	4.40		
รวม	68	100.00	20	29.40	20	29.40	24	35.30	4	5.90	39	57.40	13	19.10	12	17.60	4	5.90		

จากตาราง 7 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกงาน จำนวน 210 ชั่วโมง เป็นเวลาที่เหมาะสม (ร้อยละ 69.10)

จำแนกตามอาชีพ พบว่า ทุกอาชีพส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมแล้ว คืออาชีพลูกจ้างเอกชน ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว และรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 27.90, 19.10 และ 17.60 ตามลำดับ)

จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ทุกประสบการณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่าเหมาะสมแล้ว คือประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี, 3 – 5 ปี, 6-10 ปี และประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 36.80, 16.20, 11.80 และ 4.40 ตามลำดับ)

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับช่วงเวลาในการฝึกงานจำนวนตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน (ข้อคำถามที่ 24)

ช่วงเวลาในการฝึกงาน	รวม		อาชีพ								ประสบการณ์ในการทำงาน							
			รับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ		ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว		ลูกจ้างเอกชน		อื่น ๆ (เกษตรกรรม และว่างงาน)		ต่ำกว่า 3 ปี		3-5 ปี		6-10 ปี		11 ปี ขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษาที่ 1	9	13.20	2	2.90	4	5.90	2	2.90	1	1.50	6	8.80	1	1.50	1	1.50	1	1.50
ภาคเรียนสุดท้ายก่อนจบการศึกษา	58	85.30	18	26.50	16	23.50	21	30.90	3	4.40	32	47.10	12	17.60	11	16.20	3	4.40
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษาที่ 2	1	1.50	-	-	-	-	1	1.50	-	-	1	1.50	-	-	-	-	-	-
รวม	68	100.00	20	29.40	20	29.40	24	35.30	4	5.90	39	57.40	13	19.10	12	17.60	4	5.90

จากตาราง 8 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าช่วงเวลาฝึกงานควรฝึกในภาคเรียนที่ 3 ของปีการศึกษาที่ 2 (ร้อยละ 85.30)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ทุกอาชีพส่วนใหญ่เห็นว่าควรฝึกในภาคเรียนที่ 3 ของปีการศึกษาที่ 2 คือ อาชีพลูกจ้างเอกชน รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 30.90, 26.50 และ 23.50 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ทุกประสบการณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่าควรฝึกในภาคเรียนที่ 3 ของปีการศึกษาที่ 2 คือ ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี, 3 – 5 ปี, 6-10 ปี และประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 47.10, 17.60, 16.20 และ 4.40 ตามลำดับ)

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการติดต่อหน่วยงานหรือสถานประกอบการเพื่อขอรับการฝึกงานจำนวนตามอาชีพและ
ประสบการณ์ในการทำงาน (ข้อคำถามที่ 18)

วิธีการติดต่อ หน่วยงานหรือ สถานประกอบการ	รวม		อาชีพ										ประสบการณ์ในการทำงาน					
			รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ		ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว		ลูกจ้างเอกชน		อื่น ๆ (เกษตรกรรม และว่างงาน)		ต่ำกว่า 3 ปี		3 - 5 ปี		6 - 10 ปี		11 ปี ขึ้นไป	
สถานศึกษาทำหนังสือ ติดต่อสถานประกอบการ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ
	33	48.50	10	14.70	11	16.20	10	14.70	2	2.90	18	26.50	7	10.30	7	10.30	1	1.50
นักศึกษาชั้นหนังสือติดต่อ สถานประกอบการ ด้วยตัวเอง	30	44.10																
อาจารย์ที่ปรึกษายื่น หนังสือติดต่อสถาน ประกอบการ	5	7.40	-	-	1	1.50	4	5.90	-	-	4	5.90	-	-	1	1.50	-	-
รวม	68	100.00	20	29.40	20	29.40	24	35.30	4	5.90	39	57.40	13	19.10	12	17.60	4	5.90

จากตาราง 9 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า วิธีการติดต่อหน่วยงานหรือสถานประกอบการเพื่อขอรับการฝึกงาน ควรให้สถานศึกษาทำหนังสือติดต่อสถานประกอบการ (ร้อยละ 48.50)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ทุกอาชีพส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้สถานศึกษาทำหนังสือติดต่อสถานประกอบการ คืออาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และลูกจ้างเอกชน (ร้อยละ 16.20, 14.70 และ 14.70 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี, 3-5 ปี และ 6-10 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้สถานศึกษาทำหนังสือติดต่อสถานประกอบการ (ร้อยละ 26.50, 10.30 และ 10.30 ตามลำดับ) ส่วนประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรให้นักศึกษายื่นหนังสือติดต่อสถานประกอบการด้วยตัวเอง (ร้อยละ 4.40)

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฐมนิเทศ (ข้อคำถามที่ 14 15 และ 17)

การปฐมนิเทศ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงเวลาในการปฐมนิเทศ		
ก่อนออกฝึกงาน 2 อาทิตย์	26	38.20
ก่อนออกฝึกงาน 1 อาทิตย์	35	51.50
ก่อนออกฝึกงาน 1 วัน	7	10.30
รวม	68	100.00
ลักษณะการปฐมนิเทศ		
ปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงานเพียงครั้งเดียว	27	39.70
ควรมีการปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงานและปฐมนิเทศเมื่อฝึกงานไปแล้ว 1 อาทิตย์	25	36.30
ควรมีการปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงานและระหว่างการฝึกงานด้วย	16	23.50
รวม	68	100.00
ระยะเวลาในการปฐมนิเทศ		
ครึ่งวัน	21	30.90
1 วัน	42	61.80
มากกว่า 1 วัน	5	7.40
รวม	68	100.00

จากตาราง 10 พบว่า ช่วงเวลาการปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงาน โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่าควรปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงาน 1 อาทิตย์ (ร้อยละ 51.50) ลักษณะการปฐมนิเทศ ควรปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงานเพียงครั้งเดียว (ร้อยละ 39.70) เวลาในการปฐมนิเทศควรใช้เวลาปฐมนิเทศ 1 วัน (ร้อยละ 61.80)

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัด/ประเมินผลการฝึกงาน (ข้อคำถามที่ 26 และ 27)

การวัด/ประเมินผลการฝึกงาน	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะการวัด/ประเมินผลการฝึกงาน		
ดูจากสมุดคู่มือการฝึกงาน	18	26.50
สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบดูแลนักศึกษาฝึกงาน	25	36.80
การเขียนรายงานสรุปผลการฝึกงานของนักศึกษา	16	23.50
การใช้แบบทดสอบหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกงาน	9	13.20
รวม	68	100.00
เกณฑ์การวัด/ประเมินผลการฝึกงาน		
ให้เกรดผ่านกับไม่ผ่าน โดยไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน	31	45.60
ให้เกรดเหมือนกับวิชาอื่น ๆ และนำผลมารวมกับผลการเรียน	26	38.20
ให้เกรดเหมือนกับวิชาอื่น ๆ แต่ไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน	11	16.20
รวม	68	100.00

จากตาราง 11 พบว่า โดยรวมนักศึกษามากกว่าครึ่ง เห็นว่าวิธีประเมินผลการฝึกงานควรใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบดูแลนักศึกษาฝึกงานในขณะปฏิบัติงาน (ร้อยละ 36.80)

ลักษณะการวัดผล/ประเมินผลการฝึกงาน ควรให้เกรดผ่านกับไม่ผ่านโดยไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน (ร้อยละ 45.60)

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานในสถานประกอบการมากกว่า 1 แห่ง จำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน (ข้อคำถามที่ 23)

การฝึกงาน กับสถานประกอบการ มากกว่า 1 แห่ง	รวม		อาชีพ										ประสบการณ์ในการทำงาน					
			รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ		ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว		ลูกจ้างเอกชน		อื่น ๆ (เกษตรกรรม และว่างงาน)		ต่ำกว่า 3 ปี		3 - 5 ปี		6 - 10 ปี		11 ปี ขึ้นไป	
	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ
ควรฝึก	22	32.40	4	5.90	8	11.80	9	13.20	1	1.50	12	17.60	5	7.40	3	4.40	2	2.90
ไม่ควรฝึก	46	67.60	16	23.50	12	17.60	15	22.10	3	4.40	27	39.70	8	11.80	9	13.20	2	2.90
รวม	68	100.00	20	29.40	20	29.40	24	35.30	4	5.90	39	57.40	13	19.10	12	17.60	4	5.90

จากตาราง 12 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่า ไม่ควรฝึกงานในสถานประกอบการมากกว่า 1 แห่ง (ร้อยละ 67.60) (ดูเหตุผลในตาราง 13) และร้อยละ 32.40 เห็นว่า ควรฝึก (ดูเหตุผลในตาราง 13)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ทุกอาชีพส่วนใหญ่ เห็นว่าไม่ควรฝึกงานในสถานประกอบการมากกว่า 1 แห่ง คือ อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างเอกชน และค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 23.50 22.10 และ 17.60 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ทุกประสบการณ์ส่วนใหญ่เห็นว่ไม่ควรฝึกงานในสถานประกอบการมากกว่า 1 แห่ง คือประสบการณ์ ต่ำกว่า 3 ปี, 6-10 ปี, 3-5 ปี และ 11 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 39.70, 13.20, 11.80 และ 2.90 ตามลำดับ)

ตาราง 13 จำนวนความถี่ของเหตุผลของนักศึกษาที่เห็นว่าควรฝึกและไม่ควรฝึกกับสถานประกอบการมากกว่า 1 แห่ง (ข้อคำถามที่ 23)

เหตุผล	ความถี่
นักศึกษาที่เห็นว่าควรฝึกงานในสถานประกอบการ ให้เหตุผล คือ	
▪ จะได้เรียนรู้การปฏิบัติงานในหลายด้าน	5
▪ จะทำให้ทราบถึงลักษณะการทำงานของสถานประกอบการอื่น ๆ ด้วย	4
▪ จะได้นำประสบการณ์จากสถานประกอบการอื่น ๆ มาปรับปรุงการทำงานของตนเองในปัจจุบัน	4
▪ จะได้มีประสบการณ์ในการทำงานเพิ่มมากขึ้น	3
▪ จะได้มีประสบการณ์หลากหลายในสายงานต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น	3
▪ ทำให้ทราบความแตกต่างด้านต่าง ๆ ระหว่างองค์กร	3
นักศึกษาที่เห็นว่าไม่ควรฝึกงานในสถานประกอบการ ให้เหตุผล คือ	
▪ ระยะเวลาการฝึกงานไม่เพียงพอที่จะไปฝึกที่อื่นด้วย	18
▪ เสียเวลาการทำงานปัจจุบัน	7
▪ มีความยุ่งยากต่อการลางาน	7
▪ เวลาไม่เพียงพอ ถ้าฝึกหลายแห่งจะทำให้การฝึกงานไม่มีประสิทธิภาพ	4
▪ ไม่มีเวลาเพราะมีงานประจำทำแล้ว	2
▪ จะทำให้มีความสับสนในการฝึกงาน	2
▪ จะทำให้การทำงานในปัจจุบันไม่ต่อเนื่อง	2
▪ สับสนในการเรียนรู้งาน	2
▪ ไม่อยากปรับตัวให้เข้ากับสถานที่ฝึกงานบ่อย ๆ	2

จากตาราง 13 พบว่า นักศึกษาเห็นว่าควรฝึกงานในสถานประกอบการมากกว่า 1 แห่ง ให้เหตุผลคือ จะได้เรียนรู้การปฏิบัติงานในหลายด้าน มากที่สุด (ความถี่ = 5) สำหรับนักศึกษาที่เห็นว่าไม่ควรฝึกงานให้เหตุผลคือ ระยะเวลาการฝึกงานไม่เพียงพอที่จะไปฝึกที่อื่น มากที่สุด (ความถี่ = 18)

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นของการฝึกงานในสถานประกอบการจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ใน
การทำงาน (ข้อคำถามที่ 4)

ความจำเป็นของ การฝึกงาน ในสถานประกอบการ	รวม	อาชีพ										ประสบการณ์ในการทำงาน					
		รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ		ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว		ลูกจ้างเอกชน		อื่น ๆ (เกษตรกรรม และว่างงาน)		ต่ำกว่า 3 ปี		3 - 5 ปี		6 - 10 ปี		11 ปี ขึ้นไป	
		จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ
จำเป็น	26	12	46.15	7	26.92	6	23.08	1	3.85	13	50.00	6	23.08	4	15.38	3	11.54
ไม่จำเป็น	42	8	19.05	13	30.95	18	42.86	3	7.14	26	61.90	7	16.67	8	19.05	1	2.38
รวม	68	20	29.41	20	29.41	24	35.29	4	5.88	39	57.41	13	19.12	12	17.65	4	5.88

จากตาราง 14 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าไม่จำเป็นที่การฝึกงานต้องฝึกในสถานประกอบการ (ร้อยละ 61.80) (ดูเหตุผลในตาราง 15) และร้อยละ 38.20 เห็นว่าจำเป็น (ดูเหตุผลในตาราง 15)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า อาชีพบริหารการหรือรัฐวิสาหกิจ ส่วนใหญ่เห็นว่าจำเป็น (ร้อยละ 17.60) ส่วนอาชีพลูกจ้างเอกชนและอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่จำเป็น (ร้อยละ 26.50 และ 19.10 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี และ 6 – 10 ปี และ ประสบการณ์ 3-5 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่จำเป็น (ร้อยละ 36.20, 11.80 และ 10.30 ตามลำดับ) ส่วนประสบการณ์ 11 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่เห็นว่าจำเป็น (ร้อยละ 4.40)

ตาราง 15 ความถี่ของเหตุผลของนักศึกษาที่เห็นว่าการฝึกงานจำเป็นและไม่จำเป็นต้องฝึกในสถานประกอบการ (ข้อคำถามที่ 4)

เหตุผล	ความถี่
นักศึกษาเห็นว่าจำเป็น ให้เหตุผล คือ	
▪ ทำให้ได้เรียนรู้จากเหตุการณ์จริง	8
▪ ในสถานประกอบการมีหลายแผนกให้ฝึกฝน	4
▪ ฝึกในระบบบริษัทจะได้ความรู้แท้จริงทางด้านการตลาด	4
▪ ทำให้มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานจริง	3
▪ เป็นแหล่งความรู้ที่ดีแล้ว	3
▪ เพิ่มประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้มากขึ้น	2
▪ ได้ปฏิบัติงานจริงจากเหตุการณ์จริงในสถานประกอบการ	2
นักศึกษาเห็นว่าไม่จำเป็น ให้เหตุผล คือ	
▪ ฝึกโดยตนเอง เช่น ฝึกการขายตรง	7
▪ ฝึกจากการประกอบกิจการส่วนตัว	5
▪ ควรฝึกงานในส่วนเนื้อหาที่เรียน โดยทำกิจกรรมก็ได้	5
▪ ฝึกจากสถานประกอบการหรือฝึกนอกสถานประกอบการ ก็ได้ความรู้เช่นเดียวกัน	5
▪ การลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ก็ถือเป็นการเรียนรู้ได้เช่นกัน	4
▪ งานบางอย่างจะต้องหาประสบการณ์จากสภาพการณ์ภายนอกองค์กร	3
▪ ฝึกในสถาบันการศึกษาก็ได้ แต่อุปกรณ์ต้องพร้อม และทันสมัย	3
▪ ทำกิจกรรมด้านการตลาดก็มีความรู้ได้เช่นกัน	2
▪ การทำกิจกรรมอื่น ๆ ก็ทำให้เรามีประสบการณ์ เช่น การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับคนอื่น	2
▪ การฝึกในสถานประกอบการบางครั้งก็ไม่ได้เรียนรู้จริง ๆ เพราะหน่วยงานไม่ยอมให้เราฝึกในส่วนงานที่สำคัญ ๆ	2
▪ ฝึกในหน่วยงานของทางราชการ ความใส่ใจนักศึกษาฝึกงานมีน้อย จึงไม่น่าจะได้ความรู้ที่แปลกใหม่เพิ่มเติม	2
▪ ความรู้มีอยู่ทุกสถานที่ ถ้าเราสนใจจะศึกษา และฝึกฝน	2

จากตาราง 15 พบว่า นักศึกษาที่เห็นว่าจำเป็นต้องฝึกงานในสถานประกอบการ ให้เหตุผล คือ ทำให้ได้เรียนรู้จากเหตุการณ์จริง มากที่สุด (ความถี่ = 8) นักศึกษาที่เห็นว่าไม่จำเป็นต้องฝึกงานในสถานประกอบการ ให้เหตุผล คือ ฝึกโดยตนเอง เช่น ฝึกการขายตรง มากที่สุด (ความถี่ = 7)

ตาราง 16 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการฝึกอบรมอาชีพของนักศึกษาจากอาชีวศึกษาและ
ประสบการณ์ในการทำงาน (ข้อคำถามที่ 20)

ระดับประโยชน์ ของการฝึกงาน	รวม		อาชีพ										ประสบการณ์ในการทำงาน							
			รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ		ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว		ลูกจ้างเอกชน		อื่น ๆ (เกษตรกรรม และโรงงาน)		ต่ำกว่า 3 ปี		3 - 5 ปี		6 - 10 ปี		11 ปี ขึ้นไป			
	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ		
มากที่สุด	42	61.80	13	19.10	12	17.60	15	22.10	2	2.90	24	35.30	10	14.70	7	10.30	1	1.50		
มาก	23	33.80	6	8.80	7	10.30	8	11.80	2	2.90	13	19.10	3	4.40	5	7.40	2	2.90		
น้อย	3	4.40	1	1.50	1	1.50	1	1.50	-	-	2	2.90	-	-	-	-	1	1.50		
รวม	68	100.00	20	29.40	20	29.40	24	35.30	4	5.90	39	57.40	13	19.10	12	17.60	4	5.90		

จากตาราง 16 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า การฝึกงานมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของนักศึกษาในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 61.80)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า นักศึกษาทุกอาชีพส่วนใหญ่เห็นว่า การฝึกงานมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในระดับมากที่สุด คือ อาชีพลูกจ้างเอกชน รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 22.10, 19.10 และ 17.60 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี, 3 – 5 ปี และประสบการณ์ 6 – 10 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่า การฝึกงานมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในระดับมากที่สุด คือ (ร้อยละ 35.30, 14.70 และ 10.30 ตามลำดับ) ส่วนประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่เห็นว่า มีประโยชน์ในระดับมาก (ร้อยละ 2.90)

ตาราง 17 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับของความรู้ที่เรียนมาในสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการฝึกงาน (ข้อคำถามที่ 11)

ระดับของความรู้	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	14	20.60
มาก	28	41.20
ปานกลาง	25	36.80
น้อย	1	1.50
รวม	68	100.00

จากตาราง 17 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่า ความรู้ที่เรียนมาในสถานศึกษามีในระดับมากที่จะนำไปใช้ในการฝึกงาน (ร้อยละ 41.20)

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษาที่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจและการฝึกงาน

ตาราง 18 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกลุ่มทำกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจของนักศึกษาจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน (ข้อคำถามที่ 32)

การจัดกลุ่ม	รวม	อาชีพ						ประสบการณ์ในการทำงาน							
		รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ		ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว		ลูกจ้างเอกชน		อื่น ๆ (เกษตรกรรม และว่างงาน)		ต่ำกว่า 3 ปี		3-5 ปี		6-10 ปี	
		จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ
จัดเป็นกลุ่ม	45	91.80								21	42.90	14	28.60	5	10.20
จัดเป็นรายบุคคล	2	4.10				1	1.50			-	-	-	-	2	4.10
จัดแบบจับคู่	1	2.00								-	-	1	2.00	-	-
ร่วมกันจัดทั้งคณะ	1	2.00								1	2.00	-	-	-	-
รวม	49	100.00				16	32.70	16	32.70	14	28.60	3	6.10	7	10.30
										22	44.90	15	30.60	5	7.40

จากตาราง 18 พบว่า การจัดกลุ่มทำกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจ โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดเป็นกลุ่ม (ร้อยละ 91.80)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ทุกอาชีพส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดเป็นกลุ่ม คืออาชีพค้าขาย หรือธุรกิจส่วนตัว รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจและลูกจ้างเอกชน (ร้อยละ 30.60, 28.60 และ 26.50 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ทุกประสบการณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่าควรจัดเป็นกลุ่ม คือประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี, 3-5 ปี, 6-10 ปี และประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 42.90, 28.60, 10.20 และ 10.20 ตามลำดับ)

ตาราง 19 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเวลาในการจัดกิจกรรม (ข้อคำถามที่ 33 และ 35)

เวลาในการจัดกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงเวลาในการทำกิจกรรม		
ใช้เวลาตลอดภาคเรียนใด ๆ ก็ได้	3	6.10
จัดเมื่อเรียนรายวิชาทฤษฎีครบตามหลักสูตรแล้ว	11	22.40
จัดภาคเรียนสุดท้ายก่อนจบการศึกษา	35	71.40
รวม	49	100.00
ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม		
ใช้เวลา 1 ภาคเรียน	22	44.90
210 ชั่วโมง	19	38.80
350 ชั่วโมง	5	10.20
2-3 วันหรือ 1 สัปดาห์	3	6.10
รวม	49	100.00

จากตาราง 19 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่า ช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจควรจัดในภาคเรียนสุดท้ายก่อนจบการศึกษา (ร้อยละ 71.40)

ส่วนระยะเวลาในการจัดกิจกรรม นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าควรใช้เวลา 1 ภาคเรียน (ร้อยละ 44.90)

ตาราง 20 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ลักษณะการวัด/ประเมินผลการจัดกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจจำแนกตามอาชีพและ
 ประสบการณ์ในการทำงาน (ข้อคำถามที่ 36)

ลักษณะการวัด/ ประเมินผล การจัดกิจกรรม	รวม		อาชีพ										ประสบการณ์ในการทำงาน							
			รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว		ลูกจ้างเอกชน		อื่น ๆ (เกษตรกรรม และว่างงาน)		ต่ำกว่า 3 ปี		3 - 5 ปี		6 - 10 ปี		11 ปี ขึ้นไป				
จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ			
ให้เกรดผ่านกับไม่ผ่าน โดยไม่นำผลมารวมกับ ผลการเรียน	36	73.50	11	22.40	12	24.50	11	22.40	2	4.10	17	34.70	14	28.60	2	4.10	3	6.10		
ให้เกรดเหมือนกับวิชาอื่น ๆ และนำผลมารวมกับ ผลการเรียน	8	16.30	2	4.10	2	4.10	3	6.10	1	2.10	4	8.20	1	2.00	2	4.10	1	2.00		
ให้เกรดเหมือนกับวิชาอื่น ๆ แต่ไม่นำผลมารวมกับ ผลการเรียน	5	10.20	3	6.10	2	4.10	-	-	-	-	1	2.00	-	-	3	6.10	1	2.00		
รวม	49	100.00	16	32.70	16	32.70	14	28.60	3	6.10	22	100.00	15	30.60	7	10.30	5	7.40		

จากตาราง 20 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่าลักษณะการวัด/ประเมินผล ควรให้เกรดผ่านกับไม่ผ่านโดยไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน (ร้อยละ 73.50)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ทุกอาชีพ ส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้เกรดผ่านกับไม่ผ่านโดยไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน คือ ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และ ลูกจ้างเอกชน (ร้อยละ 24.50, 22.40 และ 22.40 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี, 3-5 ปี และ 11 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้เกรดผ่านกับไม่ผ่านโดยไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน (ร้อยละ 34.70, 28.60 และ 6.10 ตามลำดับ) ส่วนประสบการณ์ 6 – 10 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้เกรดเหมือนกับวิชาอื่น ๆ แต่ไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน (ร้อยละ 6.10)

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษาที่เห็นว่าควรเรียนแทนการฝึกงาน

ตาราง 21 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชา
เรียนแทนการฝึกงาน (ข้อคำถามที่ 40 38 41 และ 39)

การเรียนการสอน	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการเรียนการสอน		
เรียนแบบสัมมนา	4	50.00
เรียนทฤษฎีประกอบการปฏิบัติภาคสนาม	4	50.00
รวม	8	100.00
ช่วงเวลาในการเรียน		
เรียนภาคเรียนสุดท้ายก่อนจบการศึกษา	7	87.50
เรียนในภาคเรียนใด ๆ ก็ได้	1	12.50
รวม	8	100.00
บุคลากรทำการสอน		
วิทยากรจากสถานประกอบการ	1	12.50
อาจารย์ประจำสอนร่วมกับวิทยากรจากสถานประกอบการ	4	50.00
ผู้เชี่ยวชาญวิชาการทางด้านการบริหารธุรกิจ	3	12.50
รวม	8	100.00
ลักษณะการวัดและประเมินผล		
ให้เกรดผ่านกับไม่ผ่านโดยไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน	6	75.00
ให้เกรดเหมือนกับวิชาอื่น ๆ และนำผลมารวมกับผลการเรียน	2	25.00
รวม	8	100.00

จากตาราง 21 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่าวิธีการเรียนการสอนรายวิชาเรียน
แทนการฝึกงานควรเรียนแบบสัมมนา และนักศึกษาที่เห็นว่าควรเรียนทฤษฎีประกอบการปฏิบัติ
ภาคสนาม (ร้อยละ 50.00 เท่ากัน)

ช่วงเวลาในการเรียนแทนการฝึกงานนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าควรเรียนในภาคเรียนสุดท้าย
ก่อนจบการศึกษา (ร้อยละ 87.50)

บุคลากรที่ทำการสอนในรายวิชาที่เรียนแทนการฝึกงานนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าควรเป็น
อาจารย์ประจำจากสถานศึกษาสอนร่วมกับวิทยากรจากสถานประกอบการ (ร้อยละ 50)

ลักษณะการวัด/ประเมินผลนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ควรให้เกรดผ่านกับไม่ผ่านโดยไม่นำ
ผลมารวมกับผลการเรียน (ร้อยละ 75.00)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการฝึกงานของนักศึกษา ประกอบด้วย
- 2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาที่เห็นว่าควรฝึกงาน
- 2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาที่เห็นว่าควรทำกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจแทนการฝึกงาน
- 2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาที่เห็นว่าควรเรียนแทนการฝึกงาน

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาที่เห็นว่าควร ฝึกงาน

ตาราง 22 อันดับของความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่นักศึกษาต้องการเรียนรู้ก่อนออกฝึกงาน (ข้อคำถามที่ 7)

อันดับความสำคัญ	น้ำหนักหรือคะแนน	ความรู้ก่อนออกฝึกงาน									
		เครื่องใช้สำนักงาน		การจัดเก็บเอกสาร		การใช้ภาษาอังกฤษ		คอมพิวเตอร์		การพัฒนาบุคลิกภาพ	
		จำนวน	ผลลัพท์	จำนวน	ผลลัพท์	จำนวน	ผลลัพท์	จำนวน	ผลลัพท์	จำนวน	ผลลัพท์
1	3	13	39	2	6	11	33	20	60	22	66
2	2	16	32	10	20	14	28	18	36	10	20
3	1	12	12	14	14	9	9	15	15	18	18
รวม			83		40		70		111		104
เปรียบเทียบความสำคัญ			3		5		4		1		2

จากตาราง 22 พบว่า นักศึกษาต้องการเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ เป็นอันดับ 1 คือ คอมพิวเตอร์ อันดับ 2 คือ ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคลิกภาพ อันดับ 3 คือ ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับเครื่องใช้สำนักงาน อันดับ 4 คือ การใช้ภาษาอังกฤษธุรกิจ และอันดับสุดท้าย คือ การจัดเก็บเอกสาร

ตาราง 23 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนในรายวิชาที่
เรียนแทนการฝึกงาน (ข้อคำถามที่ 9 10 และ 8)

รูปแบบการเรียน	จำนวน	ร้อยละ
รูปแบบการเรียนคอมพิวเตอร์		
เรียนจากศูนย์คอมพิวเตอร์ของสถาบันราชภัฏอุดรธานี	37	54.40
เรียนจากโรงเรียนสอนคอมพิวเตอร์โดยภาควิชาการตลาดจัดให้	29	42.60
เรียนจากแหล่งใด ๆ ก็ได้	2	2.90
รวม	68	100.00
รูปแบบการเรียนบุคลิกภาพ		
นักศึกษามีส่วนร่วมเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านบุคลิกภาพมาบรรยาย	38	55.90
สถาบันการศึกษา ส่งไปฝึกในสถาบันการฝึกบุคลิกภาพโดยตรง	20	29.40
ฝึกในสถานศึกษา จากอาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ	9	13.20
เรียนรู้เองจากสภาพสังคมนั้น ๆ	1	1.50
รวม	68	100.00
รูปแบบการเรียนภาษาอังกฤษ		
เรียนในชั้นเรียนกับเจ้าของภาษา	23	33.80
เรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ เช่น เทปเสียง	2	2.90
เรียนกับอาจารย์ประจำภาควิชาภาษาต่างประเทศของสถาบันราชภัฏ อุดรธานี	43	63.20
รวม	68	100.00

จากตาราง 23 พบว่า รูปแบบการเรียนคอมพิวเตอร์ โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการ
เรียนจากศูนย์คอมพิวเตอร์ของสถาบันราชภัฏอุดรธานี (ร้อยละ 54.40)

การเรียนรู้เกี่ยวกับบุคลิกภาพ นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าควรเรียนในรูปแบบการให้นัก
ศึกษามีส่วนร่วมในการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านบุคลิกภาพมาบรรยาย (ร้อยละ 55.90)

รูปแบบการเรียนภาษาอังกฤษธุรกิจ นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการเรียนกับอาจารย์ประจำ
จากภาควิชาภาษาต่างประเทศของสถาบันราชภัฏอุดรธานี (ร้อยละ 63.20)

ตาราง 24 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความต้องการเลือกสถานที่ฝึกงานจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน (ข้อคำถามที่ 22)

วิธีการเลือก สถานฝึกงาน	รวม		อาชีพ										ประสบการณ์ในการทำงาน					
			รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ		ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว		ลูกจ้างเอกชน		อื่น ๆ (เกษตรกรรม และว่างงาน)		ต่ำกว่า 3 ปี		3 - 5 ปี		6 - 10 ปี		11 ปี ขึ้นไป	
จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	
นักศึกษาเลือกเอง	43	63.20	17	25.00	11	16.20	13	19.10	2	2.90	27	39.70	6	8.80	8	11.80	2	2.90
สถานศึกษาเลือกให้	5	7.40	1	1.50	2	2.90	2	2.90	-	-	2	2.90	2	2.90	1	1.50	-	-
รวมมีโอกัันระหว่างสถาน ศึกษากับนักศึกษา	20	29.40	2	2.90	7	10.30	9	13.20	2	2.90	10	14.70	5	7.40	3	4.40	2	2.90
รวม	68	100.00	20	29.40	20	29.40	24	35.30	4	5.90	39	57.40	13	19.10	12	17.60	4	5.90

จากตาราง 24 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่ ต้องการเลือกสถานที่ฝึกงานด้วยตัว
ของนักศึกษาเอง (ร้อยละ 63.20)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ทุกอาชีพส่วนใหญ่ต้องการเลือกสถานที่ฝึกงานด้วยตัวนัก
ศึกษาเอง คือ อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างเอกชน และอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วน
ตัว (ร้อยละ 25.00 19.10 และ 16.20 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี ประสบ
การณ์ 6 – 10 ปี และประสบการณ์ 3 – 5 ปี ส่วนใหญ่ต้องการเลือกสถานที่ฝึกงานด้วยตัวนัก
ศึกษาเอง (ร้อยละ 39.70, 11.80 และ 8.80 ตามลำดับ) ส่วนประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป ส่วน
ใหญ่ ต้องการเลือกเองและร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับนักศึกษา (ร้อยละ 2.90 เท่ากัน)

ตาราง 25 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความต้องการฝึกงานกับประเภทของสถานประกอบการจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน (ข้อคำถามที่ 19)

ประเภทของ สถานประกอบการ	รวม		อาชีพ										ประสบการณ์ในการทำงาน							
			รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ		ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว		ลูกจ้างเอกชน		อื่น ๆ (เกษตรกรรม และโรงงาน)		ต่ำกว่า 3 ปี		3 - 5 ปี		6 - 10 ปี		11 ปี ขึ้นไป			
	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ		
หน่วยงานราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ	34	50.00	14	20.60	8	11.80	11	16.20	1	1.50	23	33.80	4	5.90	6	8.80	1	1.50		
	7	10.30	2	2.90	2	2.90	2	2.90	1	1.50	5	7.40	-	-	1	1.50	1	1.50		
	3	4.40	2	2.90	-	-	1	1.50	-	-	-	-	2	2.90	1	1.50	-	-		
โรงแรม																				
หน่วยงานธุรกิจเอกชน	24	35.30	2	2.90	10	14.70	10	14.70	2	2.90	11	16.20	7	10.30	4	5.90	2	2.90		
รวม	68	100.00	20	29.40	20	29.40	24	35.30	4	5.90	39	57.40	13	19.10	12	17.60	4	5.90		

จากตาราง 25 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่ ต้องการฝึกงานในสถานประกอบการ ประเภทหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 50.00)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจและอาชีพลูกจ้างเอกชน ส่วนใหญ่ต้องการไปฝึกงานในหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 20.60 และ 16.20 ตามลำดับ) อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว ส่วนใหญ่ต้องการไปฝึกงานกับหน่วยงานธุรกิจเอกชน (ร้อยละ 14.70)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี และ 6-10 ปี ส่วนใหญ่ต้องการไปฝึกงานกับหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 33.80 และ 8.80 ตามลำดับ) ส่วนประสบการณ์ 3-5 ปี และ 11 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่ต้องการไปฝึกงานกับหน่วยงานธุรกิจเอกชน (ร้อยละ 10.30 และ 2.90 ตามลำดับ)

ตาราง 26 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความต้องการเกี่ยวข้องกับลักษณะการฝึกงานในสถานประกอบการจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน
(ข้อคำถามที่ 21)

ลักษณะการฝึกงาน	รวม		อาชีพ										ประสบการณ์ในการทำงาน					
			รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ		ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว		ลูกจ้างเอกชน		อื่น ๆ (เกษตรกรรม และว่างงาน)		ต่ำกว่า 3 ปี		3 - 5 ปี		6 - 10 ปี		11 ปี ขึ้นไป	
	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ
มอบหมายงานที่ตรงกับ สาขาวิชาชีพที่เรียน	13	19.10	3	4.40	4	5.90	6	8.80	-	-	7	10.30	4	5.90	2	2.90	-	-
	22	32.40	6	8.80	6	8.80	8	8.80	2	2.90	14	20.60	4	5.90	3	4.40	1	1.50
	9	13.20	2	2.90	3	4.40	3	4.40	1	1.50	6	8.80	1	1.50	1	1.50	1	1.50
ปฏิบัติงานหมุนเวียน ตามแผนกต่าง ๆ																		
	24	35.30	9	13.20	7	10.30	7	10.30	1	1.50	12	17.60	4	5.90	6	8.80	2	2.90
	68	100.00	20	29.40	20	29.40	24	35.30	4	5.90	39	57.40	13	19.10	12	17.60	4	5.90
รวม																		

จากตาราง 26 พบว่า ลักษณะการฝึกงานในสถานประกอบการ โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้สถานประกอบการมอบหมายงานที่มีลักษณะเหมาะสมกับความสามารถและความถนัด (ร้อยละ 35.30)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจและอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว ส่วนใหญ่ต้องการให้สถานประกอบการมอบหมายงานที่มีลักษณะเหมาะสมกับความสามารถและความถนัด (ร้อยละ 13.70 และ 10.30 ตามลำดับ) ส่วนอาชีพลูกจ้างเอกชนส่วนใหญ่ต้องการให้สถานประกอบการสอนงานให้ก่อนที่จะมีการฝึกปฏิบัติจริง (ร้อยละ 8.80)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี ส่วนใหญ่ต้องการให้สถานประกอบการสอนงานให้ก่อนที่จะมีการฝึกปฏิบัติจริง (ร้อยละ 20.60) ประสบการณ์ 3 – 5 ปี ต้องการให้สถานประกอบการมอบหมายงานที่ตรงกับสาขาวิชาชีพที่เรียน สอนงานให้ก่อนที่จะมีการฝึกปฏิบัติจริง และมอบหมายงานที่มีลักษณะเหมาะสมกับความสามารถและความถนัด (ร้อยละ 5.90 เท่ากัน) ส่วนประสบการณ์ 6 – 10 ปี และ ประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่ต้องการให้สถานประกอบการมอบหมายงานที่มีลักษณะเหมาะสมกับความสามารถและความถนัด (ร้อยละ 8.80 และ 2.90 ตามลำดับ)

ตาราง 27 อันดับของความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่นักศึกษาต้องการปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงาน (ข้อคำถามที่ 12)

อันดับ ความ สำคัญ	น้ำหนัก หรือ คะแนน	ความรู้ก่อนออกฝึกงาน									
		การวางตัว ให้เหมาะสม ใน การทำงาน		วิธีการ ปฏิบัติงาน ต่าง ๆ		การทำ บันทึก การฝึกงาน		การหา ประสบ การณ์ ในขณะ ฝึกงาน		การรู้จักหา แนวทาง ในการหางาน ทำ ในอนาคต	
		จำ นวน	ผล ลัพธ์	จำ นวน	ผล ลัพธ์	จำ นวน	ผล ลัพธ์	จำ นวน	ผล ลัพธ์	จำ นวน	ผล ลัพธ์
1	3	27	81	14	42	5	15	9	27	13	39
2	2	9	18	28	56	4	8	19	38	8	16
3	1	22	22	8	8	5	5	23	23	10	10
รวม			121		106		28		88		65
เปรียบเทียบความสำคัญ			1		2		5		3		4

จากตาราง 27 พบว่า ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่นักศึกษาต้องการปฐมนิเทศ เป็นอันดับ 1 คือการวางตัวให้เหมาะสมในการทำงาน อันดับ 2 คือ วิธีการปฏิบัติงานต่าง ๆ อันดับ 3 คือ การหาประสบการณ์ในขณะฝึกงาน อันดับ 4 คือ การรู้จักหาแนวทางในการหางานทำในอนาคต และอันดับสุดท้าย คือ การทำบันทึกการฝึกงาน

ตาราง 28 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความต้องการเกี่ยวกับการปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงาน (ข้อคำถามที่ 13 และ 16)

ลักษณะการปฐมนิเทศ	จำนวน	ร้อยละ
รูปแบบการปฐมนิเทศ		
เชิญวิทยากรด้านบริหารธุรกิจ มาบรรยาย	31	45.60
สัมมนาระหว่างนักศึกษารุ่นใหม่ที่จะออกฝึกงานกับนักศึกษารุ่นเก่าที่กลับมาจากฝึกงาน	20	29.40
ปฐมนิเทศนอกสถานศึกษา	17	25.00
รวม	68	100.00
การมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการปฐมนิเทศ		
มากที่สุด	24	35.30
มาก	28	41.20
น้อย	12	17.60
น้อยที่สุด	4	5.90
รวม	68	100.00

จากตาราง 28 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงานในรูปแบบเชิญวิทยากรด้านบริหารธุรกิจมาบรรยาย (ร้อยละ 45.60)

การให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการปฐมนิเทศ นักศึกษาส่วนใหญ่ ต้องการในระดับมาก (ร้อยละ 41.20)

ตาราง 29 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกงาน (ข้อคำถามที่ 29)

การนิเทศการฝึกงาน	จำนวน	ร้อยละ
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	8	11.80
2 สัปดาห์ต่อ 1 ครั้ง	5	7.40
เดือนละ 1 ครั้ง	23	33.80
นิเทศเพียงครั้งเดียวตลอดการฝึกงาน	32	47.10
รวม	60	100.00

จากตาราง 29 พบว่า การมานิเทศของอาจารย์นิเทศก์ นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้นิเทศเพียงครั้งเดียวตลอดการฝึกงาน (ร้อยละ 47.10)

ตาราง 30 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความต้องการสมมนาเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกงานจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน (ข้อคำถามที่ 28)

ความต้องการสมมนา	รวม		อาชีพ										ประสบการณ์ในการทำงาน					
			รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ		ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว		ลูกจ้างเอกชน		อื่น ๆ (เกษตรกรรม และว่างงาน)		ต่ำกว่า 3 ปี		3-5 ปี		6-10 ปี		11 ปี ขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	11	16.20	4	5.90	5	7.40	2	2.90	-	-	9	13.20	-	-	1	1.50	1	1.50
มาก	38	55.90	13	19.10	7	10.30	16	23.50	2	2.90	18	26.50	9	13.20	8	11.80	3	4.40
ปานกลาง	10	14.70	1	1.50	6	8.80	2	2.90	1	1.50	5	7.40	3	4.40	2	2.90	-	-
น้อย	4	5.90	-	-	1	1.50	2	2.90	1	1.50	3	4.40	1	1.50	-	-	-	-
น้อยที่สุด	5	7.40	2	2.90	1	1.50	2	2.90	-	-	4	5.90	-	-	1	1.50	-	-
รวม	68	100.00	20	29.40	20	29.40	24	35.30	4	5.90	39	57.40	13	19.10	12	17.60	4	5.90

จากตาราง 30 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่ ต้องการให้มีการสัมมนาเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกงานในระดับมาก (ร้อยละ 55.90)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ทุกอาชีพส่วนใหญ่ต้องการระดับมาก คือ อาชีพลูกจ้างเอกชน อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจและอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 23.50, 19.10 และ 10.30 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ทุกประสบการณ์ส่วนใหญ่ ต้องการระดับมาก คือ ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี 3-5 ปี 6-10 ปี และ 11 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 26.50, 13.20, 11.80 และ 4.40 ตามลำดับ)

ตาราง 31 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความต้องการได้ประโยชน์จากการฝึกงานจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน (ข้อคำถามที่ 6)

ประโยชน์ จากการฝึกงาน	รวม		อาชีพ										ประสบการณ์ในการทำงาน					
			รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ		ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว		ลูกจ้างเอกชน		อื่น ๆ (เกษตรกรรม และว่างงาน)		ต่ำกว่า 3 ปี		3-5 ปี		6-10 ปี		11 ปี ขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีความชำนาญในงานอาชีพ ตรงตามที่ได้เรียนมา	13	19.10	4	5.90	4	5.90	3	4.40	2	2.90	8	11.80	3	4.40	1	1.50	1	1.50
การเพิ่มพูน ศักยภาพในการทำงาน	16	23.50	6	8.8	3	4.40	7	10.30	-	-	7	10.30	3	4.40	5	7.40	1	1.50
มีความเข้าใจในทฤษฎีที่ เรียนมามากขึ้น	2	2.90	-	-	1	1.50	1	1.50	-	-	1	1.50	1	1.50	-	-	-	-
สามารถแสวงหาประสบ การณ์เพื่อเปลี่ยนสายงาน	11	16.20	2	2.90	2	2.90	6	8.80	1	1.50	6	8.80	4	5.90	1	1.50	-	-
มีความพร้อมที่จะปรับตัวให้ เข้ากับสภาพการทำงาน	25	36.80	8	11.80	9	13.20	7	10.30	1	1.50	17	25.00	2	2.90	4	5.90	2	2.90
มีความสามารถในการปรับ ตัวให้เข้ากับสังคมอื่นได้	1	1.50	-	-	1	1.50	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.50	-	-
รวม	68	100.00	20	29.40	20	29.40	24	35.30	4	5.90	39	57.40	13	19.10	12	17.60	4	5.90

จากตาราง 31 พบว่า โดยรวมนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการได้รับประโยชน์จากการฝึกงาน ในด้านความพร้อมในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพการทำงาน (ร้อยละ 36.80)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัวและรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ต้องการที่จะได้รับความพร้อมในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพการทำงาน (ร้อยละ 13.20 และ 11.80 ตามลำดับ) ส่วนลูกจ้างเอกชนส่วนใหญ่ต้องการที่จะได้รับความพร้อมในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพการทำงานและเพิ่มพูนศักยภาพในการทำงาน (ร้อยละ 10.30 เท่ากัน)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี ส่วนใหญ่ต้องการที่จะได้รับความพร้อมในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพการทำงาน (ร้อยละ 25.00) ประสบการณ์ 3 - 5 ปี ส่วนใหญ่ต้องการแสวงหาประสบการณ์เพื่อเปลี่ยนสายงาน (ร้อยละ 5.90) และประสบการณ์ 6 - 10 ปี ส่วนใหญ่ต้องการเพิ่มพูนศักยภาพในการทำงาน (ร้อยละ 7.40) ส่วนประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป ต้องการที่จะได้รับความพร้อมในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพการทำงาน (ร้อยละ 2.90)

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาที่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมด้านบริหารธุรกิจแทนการฝึกงาน

ตาราง 32 อันดับของกิจกรรมทางด้านการบริหารธุรกิจ ที่นักศึกษาต้องการจัดแทนการฝึกงาน (ข้อคำถามที่ 31)

อันดับ ความ สำคัญ	น้ำหนัก หรือ คะแนน	กิจกรรมทางด้านการบริหารธุรกิจ											
		ธุรกิจ จำลอง		กรณีศึกษา ด้านการ ตลาด		จัดฝึกอบรม หรือสัมมนา ด้านการ ตลาด		การดูงาน นอก สถานที่		ฝึกงานขาย ตรง		การทำวิจัย ด้านการ ตลาด	
		จำ นวน	ผล ลัพธ์	จำ นวน	ผล ลัพธ์	จำ นวน	ผล ลัพธ์	จำ นวน	ผล ลัพธ์	จำ นวน	ผล ลัพธ์	จำ นวน	ผล ลัพธ์
1	3	9	27	4	12	9	27	21	63	2	6	3	9
2	2	8	16	8	16	15	30	9	18	8	16	1	2
3	1	11	11	3	3	4	4	10	10	14	14	7	7
รวม			54		31		61		91		36		18
เปรียบเทียบ ความสำคัญ			3		5		2		1		4		6

จากตาราง 32 พบว่า นักศึกษามีความต้องการจัดกิจกรรม เป็นอันดับ 1 คือ การดูงานนอกสถานที่ อันดับ 2 คือ จัดฝึกอบรมหรือสัมมนาด้านการตลาด อันดับ 3 คือ ธุรกิจจำลอง อันดับ 4 คือ ฝึกงานขายตรง อันดับ 5 คือ กรณีศึกษาด้านการตลาด และอันดับสุดท้าย คือ การทำวิจัยด้านการตลาด

ตาราง 33 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความต้องการความรู้ในการทำกิจกรรม (ข้อคำถามที่ 34)

ความรู้ในการทำกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
การเขียนโครงการ	14	28.60
แนวปฏิบัติในการทำกิจกรรม	29	59.20
วิธีการปฏิบัติตนต่อเพื่อนร่วมงาน	6	12.20
รวม	49	100.00

จากตาราง 33 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ต้องการมีความรู้ในการทำกิจกรรมทางด้านการบริหารธุรกิจ ในด้านแนวปฏิบัติในการทำกิจกรรม (ร้อยละ 59.20)

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาที่เห็นว่าควรเรียนแทนการฝึกงาน

ตาราง 34 อันดับความต้องการของนักศึกษา เกี่ยวกับรายวิชาเรียนแทนการฝึกงาน (ข้อคำถามที่ 37)

อันดับความสำคัญ	น้ำหนักหรือคะแนน	รายวิชาที่เรียนแทนการฝึกงาน											
		การขายตรง		การตลาดบริการ		ตลาดการเกษตร		บุคลิกภาพของนักการตลาด		ภาษาอังกฤษเพื่อการตลาด		สารสนเทศทางการตลาด	
		จำนวน	ผลลัพท์	จำนวน	ผลลัพท์	จำนวน	ผลลัพท์	จำนวน	ผลลัพท์	จำนวน	ผลลัพท์	จำนวน	ผลลัพท์
1	3	1	3	-	-	-	-	4	12	2	6	1	3
2	2	-	-	1	2	-	-	3	6	1	2	3	6
3	1	1	1	4	4	1	1	1	1	1	1	-	-
รวม			4		6		1		19		9		9
เปรียบเทียบความสำคัญ			5		4		6		1		2		2

จากตาราง 34 พบว่า นักศึกษามีความต้องการเรียนแทนการฝึกงาน เป็นอันดับ 1 คือ รายวิชาบุคลิกภาพของนักการตลาด อันดับ 2 คือ ภาษาอังกฤษเพื่อการตลาดและสารสนเทศทางการตลาด อันดับ 4 คือ การตลาดบริการ อันดับ 5 คือ การขายตรงและอันดับสุดท้าย คือ ตลาดการเกษตร

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการกล่าวถึง สาระสำคัญของการวิจัยโดยสรุป การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหาร หรืออาจารย์ผู้สอน และผู้ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับด้านการฝึกงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นและความต้องการ ที่มีต่อการฝึกงาน ของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ(กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป แขนงวิชาการตลาด ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี เป็นนักศึกษาที่จบระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ซึ่งเคยผ่านกระบวนการฝึกงานมาแล้วในระดับอนุปริญญา แต่ยังไม่ได้ฝึกงานในระดับปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา) ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2541 จำนวนรวม 125 คน คือ รุ่นที่ 12 จำนวน 74 คน และ รุ่นที่ 13 จำนวน 51 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการสร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี ประกอบด้วย 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการฝึกงาน
2. ขอคำแนะนำปรึกษา จากอาจารย์หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการฝึกงาน ของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี เพื่อเป็นแนวทาง ในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 2 มาวิเคราะห์เพื่อสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามความมุ่งหมายของการวิจัย
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ตรวจแก้ไข ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของเนื้อหา ความเหมาะสมในการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา และความชัดเจนของข้อความ
5. หากคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการ ที่มีต่อการฝึกงาน ของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (ดูภาคผนวก ข) ตรวจสอบภาษาที่ใช้ และความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face validity)
6. ปรับปรุงแบบสอบถาม โดยให้อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ ตรวจสอบอีกครั้ง ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลที่สถาบันราชภัฏอุดรธานี
2. การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอน ให้นักศึกษากรอก แบบสอบถาม แล้วขอคืนทันที ซึ่งได้รับคืนมาทั้งหมด จำนวน 125 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ พบว่า เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน 125 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package For the Social Sciences)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า

นักศึกษาส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชน (ร้อยละ 34.40) รองลงมา ได้แก่ อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 30.40) อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 29.60) และอาชีพอื่น ๆ (เกษตรกรรม และว่างงาน) (ร้อยละ 5.60) ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี (ร้อยละ 52.00) รองลงมา ได้แก่ ประสบการณ์ 3 – 5 ปี (ร้อยละ 25.60) ประสบการณ์ 6 – 10 ปี (ร้อยละ 15.20) และประสบการณ์ 11 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 7.20) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษา

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่เห็นว่า ควรฝึกงาน พบว่า

นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าควรฝึกงาน (ร้อยละ 54.40) ควรฝึกในสถานที่ทำงานของนักศึกษาเอง (ร้อยละ 77.90) โดยฝึกในแผนกที่ทำงานประจำ (ร้อยละ 60.40) ควรฝึกให้ตรงกับสาขาวิชาเอกที่เรียน (ร้อยละ 55.90) ควรใช้เวลาในการฝึกงาน จำนวน 210 ชั่วโมง (ร้อยละ 69.10) ควรฝึกในภาคเรียนสุดท้ายก่อนจบการศึกษา (ร้อยละ 85.30) และก่อนออกฝึกงานควรปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงาน 1 อาทิตย์ (ร้อยละ 51.50) ควรปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงานเพียงครั้งเดียว (ร้อยละ 39.70) และควรใช้เวลาปฐมนิเทศ 1 วัน (ร้อยละ 61.80) การประเมินผลการฝึกงาน ควรใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบดูแลนักศึกษาในขณะปฏิบัติงาน (ร้อยละ 36.80) และควรให้เกรดผ่านกับไม่ผ่านโดยไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน (ร้อยละ 45.60)

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่เห็นว่า ควรจัดกิจกรรมแทน การฝึกงาน (จากตาราง 2) พบว่า ควรจัดกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจแทนการฝึกงาน (ร้อยละ 86.00) ควรจัดแบบเป็นกลุ่ม (ร้อยละ 91.80) ควรจัดในภาคเรียนสุดท้ายก่อนจบการศึกษา (ร้อยละ 71.40) และควรใช้เวลา 1 ภาคเรียน (ร้อยละ 44.90) สำหรับการวัด/ประเมินผลควรให้ เกรดผ่านกับไม่ผ่านโดยไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน (ร้อยละ 73.50)

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่เห็นว่า ควรเรียนแทนการ ฝึกงาน (จากตาราง 2) พบว่า ควรเรียนแบบสัมมนาหรือเรียนทฤษฎีประกอบกับการปฏิบัติ ภาคสนาม (ร้อยละ 50.00) และควรเรียนในภาคเรียนสุดท้ายก่อนจบการศึกษา (ร้อยละ 87.50) สำหรับการวัด/ประเมินผล ควรให้เกรดผ่านกับไม่ผ่านโดยไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน (ร้อยละ 75.00)

3. ผลการวิเคราะห์ความต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษา

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษา ที่เห็นว่า ควรฝึกงาน พบว่า ก่อนออกฝึกงานนักศึกษาต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เป็นอันดับ 1 อันดับ 2 คือ การพัฒนาบุคลิกภาพ และอันดับ 3 คือ การใช้เครื่องใช้สำนักงาน และต้องการ เลือกสถานที่ฝึกงานด้วยตัวเอง (ร้อยละ 63.20) สถานที่ประกอบการศึกษาที่ต้องการฝึกงาน ด้วย คือ หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 50.00) ก่อนออกฝึกงานต้องการปฐมนิเทศ เกี่ยวกับ การวางตัวให้เหมาะสมในการทำงาน เป็นอันดับ 1 อันดับ 2 คือ วิธีการปฏิบัติงาน ต่าง ๆ และอันดับ 3 คือ การหาประสบการณ์ในขณะที่ฝึกงาน สำหรับการนิเทศการฝึกงาน นักศึกษาต้องการให้อาจารย์นิเทศก์มานิเทศการฝึกงานเพียงครั้งเดียวตลอดการฝึกงาน (ร้อยละ 47.10)

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษา ที่เห็นว่า ควรจัดกิจกรรมแทนการฝึกงาน พบว่า นักศึกษาต้องการจัดกิจกรรม ในลักษณะดูงานนอก สถานที่ เป็นอันดับ 1 อันดับ 2 คือ จัดฝึกอบรมหรือสัมมนาด้านการตลาด และอันดับ 3 คือ กิจกรรมธุรกิจจำลอง

3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษา ที่เห็นว่า ควรเรียนแทนการฝึกงาน พบว่า นักศึกษาต้องการเรียนแทนการฝึกงาน ในรายวิชาบุคลิกภาพ ของนักการตลาด เป็นอันดับ 1 อันดับ 2 คือ วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการตลาดและวิชาสารสนเทศ การการตลาด อันดับ 3 คือ วิชาการตลาดบริการ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน

1. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงาน

1.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่เห็นว่าควรฝึกงาน พบว่า นักศึกษาทุกอาชีพเห็นว่าควรฝึกงาน เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี และ 6 - 10 ปี เห็นว่าควรฝึกงาน ส่วนประสบการณ์ 3 - 5 ปี และประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป เห็นว่าไม่ควรฝึกงาน

การฝึกงานในสถานที่ทำงานของตนเอง พบว่า ทุกอาชีพและทุกประสบการณ์เห็นว่าควรฝึกงานในสถานที่ทำงานของตนเอง

วิธีการฝึกงานในสถานที่ทำงานของตนเอง พบว่า อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจและลูกจ้างเอกชนเห็นว่าควรฝึกในแผนกงานประจำ ส่วนอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว เห็นว่าควรฝึกงานในแผนกอื่น ๆ เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ทุกประสบการณ์เห็นว่าควรฝึกในแผนกประจำ

การฝึกงานให้ตรงกับสาขาวิชาเอกที่เรียน พบว่า อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจและอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว เห็นว่าจำเป็น ส่วนอาชีพลูกจ้างเอกชนว่าไม่จำเป็น เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี และ 11 ปี ขึ้นไป เห็นว่าจำเป็น ส่วนประสบการณ์ 3-5 ปี เห็นว่าไม่จำเป็น และประสบการณ์ 6 - 10 ปี เห็นว่าจำเป็นและไม่จำเป็น เท่า ๆ กัน

การฝึกงานในสถานประกอบการมากกว่า 1 แห่ง พบว่า ทุกอาชีพและทุกประสบการณ์เห็นว่า ไม่ควรฝึกงานในสถานประกอบการมากกว่า 1 แห่ง

ความจำเป็นของการฝึกงานในสถานประกอบการ พบว่า อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เห็นว่าจำเป็น ส่วนอาชีพลูกจ้างเอกชน และอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว เห็นว่าไม่จำเป็น เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ทุกประสบการณ์เห็นว่าไม่จำเป็น มีเพียงประสบการณ์ 11 ปีขึ้นไป เห็นว่าจำเป็น

ประโยชน์ที่จะได้จากการฝึกงาน พบว่าทุกอาชีพ เห็นว่าการฝึกงานมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ พบว่า ทุกประสบการณ์เห็นว่า การฝึกงานมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในระดับมากที่สุด ส่วนประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป เห็นว่ามีประโยชน์ในระดับมาก

1.2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมแทนการฝึกงาน พบว่า ลักษณะการจัดกิจกรรม ทุกอาชีพและทุกประสบการณ์ เห็นว่าควรจัดเป็นกลุ่ม

ลักษณะการวัด/ประเมินผลการจัดกิจกรรม พบว่า ทุกอาชีพ เห็นว่าควรให้เกรดผ่านกับไม่ผ่านโดยไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ พบว่า ทุกประสบ

การณ เห็นว่าควรให้เกรดผ่านกับไม่ผ่านโดยไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน ยกเว้นประสพการณ 6 – 10 ปี เห็นว่าควรให้เกรดเหมือนกับวิชาอื่น ๆ แต่ไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงาน

ความต้องการของนักศึกษาที่เห็นว่าควรฝึกงาน พบว่า สถานประกอบการ ที่นักศึกษาต้องการไปฝึกงานด้วยนั้น อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และอาชีพลูกจ้างเอกชน ต้องการฝึกงานในหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ส่วนอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว ต้องการไปฝึกงานกับหน่วยงานธุรกิจเอกชน เมื่อพิจารณาตามประสพการณในการทำงาน พบว่า ประสพการณต่ำกว่า 3 ปี และ 6-10 ปี ต้องการไปฝึกงานกับหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ส่วนประสพการณ 3-5 ปี และ 11 ปี ขึ้นไป ต้องการไปฝึกงานกับหน่วยงานธุรกิจเอกชน

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการฝึกงาน พบว่า อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัวและรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ต้องการที่จะได้รับความพร้อมในการปรับตัวเข้ากับสภาพการทำงาน ส่วนลูกจ้างเอกชนต้องการที่จะได้รับความพร้อมในการปรับตัวเข้ากับสภาพการทำงานและเพิ่มพูนศักยภาพในการทำงาน เมื่อพิจารณาตามประสพการณในการทำงาน พบว่า ประสพการณต่ำกว่า 3 ปี ต้องการที่จะได้รับความพร้อมในการปรับตัวเข้ากับสภาพการทำงาน ประสพการณ 3 – 5 ปี ต้องการแสวงหาประสพการณเพื่อเปลี่ยนสายงาน ประสพการณ 6 – 10 ปี ต้องการเพิ่มพูนศักยภาพในการทำงาน ส่วนประสพการณ 11 ปี ขึ้นไป ต้องการที่จะได้รับความพร้อมในการปรับตัวเข้ากับสภาพการทำงาน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงาน

1.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่เห็นว่าควรฝึกงาน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีการฝึกงาน อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ เป็นลูกจ้างเอกชนและมีประสพการณต่ำกว่า 3 ปี จึงเห็นว่าควรมีการฝึกงานเพิ่มเติม เพื่อจะได้มีความรู้ มีประสพการณ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงาน อีกทั้งเป็นการเตรียมตัวเพื่อเปลี่ยนสายงานใหม่ เพื่อแสวงหาความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพงานใหม่ ๆ เนื่องจากยุคปัจจุบัน สภาวะเศรษฐกิจของไทยตกต่ำ ธุรกิจเอกชนได้รับผลกระทบ มีธุรกิจจำนวนมากล้มละลาย และบางธุรกิจก็แสวงหาหนทางอยู่รอด โดยการปรับลดพนักงาน เลิกจ้างงาน ทำให้ลูกจ้างเอกชนดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด โดยการแสวงหางานใหม่ที่มีความมั่นคง ซึ่งสอดคล้องกับสรุปผลการวิจัยของทบวงมหาวิทยาลัย ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งประเทศชาติของประเทศไทย (2536 : 13) ที่พบว่า ธรรมชาติของมนุษย์ จะเลือกสิ่งที่ดีตนคิดว่าดีที่สุด ถ้ามีโอกาสเลือก ดังนั้นการเปลี่ยนสายงานหรือออกไปหางานใหม่

เพื่อจะได้งานที่มีความเหมาะสมกับตนเอง ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ความมั่นคง และโอกาสก้าวหน้าในงาน

สำหรับการฝึกงานนั้น ควรฝึกในสำนักงานของนักศึกษาเองและควรฝึกในแผนกประจำ อาจเป็นเพราะว่า มีความสะดวกสำหรับนักศึกษา ที่ไม่ต้องยุ่งยากในการทำเรื่องขอฝึกงาน และมีเวลาค่อนข้างจำกัด จึงไม่สะดวกไปฝึกงานกับสถานประกอบการอื่น ๆ เนื่องจากนักศึกษามีงานประจำอยู่แล้ว

ในด้านความจำเป็นของการฝึกงานให้ตรงกับสาขาวิชาเอกที่เรียน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาเห็นว่าเป็นความจำเป็น อาจเป็นเพราะว่า การฝึกงานเป็นการนำเอาความรู้ที่ได้ศึกษามาทั้งหมด ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มาใช้ในการฝึกงาน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และสามารถนำเอาประสบการณ์จากการฝึกงาน ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ ในสาขาที่ตนเองสนใจและมีความถนัด ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ อรรถัย จันทรสถาพร (2535 : 13) ที่กล่าวว่า การฝึกงาน เป็นวิธีการที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกงาน มีความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพตามสาขาของงานและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกงาน ที่ สายเดือน ดันตกานต์ (2539 : 14-15) ได้กำหนดไว้ว่า การฝึกงานมีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้นักศึกษามีประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพ ตามความสนใจของตนเอง

ในด้านระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกงาน จำนวน 210 ชั่วโมง หมายความว่า ฝึกงานติดต่อกัน 30 วัน วันละ 7 ชั่วโมง นั้น นักศึกษาเห็นว่า เป็นเวลาที่เหมาะสม และควรฝึกงานในภาคเรียนที่ 3 ของปีการศึกษาที่ 2 ซึ่งเป็นภาคเรียนสุดท้ายก่อนจบการศึกษา อาจเป็นเพราะว่า จะทำให้นักศึกษามีเวลาเพียงพอที่จะฝึกปฏิบัติงานได้อย่างครบถ้วน และการฝึกงานในภาคเรียนสุดท้ายจะสะดวกที่สุดสำหรับนักศึกษาที่มีงานประจำเพราะภาคเรียนสุดท้ายมีรายวิชาเรียนน้อยกว่าภาคเรียนต้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุปผา มังคละมณี และอภิรักษ์ จันทรวงศ์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ระยะเวลาการฝึกงาน ควรอยู่ในช่วง 1 เดือน ถึง 1 เดือนครึ่ง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิลาวรรณ รพีพิศาล (2538 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การฝึกงานควรให้นักศึกษาฝึกหลังจากศึกษาครบตามหลักสูตรแล้ว และควรมีระยะเวลาในการฝึก 200 ชั่วโมงขึ้นไป

สำหรับระยะเวลาในการปฐมนิเทศ นักศึกษาเห็นว่า ควร ปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงาน 1 อาทิตย์ ควรปฐมนิเทศเพียงครั้งเดียว และควรใช้เวลาปฐมนิเทศ 1 วัน อาจเป็นเพราะว่า เวลาดังกล่าวอยู่ในระดับเหมาะสม ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2537 : 4) ที่กำหนดให้การปฐมนิเทศใช้เวลาประมาณ 1-3 วัน ก่อนส่งนักศึกษาออกฝึกงานอย่างน้อย 1 อาทิตย์ เพื่อให้นักศึกษาได้มีแนวทางปฏิบัติ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น อันเนื่องมาจากความสับสน และความไม่เข้าใจในแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการฝึกงาน

สำหรับวิธีการประเมินผลการฝึกงาน ควรใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบดูแลนักศึกษาฝึกงานในขณะปฏิบัติงาน อาจเป็นเพราะว่า ผู้ควบคุมดูแลรับผิดชอบนักศึกษาฝึกงาน เป็นผู้ที่ใกล้ชิดนักศึกษา ย่อมทราบถึงความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการปรับตัวอยู่ในสังคม ของนักศึกษาเป็นอย่างดี ย่อมทำให้การประเมินผลดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มากกว่าสถาบันการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุปผา มังคละมณีและอภิรักษ์ จันทวงศ์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การประเมินผลการฝึกงาน ควรให้ผู้ควบคุมการฝึกงานเป็นผู้ทำหน้าที่ประเมินผล โดยสถานประกอบการ จะเป็นผู้ส่งแบบประเมินผลให้สถานศึกษาเอง และลักษณะการวัดและประเมินผลการฝึกงาน นักศึกษาเห็นว่า ควรให้เกรดผ่านกับไม่ผ่าน โดยไม่นำคะแนนมารวมกับผลการเรียน อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาบางคน มีโอกาสได้รับการฝึกงานจากญาติหรือคนรู้จัก ผลการประเมินย่อมมีเกรดหรือคะแนนที่สูงกว่านักศึกษาคนอื่น ๆ ที่ติดต่อฝึกงานด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสนีย์ พันโยธา (2537 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษาที่ออกฝึกงาน ควรให้เกรดผ่านกับไม่ผ่าน โดยไม่นำคะแนนมารวมกับผลการเรียน

1.2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจแทนการฝึกงาน พบว่า การจัดกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจ ควรจัดเป็นกลุ่ม อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจ มีขั้นตอนซับซ้อน มีค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรม จำเป็นต้องมีการแบ่งงานและความรับผิดชอบ ควรมีการประสานงาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมจึงจะประสบผลสำเร็จด้วยดี และควรจัดในภาคเรียนสุดท้าย ก่อนจบการศึกษา อาจเป็นเพราะว่า ภาคเรียนสุดท้าย มีการเรียนการสอนน้อยกว่าภาคเรียนต้น ๆ ทำให้นักศึกษา มีเวลาเพียงพอที่จะปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ควรใช้เวลาในการจัดกิจกรรม 1 ภาคเรียน เพื่อที่จะให้มีเวลาเพียงพอในการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรม

สำหรับลักษณะการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมแทนการฝึกงาน นักศึกษาเห็นว่า ควรให้เกรดผ่านกับไม่ผ่าน โดยไม่นำคะแนนมารวมกับผลการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวปฏิบัติในการวัดผล ในกลุ่มวิชาชีพปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของหลักสูตรวิทยาลัยครู สาขา ศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป (สถาบันราชภัฏอุดรธานี. ม.ป.ป.) ที่มีการกำหนดการวัดและประเมินผลการฝึกงาน โดยให้เกรดผ่านกับไม่ผ่านและไม่นำเกรดมารวมกับผลการเรียน และอาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาภาค กศ.บป. ไม่ต้องการที่จะให้นำเกรดจากผลการฝึกงานมาคำนวณคะแนนเฉลี่ย เพราะจะทำให้คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเกณฑ์การจบหลักสูตร

1.3 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่เห็นว่าควรเรียนแทนการฝึกงาน พบว่า รูปแบบการเรียนการสอน ควรเรียนแบบสัมมนาหรือเรียนทฤษฎีประกอบกับการปฏิบัติภาคสนาม เพราะวิธีการเรียนการสอนดังกล่าว จะทำให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อีกทั้งได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งจะทำให้มีความเข้าใจ เกิดทักษะ ในรายวิชาดังกล่าวได้เป็นอย่างดี ทำให้มองเห็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพของตนเองในปัจจุบันและอนาคต

ในด้านช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเรียนแทนการฝึกงาน นักศึกษาเห็นว่า ควรเรียนในภาคเรียนสุดท้ายก่อนจบการศึกษา เนื่องจากภาคเรียนสุดท้าย มีรายวิชาเรียนน้อยกว่าภาคเรียนต้น ๆ ซึ่งจะทำให้นักศึกษาได้มีเวลาเรียนอย่างเต็มที่ สำหรับการวัดและประเมินผลการเรียนแทนการฝึกงาน นักศึกษาเห็นว่า ควรให้เกรดผ่านกับไม่ผ่าน และไม่นำคะแนนมารวมกับผลการเรียน อาจเป็นเพราะว่า รายวิชาดังกล่าว นำมาเรียนแทนการฝึกงาน ดังนั้นจึงควรวัดและประเมินผล ในลักษณะเดียวกันกับการฝึกงาน และนักศึกษาไม่ต้องการให้นำเกรดมาคำนวณคะแนนเฉลี่ย เพราะจะทำให้คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเกณฑ์การจบหลักสูตร

2. ความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงาน

2.1 นักศึกษาที่เห็นว่าควรมีการฝึกงาน พบว่า ก่อนออกฝึกงาน นักศึกษายังมีความต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การพัฒนาบุคลิกภาพ และการใช้เครื่องใช้สำนักงาน เพิ่มเติมอีก เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกงาน อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสำนักงานในปัจจุบัน ได้มีการนำเอาเครื่องใช้สำนักงานที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์สำนักงานต่าง ๆ มาใช้งานกันเป็นส่วนมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ ลีลาวรรณกุลศิริ (2530 : บทคัดย่อ) พบว่า นักศึกษาฝึกงาน มีความต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเครื่องใช้สำนักงาน และสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการเตรียมนักศึกษาก่อนออกฝึกงานของ หน่วยศึกษานิเทศก์ (อัสดา อินยาศรี, 2541 : 25 อ้างอิงจาก กรมการฝึกหัดครู, 2535 : 57-62) ที่มีแนวคิดว่าการเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกงานนั้น จะต้องเสริมความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ การพัฒนาบุคลิกภาพ และพัฒนาจิตใจ และการจัดสำนักงาน

การเลือกสถานที่ฝึกงาน พบว่า นักศึกษาต้องการเลือกด้วยตัวเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาจะได้เลือกสถานฝึกงานตรงตามที่ตนเองพอใจ และมีความเหมาะสมกับตนเองเกี่ยวกับเรื่องความสะดวก ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และงานที่ตรงกับความต้องการและสัมพันธ์กับวิชาที่ได้เรียนมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนวย นาคทัต (2534 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การเลือกสถานที่ฝึกงานด้วยตนเอง เป็นวิธีที่สะดวกและเหมาะสมที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉวีวรรณ สุกรวัชรินทร์ (2535 : 176) ที่พบว่า นักศึกษามีความต้องการมากที่จะรับผิดชอบจัดหาสถานที่ฝึกงานด้วยตัวเอง

ในด้านสถานประกอบการ ที่นักศึกษาต้องการไปฝึกงาน พบว่า นักศึกษาต้องการไปฝึกงานกับหน่วยงานของทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อาจเป็นเพราะว่า หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจเป็นหน่วยงานของทางรัฐบาลที่ส่งเสริมสนับสนุน ทางด้านการศึกษา ดังนั้นในการไปติดต่อขอรับการฝึกงานจะมีความสะดวก และวิธีการปฏิบัติไม่ยุ่งยาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทรา ยินดียม (2539 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า หน่วยงานรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ มีปัญหาน้อยในการรับนักศึกษาเข้าฝึกงาน

ด้านการปฐมนิเทศ ความรู้ที่นักศึกษาต้องการปฐมนิเทศ ประกอบด้วย การวางตัวให้เหมาะสมในการทำงาน วิธีการปฏิบัติงานต่าง ๆ และการหาประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ในขณะฝึกงาน เนื่องจากว่า การไปฝึกงานในสถานประกอบการนั้น จำเป็นที่นักศึกษาจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติ การเตรียมตัวในด้านต่าง ๆ เพื่อให้มีความพร้อมในการออกฝึกงาน ซึ่งสอดคล้องกับ รวีวรรณ ชินะตระกูล (2535 : 88) ที่ได้กำหนดขั้นตอนการฝึกงาน ในขั้นที่ 5 ไว้ว่า จะต้องมีการปฐมนิเทศ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ก่อนเข้ารับการฝึกงาน และชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึกงานให้นักศึกษาทราบด้วย

ในด้านการนิเทศการฝึกงาน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาต้องการให้อาจารย์นิเทศก์ มานิเทศเพียงครั้งเดียวตลอดการฝึกงาน อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษามิงานประจำ ดังนั้น ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ อีกทั้งการดูแล ควบคุมการปฏิบัติงาน มีผู้บังคับบัญชาคอยดูแลอย่างเคร่งครัด จึงเห็นว่า ไม่มีความจำเป็นที่อาจารย์นิเทศก์ จะต้องออกไปนิเทศการฝึกงานบ่อยครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ สิลาวรรณกุลศิริ (2530 : 25) ที่พบว่า นักศึกษาฝึกงานต้องการให้อาจารย์ไปตรวจการฝึกงาน 1-2 ครั้งตลอดระยะเวลาการฝึกงาน

2.2 ความต้องการของนักศึกษาที่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมทางด้านการบริหารธุรกิจแทนการฝึกงาน พบว่า นักศึกษาต้องการดูงานนอกสถานที่มากที่สุด รองลงมาคือการจัดฝึกอบรมหรือสัมมนาด้านการตลาดและการทำธุรกิจจำลอง เพราะว่าการดูงานนอกสถานที่เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่จัดให้กับนักศึกษาได้มีโอกาสศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการของสถานประกอบการในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านวิชาการ ด้านบุคคล ด้านการบริหาร การผลิต และการส่งออก ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง สามารถเพิ่มพูนความรู้ที่ได้รับจากชั้นเรียน และยังได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพของตนเองได้ และอาจเป็นเพราะว่านักศึกษามิงานทำประจำอยู่แล้ว จึงต้องการแสวงหาประสบการณ์ที่นอกเหนือจากงานที่ปฏิบัติเป็นประจำ และทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรง ได้เรียนรู้สภาพการณ์ ความก้าวหน้าของหน่วยงานธุรกิจอื่น ๆ ซึ่งสามารถนำเอาความรู้มาประยุกต์ใช้กับการทำงานของตนเองได้ อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งก่อนทำกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจ นักศึกษาต้องการมีความรู้ในเรื่องแนวปฏิบัติในการทำกิจกรรม เพราะว่าการทำกิจกรรมใด ๆ ผู้ปฏิบัติจะต้องมี

ความรู้ ความเข้าใจ แนวปฏิบัติอย่างละเอียด ชัดเจน จึงจะทำให้กิจกรรมที่ทำนั้น บรรลุวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิผล

2.3 ความต้องการของนักศึกษาที่เห็นว่าควรเรียนแทนการฝึกงาน พบว่า นักศึกษาต้องการเรียนในรายวิชาบุคลิกภาพของนักการตลาด มากที่สุด รองลงมาคือภาษาอังกฤษเพื่อการตลาด และวิชาสารสนเทศทางการตลาด อาจเป็นเพราะว่า รายวิชาดังกล่าว นักศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และเป็นรายวิชาที่ทันสมัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงาน

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาทุกอาชีพเห็นว่าควรฝึกงาน อาจเป็นเพราะว่า ในการประกอบอาชีพ ทุกคนย่อมต้องการประสบความสำเร็จในงาน การพัฒนาทักษะเชิงวิชาการและทักษะการปฏิบัติงาน มีส่วนช่วยให้ประสบความสำเร็จได้ จึงเห็นว่าควรมีการฝึกงาน เพื่อจะได้นำเอาประสบการณ์จากการฝึกงานไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ทศนา แสงศักดิ์ (การศึกษาเพื่อพลเมืองดี. 2539 : 85-86) ที่ชี้ให้เห็นถึงความก้าวหน้าในงานและชีวิต ไว้ว่า ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในงานหรือชีวิต ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่กำลังเข้าสู่ชีวิตการทำงาน หรือผู้ที่กำลังทำงานอยู่ ควรได้รับการพัฒนาด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านเกี่ยวกับงาน ทักษะด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นต้น เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี เห็นว่าควรฝึกงาน อาจเป็นเพราะว่า ประสบการณ์ในการทำงานค่อนข้างน้อย ยังมีความต้องการประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ เพื่อไปพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป เห็นว่าไม่ควรฝึกงาน อาจเป็นเพราะว่า ประสบการณ์ในการทำงานมากขึ้น มีการเรียนรู้งานได้ดี จึงไม่จำเป็นต้องแสวงหาประสบการณ์จากการฝึกงานเพิ่มเติม ทั้งนี้เพราะผ่านการทำงานมาแล้ว ส่วนประสบการณ์ 6-10 ปี เห็นว่า ควรฝึกงาน อาจเป็นเพราะว่า เมื่อบุคคลได้ทดลองทำงานระยะหนึ่งแล้ว จะทำให้ค้นพบความถนัดของตนเอง จึงต้องการแสวงหาสิ่งที่ตนเองถนัดมากที่สุด การฝึกงานจะทำให้มีประสบการณ์เพื่อนำไปปรับปรุง หรือพัฒนางานหรือเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนสายงาน เมื่อพบว่างานที่ทำปัจจุบัน ไม่สอดคล้องกับความถนัด ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2538 : 7) ที่กล่าวว่า ชีวิตการทำงานที่แท้จริงนั้น บุคคลอาจพบว่า สิ่งที่เขาคาดหวังไว้ในการประกอบอาชีพ กับสิ่งที่ประสบนั้นแตกต่างกัน หรืออาจพบว่างานที่ทำอยู่ ไม่ใช่สิ่งที่เขาต้องการ จึงเกิดการดิ้นรนเพื่ออยากเปลี่ยนสายงาน จึงทำให้บุคคลแสวงหาความรู้ เพื่อนำมาพัฒนาการปรับเปลี่ยนสายงานต่อไป

การฝึกงานในสถานที่ทำงานของตนเอง พบว่า ทุกอาชีพและทุกประสบการณ์เห็นว่า ควรฝึกงานในสถานที่ทำงานของตนเอง อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษามีงานทำ และผ่านการฝึกงานมาแล้ว และมีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้ว ดังนั้น การไปฝึกงานกับสถานประกอบการอื่นจึงไม่สะดวก ไม่มีเวลาเพียงพอ และอาจมีผลกระทบต่อนำทำงานปัจจุบันด้วย

วิธีการฝึกงานในสถานที่ทำงานของตนเอง พบว่า อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจและลูกจ้างเอกชนเห็นว่าควรฝึกในแผนกงานประจำ อาจเป็นเพราะว่า อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจและอาชีพเอกชน มีลักษณะการทำงาน แบ่งงานกันทำ แต่ละคนก็จะมีแผนกงานประจำ ซึ่งจะมีหัวหน้างานคอยควบคุมการทำงาน ดังนั้นการฝึกงานในหน่วยงาน ทำให้ไม่กระทบถึงงานปัจจุบัน วิธีที่สะดวกที่สุดคือฝึกงานในแผนกที่ตนเองรับผิดชอบอยู่นั่นเอง ส่วนอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว เห็นว่าควรฝึกงานในแผนกอื่น ๆ อาจเป็นเพราะว่า อาชีพดังกล่าว เป็นงานมีความอิสระ ไม่ขึ้นตรงต่อใคร การฝึกงานแผนกใด ที่ไหน ความรับผิดชอบจะอยู่ที่ตนเอง ไม่มีผลกระทบต่อนำทำงาน จึงเห็นว่าการฝึกในแผนกอื่น ๆ จะทำให้ได้เรียนรู้งานได้หลายด้าน ซึ่งเป็นผลดีมากกว่าผลเสีย เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ทุกประสบการณ์เห็นว่าควรฝึกในแผนกประจำ อาจเป็นเพราะว่า มีความสะดวก และทำให้งานประจำดำเนินไปโดยไม่หยุดชะงัก

การฝึกงานให้ตรงกับสาขาวิชาเอกที่เรียน พบว่า อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจและอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว เห็นว่าจำเป็น อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาเรียนทางด้านบริหารธุรกิจ ทำให้ต้องการนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ และเพื่อเป็นการทดสอบตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2538 : 9) ที่กล่าวไว้ว่า บุคคลควรได้ทราบวิชาที่เขาเลือกเรียน ตรงกับความถนัดหรือไม่ สามารถประกอบอาชีพอะไรได้บ้าง และสอดคล้องกับความถนัดตามสายงานที่ทำอยู่หรือไม่ สำหรับอาชีพลูกจ้างเอกชน เห็นว่า ไม่จำเป็น ไม่สามารถอภิปรายผลได้ เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงครั้งเดียว ผลที่ได้อาจมีความคลาดเคลื่อนได้ และตัวแปรด้านอาชีพ ไม่ใช่ปัจจัยบังคับว่า จำเป็นหรือไม่จำเป็นต้องฝึกงานให้ตรงกับสาขาวิชาเอกที่เรียน เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี เห็นว่า จำเป็นต้องฝึกงานให้ตรงกับสาขาวิชาเอกที่เรียน อาจเป็นเพราะว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี ยังต้องมีการพัฒนางานที่ตนเองทำอยู่อีกมาก และแสวงหาความก้าวหน้าในงานอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะการแสวงหางานในหน่วยงานใหม่ ซึ่งในการสมัครงานในปัจจุบัน นายจ้างจะระบุมุมการศึกษาเฉพาะสาขา ต้องรู้จริงในศาสตร์เฉพาะ ดังนั้น การได้รับการฝึกงานตรงกับสาขาวิชาที่เรียน จะทำให้เกิดทักษะเฉพาะด้านโดยตรง สำหรับประสบการณ์ 3-5 ปี 6-10 ปี และ 11 ปี ขึ้นไป ไม่สามารถอภิปรายผลได้ เนื่องจากผลการวิจัยไม่มีความแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจน และบางกลุ่มมีจำนวนน้อย โดยเฉพาะ กลุ่มประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป

ความจำเป็นในการฝึกงานในสถานประกอบการ พบว่าอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เห็นว่าจำเป็น อาจเป็นเพราะว่า อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีลักษณะการทำงานต้องทำ

ภายในสำนักงานมากกว่าการติดต่อกับหน่วยงานภายนอก ผู้ที่ทำอาชีพนี้จึงมีความคุ้นเคยแต่อยู่ภายในหน่วยงาน จึงเห็นว่าการเกิดขึ้นได้เฉพาะภายในหน่วยงานเท่านั้น ซึ่งต่างจากอาชีพลูกจ้างเอกชนและอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว ที่เห็นอย่างไม่จำเป็น อาจเป็นเพราะว่า ทั้ง 2 อาชีพลักษณะการทำงานต้องมีความกระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา เน้นผลของงานเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว ที่มีการบริหารงานด้วยตนเอง ไม่ขึ้นตรงต่อหัวหน้างาน จึงเห็นว่าทักษะในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะทางด้านบริหารธุรกิจ ผิดในหน่วยงานส่วนตัวของตนเองก็ได้ (จากตาราง 15) หรือทำธุรกิจขายตรง ซึ่งเป็นอาชีพอิสระ ก็ได้เช่นกัน เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ทุกประสบการณ์เห็นว่าไม่จำเป็น อาจเป็นเพราะว่า อายุการทำงานยังอยู่ในช่วงที่ต้องการเรียนรู้ อยากรู้ อยากเห็น อยากพัฒนาตนเองในงานอาชีพ จึงต้องการได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นความรู้ด้านใดก็ตาม ซึ่งสามารถแสวงหาได้จากกิจกรรมต่าง ๆ ไม่จำเป็นต้องเป็นในสถานประกอบการเท่านั้น มีเพียงประสบการณ์ 11 ปีขึ้นไป เห็นว่าจำเป็น อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มประสบการณ์ดังกล่าว มีความมั่นคงในอาชีพงาน การดิ้นรนต่าง ๆ มีน้อยลง การแสวงหาความรู้ ทักษะใหม่ ๆ มีน้อยลง จึงไม่ต้องการเสาะแสวงหา ประสบการณ์ในการทำงานจากแหล่งอื่น ๆ

ประโยชน์ที่จะได้จากการฝึกงาน พบว่าทุกอาชีพ เห็นว่าการฝึกงานมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า ทุกอาชีพ ย่อมต้องการประสบการณ์จากการเรียนทฤษฎีและการปฏิบัติ เพื่อนำมาพัฒนาการงานอาชีพ เหมือนกันทุกอาชีพ เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ พบว่า ทุกประสบการณ์ เห็นว่าการฝึกงานมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในระดับมากที่สุด ส่วนประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป เห็นว่ามีประโยชน์ในระดับมาก ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานมานานหรือปฏิบัติงานมาน้อย การปฏิบัติงานก็ยังคงนำเอาความรู้ในด้านต่าง ๆ มาพัฒนางานอาชีพของตนเองอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นผู้เริ่มงานใหม่หรือผู้ที่ทำงานไปแล้วหลายปีก็ตาม

สำหรับนักศึกษาที่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจแทนการฝึกงาน พบว่าทุกอาชีพและทุกประสบการณ์ เห็นว่าควรจัดกิจกรรมในลักษณะเป็นกลุ่ม อาจเป็นเพราะว่า การประกอบอาชีพในด้านต่าง ๆ การทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ จะต้องอาศัยบุคคลหลายกลุ่มเพื่อประสานงานกัน มีการร่วมมือกัน หรือการทำงานเป็นทีมที่ผสมผสานความพยายามของบุคคลแต่ละคน ซึ่งจะทำให้ได้ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งทุกอาชีพและทุกประสบการณ์เคยผ่านการทำงาน โดยเฉพาะการทำงานเป็นทีมมาก่อน ย่อมมองเห็นผลที่ได้จากการร่วมมือทำงานเป็นกลุ่ม ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการทำงานเพียงลำพัง

ลักษณะการวัด/ประเมินผลการจัดกิจกรรม พบว่า ทุกอาชีพและทุกประสบการณ์ ยกเว้น ประสบการณ์ 6-10 ปี เห็นว่าควรให้เกรดผ่านกับไม่ผ่านโดยไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่เรียนต่อต้องการได้วุฒิการศึกษา เพื่อนำไปเลื่อนขั้นเงินเดือน และตำแหน่งงาน ซึ่งเกรดเฉลี่ยจะมีผลกระทบต่อการเลื่อนตำแหน่งงานและขึ้นเงินเดือนด้วย เพราะ

จากการสัมภาษณ์ นักศึกษา พบว่า มีบางหน่วยงานที่คำนึงถึงเกรดเฉลี่ยในการเลื่อนตำแหน่งงานด้วย

2. ความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงาน

ผลการวิจัยพบว่า สถานประกอบการที่นักศึกษาต้องการไปฝึกงานด้วย พบว่า อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และอาชีพลูกจ้างเอกชน ต้องการฝึกงานในหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อาจเป็นเพราะว่า อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ไม่มีความจำเป็นที่จะเปลี่ยนสายงาน หรือแสวงหางานใหม่ เนื่องจากเป็นอาชีพที่มั่นคง ซึ่งการฝึกงานในหน่วยงานจะสะดวกและไม่มีผลกระทบกับงานที่ทำอยู่ประจำ จึงเหมาะสมที่จะฝึกงานในหน่วยงานของตนเอง ส่วนอาชีพลูกจ้างเอกชน ต้องการไปฝึกงานในหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อาจเป็นเพราะว่า อาชีพเอกชน ยังไม่มีความมั่นคง จึงอยากแสวงหางานที่มีความมั่นคงกว่า โดยเฉพาะอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งในปัจจุบันเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงมากกว่าอาชีพอื่น ๆ จึงต้องการได้เรียนรู้งานทางด้านราชการ เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปแสวงหางานด้านดังกล่าวได้ ส่วนอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว ต้องการไปฝึกงานกับหน่วยงานเอกชน อาจเป็นเพราะว่า อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว มีลักษณะการบริหารงานเหมือนกันหน่วยงานเอกชนอื่น ๆ จึงต้องการประสบการณ์ ในลักษณะต่าง ๆ มาพัฒนาอาชีพของตนเอง ให้สามารถขยายตัวและอยู่รอดได้ เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี และ 6-10 ปี ต้องการไปฝึกงานกับหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ส่วนประสบการณ์ 3-5 ปี และ 11 ปี ขึ้นไป ต้องการไปฝึกงานกับหน่วยงานธุรกิจเอกชน ไม่สามารถอภิปรายผลได้ เนื่องจากประสบการณ์ในการทำงานไม่ใช่ปัจจัยบ่งชี้ในการเลือกประเภทของหน่วยงานที่จะไปฝึกงาน

ประโยชน์ที่จะได้รับการฝึกงาน พบว่า ทุกอาชีพ ต้องการที่จะได้รับความพร้อมในการปรับตัวเข้ากับสภาพการทำงาน อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาทุกอาชีพ มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย ดังนั้นจึงต้องการความพร้อมที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพการทำงาน เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 3 ปี ต้องการที่จะได้รับความพร้อมในการปรับตัวเข้ากับสภาพการทำงาน อาจเป็นเพราะว่า เป็นช่วงเริ่มต้นงานใหม่ จึงต้องการแสวงหาประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับตัวให้สามารถทำงานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ส่วนประสบการณ์ 3 - 5 ปี ต้องการแสวงหาประสบการณ์เพื่อเปลี่ยนสายงาน อาจเป็นเพราะว่า ประสบการณ์ดังกล่าว เป็นช่วงเวลาที่คนเราได้มีเวลาค้นพบตัวเอง ซึ่งอาจจะค้นพบว่างานที่ตนเองทำอยู่ในปัจจุบัน ไม่ตรงกับความถนัด หรือเหมาะสมกับตนเอง จึงต้องการเปลี่ยนสายงาน ซึ่งสอดคล้องกับ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2538 : 13) ที่กล่าวไว้ว่า ชีวิตการทำงานปัจจุบันอาจไม่เป็นไปตามที่ตนเองคาดหวัง หรือสอดคล้องกับความถนัด คนเราจึงดิ้นรนเพื่อเปลี่ยนสายงานที่เหมาะสมกว่า และประสบการณ์ 6 - 10 ปี ต้องการเพิ่มพูนศักยภาพในการทำงาน อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มประสบการณ์ดังกล่าว ส่วนมากมีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีความ

มันคงในอาชีพการทำงานแล้ว บุคคลจึงต้องการพัฒนางานที่ทำอยู่ให้ดีที่สุด เพื่อมีโอกาสในการก้าวหน้าในตำแหน่งงาน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีการปรับปรุงรูปแบบการฝึกงานของนักศึกษา ภาค กศ.บป. โดยให้ฝึกในสถานที่ทำงานของนักศึกษา แต่ควรให้นักศึกษาจัดทำโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาหน่วยงานเพิ่มเติม
2. ควรปรับปรุงหลักสูตรสำหรับนักศึกษาภาค กศ.บป. โดยเฉพาะกลุ่มวิชาฝึกปฏิบัติ และฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะของนักศึกษา ซึ่งส่วนมากมีงานประจำ
3. ควรจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการฝึกงาน โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงานได้มีส่วนร่วมในการสัมมนา เพื่อให้การดำเนินงานโครงการฝึกงานประสบผลสำเร็จ บรรลุตามจุดมุ่งหมาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการฝึกงานของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ(กศ.บป.) ทุกโปรแกรมวิชา ของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี
2. ควรมีการประเมินผลการฝึกงาน ของนักนักศึกษา โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) ทุกโปรแกรมวิชา ของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี
3. ควรศึกษาสภาพปัญหาของสถานประกอบการหรือสถานที่ทำงานของนักศึกษา ที่รับนักศึกษา เข้าไปฝึกงาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการฝึกหัดครู. (2536). หลักสูตรวิทยาลัยครู ฉบับปรับปรุง 2536. สาขาศิลปศาสตร์. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- กองส่งเสริมวิทยฐานะครู กรมการฝึกหัดครู. (2537). คู่มือโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ. กรุงเทพฯ : จัดทำโดยฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการบริหารโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ.
- ขวัญชัย สันทิพย์สมบูรณ์. (2537). รูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ในการส่งนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปว.ส.) สาขาช่างยนต์ ออกฝึกงาน. วิทยานิพนธ์ คอ.ม.(บริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทร์หา ยินดียม. (2539). ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเข้าฝึกงาน ตามหลักสูตรของวิทยาลัยพาณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามแนวความคิดของสถานประกอบการ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรัสพรรณ สงวนเสริมศรี, และคนอื่น ๆ. (2540). ระบบการฝึกงานด้านเภสัชศาสตร์. เชียงใหม่ : คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุมพล ยิ่งเจริญยืนยง. (2537). รูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ในการจัดส่งนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปว.ช.) สาขาเทคนิคแวนตาและเลนส์ ออกฝึกงาน. วิทยานิพนธ์ คอ.ม.(บริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีวรรณ ศุภวัชรินทร์. (2535). การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการฝึกงาน ของนักศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- เฉลิม ทองเพชร. (2535). การประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษาระดับ ปว.ส. สาขาวิชาช่างเทคนิคโลหะ กลุ่มวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (บริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- ทบวงมหาวิทยาลัย ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งประเทศไทย. (2536). แนวโน้มการเข้าทำงานของเยาวชนไทย. สรุปผลการวิจัยเชิงสำรวจทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

บรรณานุกรม(ต่อ)

- น้อย ศิริโชค. (2524). เทคนิคการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. (2538). พัฒนาการทางอาชีพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุบผา มังคละมณี และอภิรักษ์ จันทวงศ์. (2538). การศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการส่งนักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการ. รายงานการวิจัย. สงขลา : ฝ่ายวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยประมงสงขลาติดสูสานนท์.
- พินิจ ทิพย์อักษร. (2539). สภาพการฝึกงานในสถานประกอบการของนักเรียนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ คอ.ม.(การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- พินิจ สุริยะ. (2539). การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการส่งนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ออกฝึกงานในสถานประกอบการ ของวิทยาลัยเทคนิคในเขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ คอ.ม.(การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- ไพฑูรย์ ลีลาวรรณกุลศิริ. (2530). การฝึกงานในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และสถานประกอบการของเอกชน ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปว.ส.) สาขาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพาณิชยการพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2529. พระนครศรีอยุธยา : วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพาณิชยการพระนครศรีอยุธยา.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2524). หลักและวิธีสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- ไพศาล สีนลารัตน์. (2529). การนำเสนอเกณฑ์ประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา สาขาวิชาช่างก่อสร้าง ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รวิวรรณ ชินะตระกูล. (2535). ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.

บรรณานุกรม(ต่อ)

- วิลาวรรณ รพีพิศล. (2538). การวิเคราะห์กระบวนการจัดการฝึกงาน ตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันราชภัฏอุดรธานี. (2534). แนวปฏิบัติด้านวิชาการ. อุดรธานี : สหวิทยาลัยอีสานเหนือ สถาบันราชภัฏอุดรธานี.
- (2538). บัณฑิตวิทยาลัยครู รับพระราชทานปริญญาบัตร 12 กุมภาพันธ์ 2538. อุดรธานี : บัณฑิตวิทยาลัยครูอุดรธานี.
- (2540). คู่มือนักศึกษาสถาบันราชภัฏอุดรธานี. อุดรธานี : สำนัก ส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี.
- (2541). รายงานประจำปี 2539-2540. อุดรธานี : สำนักวางแผนและพัฒนา สถาบันราชภัฏอุดรธานี.
- (2541). ยุทธศาสตร์การพัฒนาโปรแกรมวิชา : เส้นทางการพัฒนาคุณภาพ สถาบันราชภัฏอุดรธานี. อุดรธานี : สำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี.
- (2541). โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป. อุดรธานี : สำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี.
- (ม.ป.ป.). สมุดบันทึกการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ. อุดรธานี : คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี.
- สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). การวิจัยแนวปฏิรูปการจัดการศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สายเดือน ดันตกานต์. (2539). ปัญหาการดำเนินงานส่งนักศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรม. พิษณุโลก : กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา.
- สังวาล บัวเขียว. (2534). ศึกษาปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานนักศึกษาฝึกงานสังกัดวิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช ภาคเรียนฤดูร้อน ปีการศึกษา 2532 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533. นครศรีธรรมราช : วิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช.

บรรณานุกรม(ต่อ)

- เสนีย์ พันโยธา. (2537). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ในการฝึกงานของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปว.ส.) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ คอ.ม.(บริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- สมมาตร สุนศักดิ์. (2534). การฝึกงานของนักศึกษาประเภทวิชาคหกรรม ตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2537 วิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(คหกรรมศาสตรศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฝึกหัดครู. (2530). หลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิทยาศาสตร์ สาขาศิลปศาสตร์ พุทธศักราช 2538 ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร : กรมฝึกหัดครู.
- สถาสถาบันราชภัฏ. (2537). คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สายวิทยาการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : ยูนิเวอร์แซล กราฟฟิค แอนด์ เทรดดิ้ง.
- อนงค์ศรี อินทร์เลิศ. (2537). การประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษาแผนกการขาย และการตลาด กรณีศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ คอ.ม.(บริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- อนันต์ สุขล้วน. (2536). สภาพการฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคตราด. ตราด : วิทยาลัยเทคนิคตราด.
- อวิสดา อินยาศรี. (2541). การประเมินโครงการฝึกงานของนักศึกษาระดับปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา) วิชาเอกการจัดการทั่วไป ของสถาบันราชภัฏในเขตภาคเหนือตอนบน. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อาทิตย์ ประสาทแก้ว. (2540). ความคิดเห็นของหัวหน้างานต่อการฝึกงานของนักศึกษาโรงเรียนโปลิเทคนิคลานนาเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- อำนวย นาคหัต. (2534). การประเมินโครงการฝึกงานนักศึกษาระดับ ปว.ส. สาขาวิชาช่างก่อสร้างของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ คอ.ม.(บริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.

บรรณานุกรม(ต่อ)

- อุทุมพร พลาวงศ์. (2524). การศึกษาผลที่ได้รับจากการส่งนักศึกษาออกฝึกงานภายนอกสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม.
- อรรถัย จันทรสถาพร. (2535). การศึกษารูปแบบการฝึกงานของนักเรียนประเภทวิชาคหกรรม โดยความร่วมมือ ระหว่างวิทยาลัยอาชีวศึกษาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กับสถานประกอบการ. วิทยานิพนธ์ คอ.ม.(การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงาน
ของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.)
คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงาน ของนักศึกษา (กศ.บป.) โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป (การตลาด) มีทั้งหมด 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของนักศึกษา
ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงาน ของนักศึกษา
2. คำตอบของนักศึกษาจะไม่มีผลต่อคะแนน หรือการสอบใด ๆ ทั้งสิ้น และแบบสอบถามฉบับนี้ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด จึงขอให้นักศึกษาตอบให้ตรงกับความรู้สึก ความคิดเห็น และความต้องการของตนเองมากที่สุด
3. ขอให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกตอน ทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ซึ่งข้อมูลที่ได้ครั้งนี้ จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของนักศึกษา

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () และเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริงมากที่สุด

1. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพ

- () รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
- () ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว
- () ลูกจ้างเอกชน
- () เกษตรกรรม
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. ประสบการณ์ในการทำงาน

- () ต่ำกว่า 3 ปี
- () 3-5 ปี
- () 6-10 ปี
- () 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษา

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () และเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริงมากที่สุด

1. ควรมีการฝึกงาน สำหรับนักศึกษาที่เรียน ภาค กศ.ปบ. หรือไม่

- () ควรมี (ให้ตอบข้อ 2-29)
- () ไม่ควรมี (ให้ตอบข้อ 30-41)

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กับการฝึกงานในสถานที่ทำงานของตัวเอง

- () เห็นด้วย เพราะ.....
- () ไม่เห็นด้วย เพราะ.....(ไม่ต้องตอบข้อ 3)

3. ถ้ามีการฝึกงานในสถานที่ทำงานของตัวเอง ควรมีการฝึกอย่างไร

- () ฝึกในแผนกที่ท่านทำงานประจำ
- () ทำงานในแผนกประจำ แต่ใช้เวลาบางช่วงไปฝึกงานในแผนกอื่น ๆ
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. จำเป็นหรือไม่ ที่การฝึกงานจะต้องฝึกในสถานประกอบการเท่านั้น

- () จำเป็น เพราะ.....
- () ไม่จำเป็น เพราะ.....

5. จำเป็นหรือไม่ ที่ต้องฝึกงานให้ตรงกับสาขาวิชาเอกที่เรียน
- () จำเป็น เพราะ.....
- () ไม่จำเป็น เพราะ.....
6. ท่านต้องการประโยชน์จากการฝึกงานด้านใด มากที่สุด
- () มีความชำนาญในงานอาชีพตรงตามที่ได้เรียนมา
- () การเพิ่มพูนศักยภาพในการทำงาน
- () มีความเข้าใจในทฤษฎีที่เรียนมามากขึ้น
- () สามารถแสวงหาประสบการณ์เพื่อเปลี่ยนสายงาน
- () มีความพร้อมที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพการทำงาน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
7. ท่านต้องการเรียนรู้เรื่องใดก่อนการฝึกงาน(ตอบได้ 3 ข้อ ให้จัดอันดับความต้องการจากมากไปน้อย โดยใช้ตัวเลข 1,2,3 ตามลำดับ)
- () เครื่องใช้สำนักงาน
- () การจัดเก็บเอกสาร
- () การใช้ภาษาอังกฤษธุรกิจ
- () คอมพิวเตอร์
- () การพัฒนาบุคลิกภาพ
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
8. การเรียนเกี่ยวกับด้านภาษาอังกฤษธุรกิจ ท่านต้องการเรียนในรูปแบบใด
- () เรียนในชั้นเรียนกับเจ้าของภาษาโดยตรง
- () เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้สื่อด้านภาษา เช่น เทปเสียง
- () เรียนกับอาจารย์ประจำ จากภาควิชาภาษาต่างประเทศ ของสถาบันราชภัฏอุดรธานี
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
9. การเรียนเกี่ยวกับด้านคอมพิวเตอร์ ท่านต้องการเรียนในรูปแบบใด
- () เรียนจากศูนย์คอมพิวเตอร์ของสถาบันราชภัฏอุดรธานี
- () เรียนจากโรงเรียนสอนคอมพิวเตอร์ โดยภาควิชาการตลาดจัดให้
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

10. การฝึกบุคคลิกภาพ ท่านต้องการฝึกในรูปแบบใด

- () ฝึกบุคคลิกภาพ โดยนักศึกษามีส่วนร่วมในการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านบุคคลิกภาพ มาบรรยาย
- () สถาบันการศึกษาส่งไปฝึกในสถาบันการฝึกบุคคลิกภาพโดยตรง
- () ฝึกในสถานศึกษา จากอาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

11. นักศึกษาคิดว่า ความรู้ที่เรียนมาในสถานศึกษา เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการฝึกงาน เพียงใด

- () มากที่สุด
- () มาก
- () ปานกลาง
- () น้อย
- () น้อยที่สุด

12. ท่านต้องการปฐมนิเทศก่อนฝึกงานในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้ 3 ข้อ ให้จัดอันดับความต้องการจากมากไปน้อย โดยใช้ตัวเลข 1,2,3, ตามลำดับ)

- () การวางตัวให้เหมาะสมในการทำงาน
- () วิธีการปฏิบัติงานต่าง ๆ
- () การทำบันทึกการฝึกงาน
- () การหาประสบการณ์ในขณะฝึกงาน
- () การรู้จักหาแนวทางในการหางานทำในอนาคต
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

13. ท่านต้องการให้มีการปฐมนิเทศ ก่อนการฝึกงานในรูปแบบใด

- () เชิญวิทยากรด้านบริหารธุรกิจมาบรรยาย
- () สัมมนาระหว่างนักศึกษารุ่นใหม่ ที่จะออกฝึกงานกับนักศึกษารุ่นเก่าที่กลับมาจากการฝึกงาน
- () ปฐมนิเทศนอกสถานศึกษา
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

14. การปฐมนิเทศที่เหมาะสม ควรกำหนดเวลาอย่างไร

- () ปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงาน 2 อาทิตย์
- () ปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงาน 1 อาทิตย์
- () ปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงาน 1 วัน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

15. การปฐมนิเทศ ควรมีลักษณะที่เหมาะสม อย่างไร

- () ปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงาน เพียงครั้งเดียว
- () ปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงาน และปฐมนิเทศอีกครั้ง เมื่อฝึกงานไปแล้ว 1 อาทิตย์ โดยใช้เวลาวันหยุด
- () ควรมีการปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงาน และปฐมนิเทศในระหว่างการฝึกงานด้วย
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

16. ในการปฐมนิเทศ ท่านต้องการให้สถานประกอบการ มีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด

- () มากที่สุด
- () มาก
- () ปานกลาง
- () น้อย
- () น้อยที่สุด

17. ระยะเวลาในการปฐมนิเทศ ควรเป็นเท่าใด

- () ใช้เวลาปฐมนิเทศ 1 วัน
- () ใช้เวลาปฐมนิเทศ ครึ่งวัน
- () ควรใช้เวลามากกว่า 1 วัน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

18. การติดต่อหน่วยงานหรือสถานประกอบการ เพื่อขอรับการฝึกงาน ท่านคิดว่าวิธีการใดจึงจะเหมาะสมที่สุด

- () สถานศึกษาทำหนังสือติดต่อกับสถานประกอบการ
- () นักศึกษายื่นหนังสือติดต่อสถานประกอบการด้วยตัวเอง
- () อาจารย์ที่ปรึกษายื่นหนังสือติดต่อสถานประกอบการ
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

19. ท่านต้องการฝึกงานกับสถานประกอบการประเภทใดมากที่สุด

- () หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
- () ห้างสรรพสินค้า
- () โรงแรม
- () หน่วยงานธุรกิจเอกชน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

20. ท่านคิดว่าการฝึกงานมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของท่านเพียงใด
- () มากที่สุด
 - () มาก
 - () น้อย
 - () น้อยที่สุด
21. ท่านต้องการให้สถานประกอบการ ฝึกงานให้ท่านในลักษณะใดมากที่สุด
- () มอบหมายงานที่ตรงกับสาขาวิชาชีพที่เรียน
 - () สอนงานให้ก่อนที่จะมีการฝึกปฏิบัติงานจริง
 - () ปฏิบัติงานหมุนเวียน ตามแผนกต่าง ๆ
 - () มอบหมายงานที่มีลักษณะเหมาะสมกับความสามารถและความถนัด
 - () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
22. ท่านต้องการเลือกสถานฝึกงานอย่างไร
- () นักศึกษาเลือกเอง
 - () สถานศึกษาเลือกให้
 - () ร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับนักศึกษา
 - () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
23. ควรมีการฝึกงานในสถานประกอบการ มากกว่า 1 แห่งหรือไม่
- () ควรมี เพราะ.....
 - () ไม่ควรมี เพราะ.....
24. ช่วงเวลาใดบ้างที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมจะฝึกงานมากที่สุด
- () ภาคเรียนที่ 3 ของปีการศึกษาแรกที่เข้าเรียน
 - () ภาคเรียนที่ 3 ของปีการศึกษาปีที่ 2
 - () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
25. ระยะเวลาที่ฝึกงาน(จำนวนชั่วโมงในการฝึกงาน คือ 210 ชั่วโมง) เหมาะสมหรือไม่
- () นานเกินไป
 - () น้อยเกินไป
 - () เหมาะสมแล้ว
26. การวัด/ประเมินผลการฝึกงาน วิธีการใดที่ท่านคิดว่าเหมาะสมที่สุด
- () ดูจากสมุดคู่มือการฝึกงาน
 - () สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบดูแลนักศึกษาฝึกงาน ในขณะที่ปฏิบัติงาน
 - () การเขียนรายงานสรุปผลการฝึกงาน โดยให้นักศึกษาเป็นผู้เขียนด้วยตนเอง
 - () การใช้แบบทดสอบหลังจากที่นักศึกษาผ่านการฝึกงานแล้ว
 - () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

27. การฝึกงาน ควรมีการวัดผล /ประเมินผลในลักษณะใด

- () ให้เกรดผ่านกับไม่ผ่าน โดยไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน
- () ให้ระดับเกรดเหมือนกับวิชาอื่นๆ และนำผลมารวมกับผลการเรียน
- () ให้ระดับเกรดเหมือนกับวิชาอื่นๆ แต่ไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

28. ท่านต้องการให้มีการสัมมนาการฝึกงาน เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกงาน เพียงใด

- () มากที่สุด
- () มาก
- () ปานกลาง
- () น้อย
- () น้อยที่สุด

29. ตลอดเวลาในการฝึกงาน นักศึกษาต้องการให้อาจารย์มานิเทศ อย่างไร

- () สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- () 2 สัปดาห์ต่อ 1 ครั้ง
- () เดือนละ 1 ครั้ง
- () นิเทศเพียงครั้งเดียวตลอดการฝึกงาน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

30. ถ้าไม่มีการฝึกงาน ควรมีการฝึกอย่างไร

- () ทำกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจ (ให้ตอบ ข้อ 31-36)
- () เรียนแทนการฝึกงาน (ให้ตอบ ข้อ 37-41)

31. ท่านต้องการให้จัดกิจกรรมทางด้านบริหารธุรกิจในลักษณะใดบ้าง (ตอบได้ 3 ข้อ ให้จัดอันดับความต้องการจากมากไปน้อย โดยใช้ตัวเลข 1,2,3, ตามลำดับ)

- () ธุรกิจจำลอง
- () กรณีศึกษาด้านการตลาด
- () จัดฝึกอบรมหรือสัมมนาด้านการตลาด
- () การดูงานนอกสถานที่
- () ฝึกงานขายตรง
- () การทำวิจัยด้านการตลาด
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

32. รูปแบบการจัด (ตามข้อ 31) ควรมีรูปแบบอย่างไร

- () จัดเป็นกลุ่ม
- () จัดเป็นรายบุคคล
- () จัดแบบจับคู่
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

33. วิธีการจัด (ตามข้อ 31) ควรมีระยะเวลาจัดที่เหมาะสมอย่างไร

- () ใช้เวลาตลอดภาคเรียนใด ๆ ก็ได้
- () จัดเมื่อเรียนรายวิชาทฤษฎีครบตามหลักสูตรแล้ว
- () จัดภาคเรียนสุดท้าย ก่อนจบการศึกษา
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

34. ท่านต้องการมีความรู้ ด้านใดก่อนลงมือทำกิจกรรม(ตามข้อ 31)

- () การเขียนโครงการ
- () แนวปฏิบัติในการลงมือทำกิจกรรม
- () วิธีการปฏิบัติตนต่อเพื่อนร่วมงาน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

35. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมควรเป็นเท่าใด

- () ใช้เวลา 1 ภาคเรียน
- () 210 ชั่วโมง
- () 350 ชั่วโมง
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

36. การจัดกิจกรรม ควรมีการวัดผล /ประเมินผลในลักษณะใด

- () ให้เกรดผ่านกับไม่ผ่าน โดยไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน
- () ให้ระดับเกรดเหมือนกับวิชาอื่นๆ และนำผลมารวมกับผลการเรียน
- () ให้ระดับเกรดเหมือนกับวิชาอื่นๆ แต่ไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

37. ถ้าเรียนแทนการฝึกงาน ท่านต้องการเรียนรายวิชาใดบ้าง (ตอบได้ 3 ข้อ ให้จัดอันดับความต้องการจากมากไปน้อย โดยใช้ตัวเลข 1,2,3, ตามลำดับ)

- () การขายตรง
- () การตลาดบริการ
- () ตลาดการเกษตร
- () บุคลิกภาพของนักการตลาด
- () ภาษาอังกฤษเพื่อการตลาด
- () สารสนเทศทางการตลาด
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

38. ควรจัดการเรียนการสอนในช่วงเวลาใด จึงจะเหมาะสม

- () ในภาคเรียนสุดท้าย ก่อนจบการศึกษา
- () ในภาคเรียนใด ๆ ก็ได้
- () ภาคเรียนที่ 3 ของปีการศึกษาที่ 2
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

39. การจัดการเรียนการสอนแทนการฝึกงาน ควรมีการวัดผล /ประเมินผล ในลักษณะใด

- () ให้เกรดผ่านกับไม่ผ่าน โดยไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน
- () ให้ระดับเกรดเหมือนกับวิชาอื่นๆ และนำผลมารวมกับผลการเรียน
- () ให้ระดับเกรดเหมือนกับวิชาอื่นๆ แต่ไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

40. วิธีการเรียนการสอน ควรมีลักษณะอย่างไร

- () บรรยาย
- () เรียนแบบสัมมนา
- () เรียนทฤษฎีประกอบการปฏิบัติภาคสนาม
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

41. บุคลากรที่ทำการสอน ควรเป็นใคร

- () อาจารย์ประจำที่สถาบันการศึกษา
- () วิทยากรจากสถานประกอบการ
- () อาจารย์ประจำสถาบันสอนร่วมกับวิทยากรจากสถานประกอบการ
- () ผู้เชี่ยวชาญวิชาการทางด้านบริหารธุรกิจ
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

1. อาจารย์เสวคนธ์ สดัมปี

ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี
หัวหน้าภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี

2. อาจารย์ศศิวิมล บัวราษฎร์

ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี
รองหัวหน้าภาควิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวพีระนันท์ คำบอนพิทักษ์
เกิด	31 พฤษภาคม 2511
สถานที่เกิด	จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	64/15 ถนนทหาร ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
ตำแหน่งงาน	อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงาน	สถาบันราชภัฏอุดรธานี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2537	กศ.บ. ธุรกิจศึกษา (การตลาด) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
พ.ศ. 2542	กศ.ม (ธุรกิจศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร